

JAARSTUKKEN 2023

Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs op Walcheren
en Christelijke Scholengemeenschap Walcheren

Postbus 541
4330 AM Middelburg

k.v.k. 40.311.143
bestuursnr. 40304
03XS

Jaarverslag CSW 2023

Inhoud

Bestuursverslag	2
Voorwoord	2
Hoofdstuk 1: Profiel van CSW	4
1.1 Bestuursvorm	4
1.2 Hoofd- en nevenfuncties bestuur	4
1.3 Missie en visie	5
1.4 Strategische ambitie	5
1.5 Integriteit	6
1.6 Klachtenafhandeling	6
Hoofdstuk 2: Onderwijs	7
2.1 Algemeen	7
2.2 CSW Van de Perre	8
2.3 CSW Toorop Talent College	12
2.4 CSW Bestevaêr	15
2.5 Nationaal Programma Onderwijs	17
Hoofdstuk 3: Kwaliteit	19
Hoofdstuk 4: Personeel	21
Hoofdstuk 5: Samenwerking en Stakeholders	25
5.1 Samenwerking	25
5.2 Horizontale verantwoording/stakeholderbeleid	26
Hoofdstuk 6: Bedrijfsvoering	28
6.1 Ondersteunende afdelingen	28
6.2 Huisvesting	29
6.3 Duurzaamheid	30
6.4 ICT	30
6.5 Privacy / AVG	32
Hoofdstuk 7: Financieel beleid en resultaat	33
7.1 Financieel beleid	33
7.2 Continuïteit en risicobeheersing	34
7.3 Resultaat 2023	36
7.4 Meerjarenbegroting	37
Hoofdstuk 8: Verslag Raad van Toezicht	40
Hoofdstuk 9: Medezeggenschapsraad	44
Jaarrekening	45

Bestuursverslag

Voorwoord

Het jaar 2023 was een jaar waarin het herstel na de Covid pandemie een belangrijke stempel drukte op de maatschappij. Ook in het onderwijs bleek al snel dat we deze ingrijpende periode niet simpelweg achter ons konden laten en overgaan tot 'business as usual'. Leerlingen hebben zowel op sociaal als op cognitief vlak een achterstand opgelopen en in het algemeen kunnen we stellen dat de motivatieproblematiek onder invloed van de Covid pandemie verder verdiept en verscherpt is. Helaas moeten we tevens constateren dat bij het inlopen van die achterstanden niet alle leerlingen dezelfde kansen hebben. We zien in Nederland en dus ook op Walcheren, scherpe verschillen tussen de cognitieve niveaus en langs de scheidslijnen van de Sociaal Economische Status (SES). Wij constateren dat in de huidige post-Covidperiode de kansenongelijkheid ook op Walcheren toeneemt.

Vanzelfsprekend neemt de CSW hierin haar verantwoordelijkheid en zetten we enerzijds in op het versterken van het mentoraat en zijn we anderzijds de gesprekken opgestart over het aanpassen van de didactiek op onze locaties teneinde de motivatieproblematiek, het majeure probleem in de huidige tijd, het hoofd te bieden. Dit proces gaat door in 2024, waarbij we niet uit het oog zullen verliezen dat onze onderwijsresultaten duurzaam in lijn zijn en blijven met het landelijk gemiddelde,

De komende twee jaren gaan we gebruiken om onze exploitatie weer sluitend te krijgen, nu de NPO subsidie wegvalt. Vanwege onze niet ongunstige financiële positie hebben we ervoor kunnen kiezen om hiervoor twee jaar de tijd te nemen. Daarvoor hebben we bindende afspraken gemaakt: we gaan strak formeren; in het schooljaar 2023-2024 zetten we in op reductie van het aantal toekende uren van de school-specifieke taken en het schooljaar 2024-2025 gaan we de lessentabellen onder de loep nemen. De leidinggevendenden zijn in deze taakstelling nadrukkelijk meegenomen, zodat draagvlak is ontstaan voor dit proces.

Twee processen zijn in de tweede helft van 2023 versneld ingezet: het vormgeven van de samenwerking met de Mondia scholengroep en de gesprekken met de gemeente over de (ver)nieuwbouw van twee van onze locaties, namelijk Van de Perre en Toorop Talent college. Voor wat betreft de (ver)nieuwbouw hebben we niet alleen bij de wethouder een verzoek ingediend tot aanpassing van het Integraal Huisvestingsplan maar ook hebben we een voorstel gedaan voor de wijze waarop we de (ver)nieuwbouw willen vormgeven. In de loop van 2024 zullen we hier hopelijk antwoorden op krijgen.

Om het proces om te komen tot samenwerking te versnellen en te borgen is er vanuit de Raden van Toezicht van CSW en Mondia een werkgroep samengesteld die dit proces samen met de bestuurders gaat vormgeven.

Zoals gezegd: onze onderwijsresultaten zijn duurzaam op het landelijk gemiddelde. De onderwijsconcepten Gepersonaliseerd Leren (GPL) en Vrije School op de vestiging CSW Bestevaër zijn weliswaar onderwijskundig succesvol, maar om ook financieel duurzaam succesvol te blijven, zullen in deze formatie keuzes gemaakt moeten worden.

Op de locatie Van de Perre is een onderwijsprojectgroep opgestart die de komende jaren een voortrekkersrol gaat hebben bij het vernieuwen van de didactische visie.

Op het Toorop Talent College speelt het borgen van de kwaliteit van de structuurgroepen. De bemensing van deze tussenarrangementen was in 2023 niet conform onze eigen hoge kwaliteitseisen, en inmiddels zijn hierover bindende afspraken gemaakt voor het schooljaar 2024-2025.

Het onderwijs op de samenwerkingslocatie op het Technum in Vlissingen wordt positief en motiverend ervaren.

Het jaar 2023 was vanuit CSW-bestuurlijk oogpunt een onstabiel jaar: de in augustus 2022 aangetreden directeur-bestuurder is in augustus 2023 opgevolgd door de huidige interim bestuurder. Zij zal op haar beurt worden opgevolgd door een vaste directeur-bestuurder per 1 augustus 2024.

In het algemeen kunnen we stellen dat de CSW een onderwijsorganisatie is die haar sporen heeft verdiend en stevig is geworteld op Walcheren. Dit constaterend is het tevens goed dat de samenwerking met de Mondia scholengroep versterkt wordt, want daardoor zullen voor de Walcherse leerlingen de keuzemogelijkheden uitgebreid en de kansengelijkheid bevorderd worden.

In dit samenwerkingsproces heeft de CSW een mooie uitgangspositie.

Drs. C.A. Hylkema
Directeur-bestuurder a.i.

Middelburg, juni 2024

Hoofdstuk 1: Profiel van CSW

1.1 Bestuursvorm

De Stichting voor Christelijk voortgezet onderwijs op Walcheren, die Christelijke Scholengemeenschap Walcheren (CSW) in stand houdt, kent een bestuursvorm met een Raad van Toezicht en een College van Bestuur. De Raad van Toezicht (RvT) bestaat uit maximaal zeven leden. Voor de leden is een profielschets opgesteld, aan de hand waarvan de geschiktheid is te bepalen van belangstellenden voor deze functie. Met inachtneming van het profiel doet de medezeggenschapsraad een bindende voordracht voor één lid van de RvT. Het College van Bestuur (CvB) is het bevoegde gezag van de school. Het CvB bestaat uit één persoon, de directeur-bestuurder.

Het College van Bestuur wordt gevormd door de directeur-bestuurder, in de periode augustus 2023 tot augustus 2024 wordt deze positie vervuld door de interim directeur bestuurder C.A. Hylkema.

In de directie hebben in het jaar 2023 zitting:

- Mevrouw A. Catakli, vestigingsdirecteur a.i. CSW Van de Perre (vanaf 1 juni 2023)
- De heer drs. M.T.A. Dechamps, vestigingsdirecteur CSW Bestevaër, CSW Toorop Talent College en in een ondersteunende rol Van de Perre
- Mevrouw I.A.K. Kuijpers, vestigingsdirecteur CSW Van de Perre (t/m 31 mei 2023)

De leiding van de CSW is tevens in handen van:

- De heer drs. J.W. van der Hart RA, hoofd bedrijfsvoering a.i.
- De heer R. Menheere, hoofd HRM.

1.2 Hoofd- en nevenfuncties bestuur

Naam	Organisatie	Functie
Mevr. M.J. Vader (tot augustus 2023)	-Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs op Walcheren -PVOW -ISKW -Stuurgroep en Penvoeders-commissie ZAOS (Zeeuwse Academische Opleidingsschool)	-Directeur–bestuurder (bezoldigd) -Penningmeester (onbezoldigd) -Voorzitter bestuur (onbezoldigd) -Lid (onbezoldigd)
Mevr. drs. C.A. Hylkema (v.a augustus 2023)	-C.Hylkema Advies -Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs op Walcheren -PVOW -ISKW	-Eigenaar -Directeur-bestuurder a.i. (bezoldigd) -bestuurder (onbezoldigd) -bestuurder (onbezoldigd)

De Raad van Toezicht heeft geconstateerd dat hoofd- en nevenfuncties van de directeur-bestuurder a.i. niet van tegenstrijdig belang zijn.

CSW is een moderne christelijke school voor voortgezet onderwijs met vestigingen in Middelburg en Vlissingen. De christelijke levensbeschouwing is de basis en de inspiratiebron voor alles wat we doen op school. In dit hoofdstuk worden onze missie, visie en identiteit toegelicht en hoe deze de uitgangspunten vormen voor ons beleid. We participeren in diverse samenwerkingsverbanden, ter ondersteuning van onze doelstelling.

In ons schoolplan 2022-2026, dat het motto "Talenten in ontwikkeling" heeft meegekregen, bouwen we verder aan de ontwikkeling van leerlingen en medewerkers en aan een professionele schoolcultuur.

1.3 Missie en visie

In de visie van CSW vormen de volgende kernwaarden uitgangspunt voor ons denken en handelen:

- leder mens is van waarde
- leder mens is gelijkwaardig
- leder mens is van betekenis voor de ander
- leder mens heeft recht op perspectief

Dit doen we vanuit deze vier dimensies:

1. Christelijk: CSW is een modern-christelijke gemeenschap. Een open, inspirerende én uitnodigende gemeenschap waar plaats is voor iedereen die onze kernwaarden kan onderschrijven. Onze inspiratiebron is de christelijke levensbeschouwing die richting geeft aan ons pedagogisch- en didactisch handelen en die tevens zichtbaar is in onze organisatie.
2. Pedagogisch: een zorgzame en ondersteunende gemeenschap zijn, waarin ieder zich gerespecteerd voelt en de kernwaarden tot uiting komen in een voor ieder veilige omgeving.
3. Onderwijskundig: we bieden voor leerlingen en personeel een uitdagende leeromgeving en voor elke leerling een oefenplaats, waarin jonge mensen zich optimaal kunnen ontplooiën door talenten te ontwikkelen en excellentie te stimuleren. Hiervoor zet CSW ook in op (door)ontwikkeling van management en personeel.
4. Maatschappelijk: CSW is een maatschappelijke organisatie met een publieke meerwaarde. Deze meerwaarde komt, naast het leveren van goede schoolprestaties, naar voren op de terreinen van buitenschools leren en het stimuleren van maatschappelijke betrokkenheid.

De Code Goed Onderwijsbestuur (VO-raad) geldt als leidraad voor goed bestuur in het voortgezet onderwijs. CSW confirmeert zicht aan deze code.

1.4 Strategische ambitie

In het sectorakkoord, dat de VO-raad namens de scholen heeft afgesloten, staan de volgende vijf ambities:

- de leerling centraal;
- eigentijds onderwijs;
- brede vorming;
- verbinding onderwijs met de omgeving;
- professionele scholen als lerende organisatie.

CSW vindt aansluiting bij deze ambities uit het sectorakkoord met de volgende acht stichtingseigen ambities:

- Inspraak organiseren;
- Meer inclusief onderwijs;
- Bevorderen van kansengelijkheid;
- Bevorderen van maximale ontplooiing;
- Samenwerken voor breed, duurzaam en kwalitatief goed onderwijs voor de regio Walcheren en waar nodig Zeeland;
- Een eigentijds invulling geven aan onze identiteit;
- Duurzame huisvesting die onze visie op goed onderwijs faciliteert;
- Realiseren van een professionele leercultuur.

Tot slot stellen wij ons ten doel een moderne school te willen zijn. Wij leiden leerlingen op voor de maatschappij van morgen. We leiden op voor banen, uitdagingen en ontwikkelingen die we nu nog niet allemaal kennen. Dat betekent dat we waar mogelijk zullen moeten anticiperen op die maatschappij, opdat onze leerlingen goed toegerust de school verlaten.

1.5 Integriteit

CSW wil jongeren opleiden tot sociale, zelfbewuste mensen die op een positief kritische wijze bijdragen aan een maatschappij waaraan zij zelf op verantwoorde wijze deelnemen. De scholengemeenschap staat daarmee ten dienste aan de leerlingen, hun ouders en de maatschappij. Een integere bedrijfsvoering ligt aan de basis van deze dienstverlening. Eigen verantwoordelijkheid en professionaliteit van medewerkers, management, directie, bestuur en Raad van Toezicht staan centraal waar het gaat om integriteit.

De algemene gedrags- en integriteitcode CSW is daarbij een hulpmiddel. Centraal hierin staan negen kernbegrippen van integriteit: dienstbaarheid, functionaliteit, onafhankelijkheid, openheid, betrouwbaarheid, zorgvuldigheid, professionaliteit, collegialiteit en vertrouwelijkheid. Dit wordt in de gedragsregels integriteit verder uitgewerkt.

Complementair aan deze gedrags- en integriteitcode is de regeling voor het melden van een vermoeden van een misstand bij CSW.

1.6 Klachtenafhandeling

De speciaal daartoe, samen met andere scholen, ingestelde klachtencommissie heeft dit schooljaar geen klacht hoeven behandelen voor CSW. De bestuurder, als hoogste interne instantie, heeft dit jaar evenmin klachten behandeld. Dat betekent dat we erin geslaagd zijn vrijwel alle klachten op een lager niveau, binnen de eigen organisatie, op een bevredigende manier op te lossen. Er zijn dan ook geen formele schriftelijke klachten ingediend.

Hoofdstuk 2: Onderwijs

2.1 Algemeen

Aantal leerlingen

CSW verzorgt onderwijs aan zo'n 40% van de leerlingen op Walcheren. De demografische ontwikkeling geeft aan dat tot ten minste 2030 de bevolking krimpt. Die krimp toont zich vooral in de dorpen. In de steden is van krimp niet of nauwelijks sprake. De informatie van het ZB Planbureau geeft aan dat de totale leerlingpopulatie tussen 2020 en 2030 met ongeveer 10% afneemt.

CSW heeft tot 2016 een significante daling van het leerlingenaantal te verwerken gekregen. Vanaf 2016 liet de aanmelding een positief beeld zien. Het marktaandeel CSW nam fors toe. Dit heeft tot gevolg dat de dalende tendens van het totale leerlingenaantal niet alleen is gestopt, maar dat er zelfs sprake was van een lichte groei.

In de achterliggende jaren bleef het leerlingenaantal exclusief ISKW nagenoeg gelijk. Door de sterke toename van het aantal leerlingen bij ISK Walcheren, hetgeen hoofdzakelijk toe te schrijven is aan vluchtelingen uit Oekraïne, nam het totale leerlingenaantal in schooljaar 2023-2024 nog steeds sterk toe.

Ondanks deze stabilisering en specifieke toename moeten we rekening houden met een (lichte) daling van leerlingen.

Vestiging	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024
CSW Bestevaêr	326	362	365	375	384	411
CSW Toorop	327	330	348	333	355	320
CSW V.d. Perre	1.422	1.472	1.517	1.451	1.392	1.370
Structuurgroepen	32	28	42	31	33	30
Totaal (excl. ISKW)	2.107	2.192	2.272	2.190	2.164	2.131
ISK Walcheren	88	83	65	124	249	299
Totaal CSW	2.195	2.275	2.337	2.314	2.413	2.430

Tabel: Leerlingenaantallen (teldatum: 1 oktober 2023 v.w.b. schooljaar 2023-2024)

CSW is een scholengemeenschap voor gymnasium, atheneum, tweetalig onderwijs (TTO), havo, mavo en vmbo. In de onderbouw kan elk schooltype gekozen worden. In de bovenbouw worden zoveel mogelijk leerroutes en vakkenpakketten aangeboden. Zo is er voor elke leerling een onderwijsprogramma dat bij hem of haar past. In samenwerking met Mondia Scholengroep biedt CSW bovendien de mogelijkheid voor leerlingen met een specifieke ondersteuningsbehoefte, onderwijs te volgen in de structuurgroepen. Ook bieden Mondia en CSW in samenwerking met de jeugdzorgpartner Educonsult een speciaal arrangement voor leerlingen die als thuiszitter staan geregistreerd. Door middel van "Via BIT" wordt ingezet op terugkeer naar het onderwijs.

Tot slot verzorgen beide besturen ook onderwijs voor leerlingen in een internationale schakelklas (ISKW). Dit is onderwijs voor leerlingen van een andere nationaliteit die de Nederlandse taal en cultuur moeten leren om daarna in te kunnen stromen in het regulier onderwijs.

Toelating

De toelating van leerlingen op CSW wordt geregeld op grond van twee toelatingsgegevens: het advies van de basisschool en de uitslag van een eindtoets zoals Cito, SEO of IEP. Het advies van de basisschool is bepalend voor toelating en plaatsing. De jaarlijkse eindtoets wordt in april afgenomen. De uitslag is voor plaatsing van de leerling alleen van belang als de uitslag significant hoger is dan het advies van de basisschool. Dan kan, na overleg met de basisschool, het schooladvies naar boven worden aangepast.

Wanneer er sprake is van een leerling met extra ondersteuningsbehoefte is de Commissie Advisering en Toewijzing (CAT) de plaatsingscommissie die voor Passend Voortgezet Onderwijs Walcheren (PVOW) advies geeft waar deze leerling het beste geplaatst kan worden.

Percentielcijfers per vestiging

In onderstaande tabellen zijn de gemiddelde CE cijfers per vestiging en per afdeling weergegeven. De cijfers in de rij 'percentiel' zijn de scores van de gehele afdeling in vergelijking met landelijke scores. Het gemiddeld CE-cijfer van alle eindexamencijfers van alle leerlingen op een afdeling tezamen wordt vergeleken met het landelijk gemiddelde CE-cijfer. De school met het laagste gemiddelde krijgt percentiel 1, die met het hoogste gemiddelde percentiel 100. De cijfers zijn afkomstig uit Vensters (maart 2024).

Locatie CSW Toorop		Examenjaar				
		2019	2020	2021	2022	2023
vmbo-basis	Gemiddeld cijfer CE	6,8	n.v.t.	6,3	6,5	6,3
	Percentiel	55	n.v.t.	74	43	11
vmbo-kader	Gemiddeld cijfer CE	6,3	n.v.t.	6,0	6,2	6,3
	Percentiel	42	n.v.t.	69	54	28

Locatie CSW Bestevaër		Examenjaar				
		2019	2020	2021	2022	2023
vmbo-(g)t	Gemiddeld cijfer CE	6,6	n.v.t.	6,5	6,2	6,4
	Percentiel	84	n.v.t.	81	40	56

Locatie CSW Van de Perre		Examenjaar				
		2019	2020	2021	2022	2023
vmbo-(g)t	Gemiddeld cijfer CE	6,5	n.v.t.	6,5	6,3	6,7
	Percentiel	75	n.v.t.	82	67	89
havo	Gemiddeld cijfer CE	6,5	n.v.t.	6,2	6,3	6,6
	Percentiel	78	n.v.t.	74	60	90
vwo	Gemiddeld cijfer CE	6,8	n.v.t.	6,7	6,5	6,6
	Percentiel	93	n.v.t.	86	65	67

2.2 CSW Van de Perre

Onderwijsaanbod

CSW Van de Perre biedt leerlingen onderwijs op mavo-, havo- of vwo-niveau. Er is veel aandacht voor internationalisering en wereldburgerschap door Europese en internationale oriëntatie. In het vwo, zowel op het atheneum als op het gymnasium, kunnen leerlingen kiezen voor het volgen van tweetalig onderwijs (TTO); in de onder- én de bovenbouw.

Alle leerlingen kiezen in de eerste drie leerjaren één van de zes Talent Specials (ICT & Media, Language & Internationalization, Arts & Culture, Science & Technology, Sports & Health en Business & Logistics) om hun talent te ontdekken en te ontwikkelen in projectonderwijs, waarbij ze bovendien leren samenwerken met medeleerlingen van andere niveaus.

In de bovenbouw is er veel ruimte in de vakkenpakketkeuze, zodat de leerling zijn of haar eigen leerroute kiest. Daarnaast biedt CSW Van de Perre alle leerlingen de kans om internationaal erkende talencertificaten Frans (Delf), Duits (Goethe) en Engels (Cambridge) te behalen op verschillende niveaus.

In havo kunnen leerlingen sinds schooljaar 2022-2023 kiezen om deel te nemen aan de pilot havo-P. Het gaat hierbij om een extra, klein vak, waarbij leerlingen in aanraking komen met opdrachtgevers en opdrachten uit de beroepspraktijk die zij onderzoeksmatig aanpakken. Leerlingen hebben in de bovenbouw van mavo het vak D&P, waarbinnen zij een praktisch vak kiezen. In het schooljaar 2023-2024 is begonnen dit in leerjaar 3 om te zetten in een praktijkgericht programma. Via de mavo XL-route worden zij voorbereid op doorstroming naar de havo.

In 2023 hebben we gewerkt aan de volgende onderwijskundige thema's met daarbij de verwijzing naar de ambities zoals opgenomen in ons schoolplan:

De Nieuwe Leerweg

Ambitie 2 'Meer inclusief onderwijs'

De ontwikkeling van 'De Nieuwe leerweg' betreft een doorontwikkeling binnen mavo van D&P en heeft wat voeten in de aarde. We willen namelijk graag als vestigingen hierin samen optrekken, maar merken dat we onze eigen werkwijzen en gebruiken hebben ontwikkeld. Desalniettemin heeft het geleid tot een visie. Afdeling mavo startte met een pilot in mavo 3. Tevens is er een subsidie aangevraagd bij STOZ wat heeft geleid tot een samenwerking met Mondia en Scalda. Gedurende het kalenderjaar bleek 'De Nieuwe Leerweg' voorlopig nog geen doorgang te kunnen vinden. Desalniettemin hebben wij er met het traject PGP (Praktijkgericht Programma) een vervolg aan gegeven.

Havo-P

Ambitie 2 'Meer inclusief onderwijs'

Gedurende schooljaar 2022-2023 is de kleine variant ter uitvoering gebracht. Elke periode is geëvalueerd met de insteek havo-P door te ontwikkelen. In schooljaar 2023-2024 zal worden bepaald of dit de kleine variant blijft of dat het wenselijk is de grote variant te ontwikkelen.

Eigenaarschap

Ambitie 4 'Bevorderen van maximale ontplooiing'

We zijn binnen het havo-vwo onderbouwteam op zoek naar hoe we eigenaarschap bij leerlingen kunnen stimuleren. Daarbij hebben we gemerkt dat het belangrijk is tijdig af te stemmen met andere teams wat betreft vestigingsbrede afspraken. Een aantal docenten hebben zich geschoold in executieve vaardigheden, waarin motivatie, planning en organisatie aan de orde komt, wat eigenaarschap bij leerlingen raakt. We zien de behoefte bij docenten aan afspraken/richtlijnen om eigenaarschap te kunnen stimuleren en ontwikkelen bij leerlingen. Het is dan ook wenselijk om middels onze geschoolde collega's kennis met elkaar te delen en een olievlekwerking te laten ontstaan.

De werkgroep binnen het havo bovenbouwteam heeft te kampen gehad met uitval, maar desondanks is er literatuur gelezen, zijn scholen bezocht en enquêtes uitgezet wat resulteerde in handvatten. De behoefte m.b.t. dit onderwerp betreft echter niet alleen het havo-team, maar is schoolbreed. Onder de vlag van 'zelfregulerend leren' kan er scholing aangeboden, waarbij het belangrijk is ervaringen te delen. Daarnaast vinden we het belangrijk werkgroepen/projecten meer met elkaar te verbinden, zoals in dit geval bijvoorbeeld Mozaik.

Differentiatie

Ambitie 3 'Bevorderen van kansengelijkheid'

Er zijn uitgangspunten en een werkwijze opgezet voor differentiatie binnen werktijd waarbij er ruimte is gelaten voor flexibele inzet van de vormen door docenten. Differentiatie hangt met diverse onderwijskundige aspecten samen; er wordt gekeken aan welke thema's dit gekoppeld kan worden, omdat dit onderwerp nog opvolging nodig heeft.

Tevens is er een werkgroep 'Formatief differentiëren' bezig geweest met het onderzoeken wat randvoorwaarden zijn voor een formatieve cultuur en in welke mate we formatieve werkvormen inzetten.

Heterogene brugklassen

Ambitie 3 'Bevorderen van kansengelijkheid'

Er is onderzoek gedaan naar de huidige werkwijze in de haco-klas en de brugklasstructuur, middels schoolbezoeken, literatuuronderzoek en deelname aan het leernetwerk met alle Zeeuwse scholen wat in juni 2023 is gestart. Ook is er onderzoek gedaan naar de effectiviteit van de haco-klas door naar de doorstroom te kijken.

Op basis van deze onderzoeken zijn er binnen de haco-klas een aantal interventies opgezet om deze heterogene brugklas door te ontwikkelen. Ook is er een voorstel voor het verder uitbouwen van het aantal heterogene brugklassen in de toekomst door het vormen van meerdere dakplanklassen; de werkgroep gaat in 2023-2024 verder met ontwikkelen.

Huiswerk en toetsing

Ambitie 1 'Inspraak organiseren'

De huiswerkbelasting is onderzocht. Er zijn gesprekken gevoerd, enquêtes afgenomen en de bevindingen hebben geleid tot aanbevelingen. Passen we deze aanbevelingen in binnen een team? Of trekken we deze juist breed? Deze discussie leidde ertoe dit onderwerp aan te dragen voor de projectgroep. Er is binnen het havo bovenbouwteam vervolgd met het inzichtelijk maken van de huiswerkbelasting in leerjaar 3. Daarmee ontstond zicht op type toetsen, het aantal toetsen, de verdeling/spreiding gedurende een schooljaar. Door tijdelijke uitval van de afdelingsleider liep de terugkoppeling en bespreking naar het team vertraging op. Ook voor V3 is de toetsspreiding in kaart gebracht.

Mentoraat

Ambitie 4 'Bevorderen van maximale ontplooiing'

Binnen de mentorenvergadering is aangegeven dat er behoefte is aan een meer thematische benadering en aan uitwisseling van casussen. Het is de bedoeling dit te gaan borgen middels de agenda van de ondersteuningcoördinatoren (oco's).

STER(K)-uur

Ambitie 3 'Bevorderen van kanselijkheid'

Het Ster-uur is doorontwikkeld naar Ster(k)-uur bij de mavo, waarbij er aandacht uitgaat naar de sociaal-emotionele ontwikkeling en versterking van de sociale vaardigheden. Tevens is de verlengde schooldag is doorontwikkeld

Schoolveiligheid

Vanuit mavo bestaat de behoefte om te werken aan schoolveiligheid. De OCO's hebben voorlichting gegeven over o.a. risicogedrag en COPS. Zij nemen dit voortaan (CSW-breed) mee in hun reguliere aanbod. Er hebben verkeersactiviteiten plaatsgevonden middels een project.

Er zijn plannen en aanbevelingen ontwikkeld, maar deze kunnen niet tot uitvoer worden gebracht.

Wel hebben mentoren activiteiten uit kunnen voeren met hun klas en dit wordt meer curriculaire ingebouwd. Een externe partij is ingezet voor het opstellen van het schoolveiligheidsplan. Vanuit mavo is er behoefte aan een goede overweging van wat de school vanuit je kernwaarden wilt inzetten, maar ook kijkt met een preventieve blik.

Sociaal-emotioneel welbevinden

Ambitie 3 'Bevorderen van kanselijkheid'

In alle leerjaren van vwo bovenbouw hebben activiteiten plaats gevonden die als positief werden ervaren. V3 en V4 hebben met name behoefte aan vervolg hierop; signalen van aandacht bestaan uit moeizame werkhouding, onrust en contact maken. Dit wordt in schooljaar 2023-2024 door mentoren opgepakt, waarbij er druk kwam te staan op intervisie hieromtrent binnen het mentorenoverleg door afwezigheid van twee van de vier afdelingsleiders (ziekte, vacature) en de overleggen in geval van nood plenair werden georganiseerd.

Talent en diversiteit

Ambitie 3 'Bevorderen van kanselijkheid'

De werkgroep 'Talent en diversiteit' heeft zich in 2023 gericht op de zorg voor meer en beter passend onderwijs van (hoog)begaafde leerlingen. De wens is te voorkomen dat deze leerlingen in een ondersteuningstraject terecht komen. Er zijn mentorlessen opgezet, peergroups, een netwerk, een intervisie en eerste stappen voor het in beeld brengen van deze doelgroep. De ambitie is om lid begaafdheidsprofiel school te worden en reeds ingezette interventies door te ontwikkelen.

Burgerschap

Ambitie 6 'Identiteit'

Eind schooljaar 2022-2023 is een dataset opgeleverd door een CSW-brede werkgroep. Daarin hebben we met behulp van docenten van alle vestigingen met behulp van verzameld wat er per burgerschapsdomein wordt aangeboden op niveau en binnen welk leerjaar. Daarnaast blijken we ook aardig wat aanvullende burgerschapsactiviteiten aan te bieden.

Als vervolg willen we graag aan de slag met het uitfilteren van dubbelingen en kritisch de doorlopende leerlijn bekijken. Dewerkgroepleden willen dit samen met de afdelingsleiders en de teams doen. De

organisatie drukte op de onderwijsontwikkelingen en de consistentie in deze, zodoende wordt dit later het schooljaar 2023-2024 opgepakt.

Internationalisering

Ambitie 6 'Identiteit'

De eerste Key Action vanuit Erasmus+ is in februari 2023 aangevraagd en loopt vervolgens vanaf juni 2023. Soms lijken activiteiten vanuit verschillende invalshoeken door elkaar te lopen. Is het mogelijk de bestaande reizen onder deze internationalisering te scharen of niet? Wat betekent dat voor de kosten? Deze vorm van internationalisering, die ook nog eens gelinkt is aan (wereld)burgerschap, is in ontwikkeling en daarvoor is regelmatige afstemming, evaluatie en informeren van stakeholders belangrijk. Voor de vestiging is er een Erasmus-coördinator die de doelstellingen en verantwoording bewaakt en een afdelingsleider die als portefeuillehouder fungeert. Door vertrek van de afdelingsleider is deze portefeuille bij aanvang van schooljaar 2023-2024 aan een andere afdelingsleider overgedragen.

Vanuit eerdere ontwikkelingen op het gebied van internationalisering is inmiddels een vaardighedenmatrix gereed en zijn er nieuwe initiatieven bedacht voor kleinschalige uitwisseling. TTO heeft hier tevens een verplichting toe.

Intervisie

Ambitie 8 'CSW-professional'

De werkgroep heeft een model, beoordelingsformulieren en kijkwijzers aangemaakt. Insteek is dat zowel beginners als gevorderden minstens 1x per jaar intervisie houden.

Passend onderwijs

Leerlingen met een ondersteuningsbehoefte worden op professionele wijze door diverse deskundigen begeleid en ondersteund. Het School Ondersteuning Plan (SOP) is het uitgangspunt voor het vormgeven van ons ondersteuningsaanbod. Het doel van ondersteuning is dat de leerling gehoord én geholpen wordt. De mentor is de spil binnen de leerlingondersteuning. Wanneer een leerling bijvoorbeeld een leerprobleem voor korte of langere tijd heeft, wordt er extra ondersteuning geboden. Hierbij brengt de ondersteuningscoördinator in beeld welke extra ondersteuning nodig is.

De extra ondersteuning wordt onder andere gegeven in en vanuit het ondersteuningslokaal. De ondersteuners (zoals leerlingbegeleiders, medewerkers van het ondersteuningslokaal en de orthopedagoog) informeren via de mentor alle vakdocenten van de klas op welke wijze de ondersteuning wordt gegeven en hoe de vakdocenten daar het beste bij kunnen aansluiten. De door CSW Van de Perre van PVOW ontvangen gelden zijn ingezet om de formatie van leerlingbegeleiders en medewerkers van het ondersteuningslokaal te bekostigen. In 2022 hebben we opnieuw geïnvesteerd in het aantal uur dat beschikbaar is voor de directe leerlingbegeleiding en de coördinatie van de ondersteuning. Met name de groeiende problematiek in havo en vwo vroeg om een bijsturing van de inzet. Verder hebben we de werkwijzen tussen de verschillende afdelingen verder geharmoniseerd en hebben we stappen gezet om de begeleiding van leerlingen planmatig in te richten; dat wil zeggen dat doelen beschreven worden en er periodiek geëvalueerd en eventueel bijgesteld wordt.

LOB

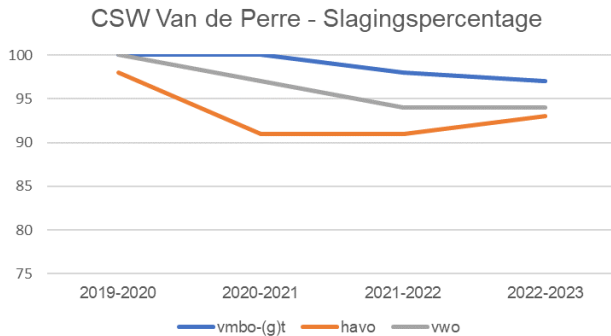
Er vindt regelmatig afstemming plaats met de decaan. Dit jaar is er afscheid genomen van het programma binnen havo, omdat het onvoldoende aansloot. Verder is het LOB steeds meer een onderdeel van het onderwijs geworden en komt ook vaker aan de orde in andere overleggen.

Verantwoording examenresultaten

Er is binnen mavo tevredenheid over de examenresultaten. De examenresultaten voor mavo waren opvallend positief, wat vermoedelijk het effect is van de bijlessen.

Op havo en vwo zijn goede resultaten behaald. Een aantal vakken die afgelopen jaren wat mindere resultaten boekten dan de jaren ervoor, zijn weer verbeterd.

Het preventief volgen van de ontwikkeling van leerlingen en groepen vindt steeds meer plaats. Het is wenselijk om ook een sessie op het gebied van resultaten te houden met de secties, zoals dat ook met de onderwijsontwikkelingen vanuit de werkgroepen dit jaar heeft plaats gevonden.

Verantwoording over resultaten schoolplan

Jaarlijks werken we met teamplannen. Eind 2022, begin 2023 merken we op dat voor een aantal onderwerpen er behoefte is aan een CSW-brede aanpak, dat er behoefte is aan een intensievere samenwerking. Ook het maken van onderscheid tussen doelstellingen die meer de secundaire processen betreffen in plaats van het primaire proces krijgen plaats in het CSW brede jaarplan. De teamplannen gaan zich enkel richten op het primaire proces, dus alles rondom onderwijs en ondersteuning.

Secundaire processen blijken modernisering te behoeven en er worden drie hoofdspeerpunten gevormd en toegevoegd aan het jaarplan:

1. Organisatieontwikkeling
2. Leiderschapsontwikkeling
3. Onderwijsontwikkeling

De acht gestelde strategische ambities kunnen geschaard worden onder deze drie hoofdspeerpunten.

Het eerste kwartaal van 2023 heeft team vwo bovenbouw te kampen gehad met afwezigheid van een afdelingsleider wegens ziekte; tot april 2023 vangt het team dit zelf op, van april tot de zomervakantie is er een (interne) vervanger gevonden. Tevens wordt in het eerste kwartaal bekend dat de vestigingsdirecteur vertrekt. Een interim directeur-kwartiermaker neemt de verantwoordelijkheden vanaf april over tot december 2023. Onder haar vallen de eerste twee speerpunten. Onderwijsontwikkeling van locatie Van de Perre komt onder regie van de vestigingsdirecteur Toorop-Bestevaër.

In april 2023 wordt bekend dat de in september 2022 aangetreden directeur-bestuurder haar contract niet verlengt en aanblijft tot 1 augustus 2023. De ambities die als kapstok fungeerden raken tot september 2023 op de achtergrond.

In mei gaf de schoolleiding te kennen met een teamoverstijgende projectgroep aan de slag te willen. In juni 2023 presenteren de werkgroepen vervolgens de ontwikkelingen schoolbreed aan elkaar.; Interessante ontwikkelingen werden zichtbaar, maar ook minder effectieve initiatieven. 'Motivatie van leerlingen' houdt ook bepaalde doelgroepen bezig. Er is behoefte om gezamenlijk op te trekken, maar ook om kaders.

Begin september vindt er een studiedag plaats met Operation Education en worden onderwerpen opgehaald als input voor de projectgroep. Deze betreffen: onderwijstijd, examinering, huiswerk, doorstroom, cognitieve aspect in onderwijs en het gebouw.

Het CSW-jaarplan wordt teruggebracht in aantal doelstellingen en gekoppeld aan de strategische ambities. In oktober 2023 is dit plan definitief en fungeert het met name op managementbreed niveau als sturingsinstrument. Inmiddels is de nieuwe interim-bestuurder aangetreden.

2.3 CSW Toorop Talent College

Onderwijsaanbod

De vestiging CSW Toorop Talent College biedt in Middelburg onderwijs aan in de leerwegen vmbo basis- en kaderberoepsgericht voor de leerjaren 1 tot en met 4.

In de onderbouw doen de leerlingen veel praktijkervaring op. Er worden zes praktisch vormgegeven talentklassen aangeboden, te weten de talentklassen Kunst, Koken, Natuur, Animation & Gamedesign, Techniek en Sport & Gezondheid. Al vanaf leerjaar 2 maken de leerlingen kennis met de praktijkgerichte keuzevakken uit de bovenbouwprofielen. Daardoor is er veel ruimte om praktijkvakken uit te proberen en ervaringen op te doen, iets dat weer van waarde is voor het LOB-programma dat iedere leerling doorloopt. Het opdoen van levensechte ervaringen is voor onze doelgroep daarbij van essentieel belang.

In de bovenbouw biedt CSW TTC de profielen Dienstverlening & Producten (D&P), Producteren, Installeren en Energie (PIE) en Zorg & Welzijn (ZW) met bijbehorende profielvakken en inmiddels meer dan tweëndertig verschillende keuzevakken aan. De organisatie rondom de keuzevakken is erop gericht om leerlingen veel keuzes te bieden. Een leerling kan keuzevakken kiezen die helemaal in lijn liggen met zijn of haar profiel. Een PIE-leerling kan elke periode een ander technisch praktisch keuzevak kiezen. Een leerling kan ook binnen diverse profielen gericht winkelen. Tenslotte kan een leerling die nog niet weet welke kant hij opgaat, ook keuzevakken uit veel meer profielen kiezen. Dus een combinatie van bijvoorbeeld koken, techniek, uiterlijke verzorging, sport en ICT. Alle leerlingen in het profiel PIE van CSW volgen hun praktijkdeel van onderwijs op de vestiging Technum. Daar werken we samen met Scalda en Mondia om het techniekonderwijs vorm te geven.

Voor leerlingen die moeite hebben met het volgen van het gehele vmbo-programma, hebben wij in het 4^e leerjaar het pre-mbo, een doorlopende leerlijn naar het mbo. Dit is in samenwerking met Scalda ontwikkeld. Na een jaar pre-mbo op CSW Toorop Talent College, loopt het programma nog een half jaar extra door op Scalda. Daarbij blijft de mentor van CSW ook in dat halve jaar nog betrokken bij de leerlingen, terwijl de mentor van Scalda al gedurende het jaar pre-mbo op CSW meehelpt bij het begeleiden van de stages. Na die 1,5 jaar is de leerling klaar om op Scalda verder te gaan.

Voor leerlingen die op basisniveau zijn gediplomeerd, bestaat de mogelijkheid om te herprofilen op het niveau van kader, waardoor een doorstroom naar niveau 3 (4) van het mbo mogelijk wordt.

In 2023 hebben we gewerkt aan de volgende onderwijskundige thema's met daarbij de verwijzing naar de ambities zoals opgenomen in ons schoolplan:

Sterk Techniek Onderwijs Zeeland (STOZ)

Ambitie 2 'Meer inclusief onderwijs'

Het programma is onderdeel geworden van het aanbod en zal worden geconsolideerd. Een projectleider monitort het verloop en regelmatig overleg borgt het verfijningstraject.

Daarnaast zal het nieuwe profiel 'Bouwen-Wonen-Interieur' aangeboden worden in samenwerking met Mondia. Hiervoor volgen collega's scholing. Er is een onderbouw technieklokaal ontwikkeld en ingericht.

Kunst en cultuur

Ambitie 3 'Bevorderen van kansengelijkheid'

Het kennis maken met en stimuleren tot podiumkunsten, beeldende kunst en culturele activiteiten zijn afgerond en opgenomen in het standaard onderwijsaanbod. De doorlopende lijn kunstvakken onderbouw en CKV is nog in ontwikkeling.

Heterogene groepen

Ambitie 2 'Meer inclusief onderwijs'

Er zijn structureel heterogene groepen in de onderbouw met flexibiliteit in het programma. De subsidie is ingezet om hetgeen we al doen te verbeteren (zoals de inzet van de projectgroep).

Basisvaardigheden

Ambitie 3 'Bevorderen van kansengelijkheid'

Naar aanleiding van de resultaten wordt er ingezet op taalbeleid. Op het gebied van woordenschat en leesvaardigheid wordt er onder de maat gepresteerd. Er is een leesprogramma opgezet en er wordt vakoverstijgend gewerkt en bijgeschoold. Naast Nederlands gaat de sectie Engels mee in dit proces.

Op het gebied van wiskunde/rekenen zien we leerlingen onder het streefniveau; we wensen meer zicht op het niveau waarmee leerlingen binnenkomen en op wat ze nodig hebben om ze weer op niveau te krijgen.

Eind schooljaar 2022-2023 is een dataset opgeleverd door een CSW-brede werkgroep. Daarin hebben we vanuit alle vestigingen m.b.v. docenten verzameld wat er per burgerschapsdomein wordt aangeboden op niveau en binnen welk leerjaar. Daarnaast blijken we ook aardig wat aanvullende burgerschapsactiviteiten aan te bieden. Deze locatie heeft te kampen gehad met verschuiving van personeel, waardoor vervolgcacties verschoven zijn naar het eerste half jaar van 2024.

Internationalisering

Ambitie 6 'Identiteit'

Erasmus+ heeft geleid tot diverse uitwisselingen met scholen in o.a. Italië en Spanje. Daarnaast zijn collega's op cursus in het buitenland geweest en zijn leerlingen op stage gegaan in het buitenland. Er vinden met regelmaat presentaties plaats door collega's die een uitwisseling hebben gehad; hierdoor wordt kennis gedeeld, maar het is ook bijzonder inspirerend.

Relatie, autonomie, competentie & SEL

Ambitie 2 'Meer inclusief onderwijs'

De werkgroep SEL heeft eerder les- en ondersteuningsmateriaal ontwikkeld en een introductieprogramma en leerlingbegeleiding opgezet en uitgevoerd. Draagvlak vanuit het team en bewuste inzet van SEL zijn aandachtspunten. De ontwikkeling m.b.v. de werkgroep onderwijsontwikkeling stagneerde en smolt samen met de werkgroep SEL. Van daaruit is een teamproces tot ontwikkeling gekomen, wat geleid heeft tot een nieuw (project)plan met focus op het herzien van onze onderwijsvisie, -organisatie en -uitvoering. We zagen namelijk sociale problematiek en een toename van gedragsproblematiek bij leerlingen. Daarnaast zorgen wijzigingen in de CAO ervoor dat er aandacht dient uit te gaan naar minder lestijd en een kritische evaluatie van het vmbo-model.

Passend onderwijs

Er is veel aandacht voor het mentoraat. De mentor is de spil in de begeleiding van leerlingen en eerste contactpersoon voor ouders/verzorgers. De coördinatie van alle begeleidingsactiviteiten, zowel intern, waaronder Klas-X, als extern, ligt bij de ondersteuningscoördinator.

Op de dinsdagmiddag is het 7^e en 8^e lesuur gereserveerd voor leerlingen uit de onderbouw die hun werk van die week niet af hebben. Onder begeleiding van een leerkracht en een stagiaire krijgen zij zo de mogelijkheid om dit alsnog af te ronden. Leerlingen die hun werk wel afhebben, zijn vrij.

We zien dat we steeds meer leerlingen hebben die uitvallen of niet in het gewone traject meekunnen en dat we met grote regelmaat maatwerkoplossingen voor leerlingen moeten zoeken, door ze bijvoorbeeld meer stage te laten lopen of waar zorg voorrang op onderwijs moet krijgen.

Om alles rondom leerlingenzaken beter te stroomlijnen en de afdelingsleider ruimte te geven voor zijn primaire taken, hebben we twee docenten als leerlingcoördinatoren aangesteld. Naast hun lessen houden zij zich intensief bezig met zaken rondom leerlingen, zoals spijbelen en conflicten. Ook is er een coördinator sociale veiligheid aangesteld om extra aandacht te schenken aan de sociale veiligheid op school, zoals het bestrijden van pesten.

Door het inhuizen van de structuurgroepen is er een "natuurlijke" samenwerking ontstaan. Niet alleen op organisatorisch terrein, maar ook in de vorm van gezamenlijke lesgroepen en op personeelsgebied. De lessentabellen van de structuurgroepen zijn aangepast aan de tabellen van CSW. Collega's van CSW Toorop Talent College bieden ondersteuning met het examensecretariaat en het profiel D&P. Bij de formatie, het rooster en het leerlingvolgsysteem zijn de structuurgroepen als onderdeel van CSW ingepast. Per 1 januari 2021 zijn de docenten van de structuurgroepen ook in dienst van CSW en is er steeds meer kruisbestuiving en samenwerking tussen de structuurgroepen en het reguliere onderwijs op CSW Toorop Talentcollege. In 2023 is er door de moeilijke arbeidsmarkt wel een structuurgroep minder aangeboden. Leerlingen van het 4e leerjaar zijn zoveel mogelijk in de reguliere klassen van CSW Toorop Talentcollege opgevangen.

LOB

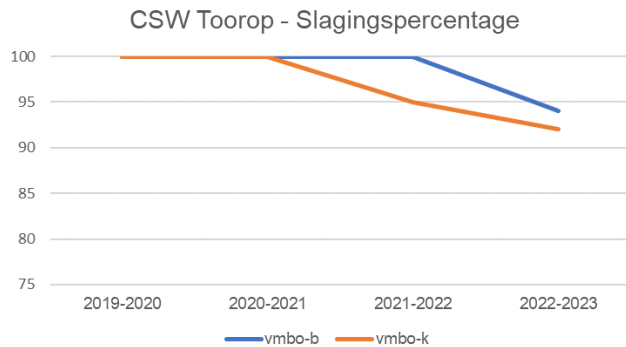
Alle voorgenomen activiteiten op het gebied van LOB zijn uitgevoerd en onderdeel geworden van het reguliere programma. Er is meer structuur gekomen door een LOB kalender. Daarnaast is er van een 'decaan' overgegaan naar een 'coördinator-decaan', waardoor er meer overzicht kan ontstaan.

Een doorgaande lijn van leerjaar 1 t/m 4 was al aanwezig.

Verantwoording examenresultaten

Wat betreft het examenproces is deze volgens verwachting verlopen. Er is een aantal verbeterpunten op het gebied van de PTA's gedefinieerd om de inhoud beter te verduidelijken richting leerlingen. Dit gebeurt onder regie van de examensecretaris. Dat geldt ook voor de wens om het PTA van klas 3 te verkleinen.

Wat betreft de examenresultaten waren deze lager dan de jaren ervoor. We zien dat de effecten van corona nog steeds doorwerken en dat de motivatie in onze doelgroep steeds meer een probleem is.

Verantwoording over resultaten schoolplan

Als het gaat om het proces hebben we in schooljaar 2022-2023 met het hele team bijeenkomsten gehouden en is er een 'Why' geformuleerd. In schooljaar 2023-2024 zijn we dit met een werkgroep verder uit gaan werken en er werden drie speerpunten gevormd:

- 1) onderwijsmodel,
- 2) een veilig klimaat,
- 3) vertrouwen.

Daarbij is een meeting geweest met 'Operation Education'. Deze gaf het signaal af om terug te gaan naar het proces van vorig schooljaar om een breder draagvlak te krijgen. Mogelijk zijn de stappen toch iets te snel gezet en is er nog ruimte nodig voor een aantal collega's om zich meer uit te kunnen spreken. Deze stappen worden samen met 'Operation Education' gezet.

Veiligheid is één van de drie speerpunten die gevormd zijn. In het kader hiervan is de samenwerking met externe partners als HALT, 1NUL1 en jongerenwerk geïntensiveerd met bijvoorbeeld wekelijkse spreekuren en maandelijkse intervisiebijeenkomsten.

2.4 CSW Bestevaër

Onderwijsaanbod

De vestiging CSW Bestevaër biedt in Vlissingen onderwijs aan volgens twee concepten. In de leerwegen vmbo basis- en kaderberoepsgericht voor leerjaar 1 en 2, havo leerjaar 1 tot en met 3 en mavo leerjaar 1 tot en met 4, wordt er op termijn onderwijs geboden volgens het concept van Gepersonaliseerd Leren (GPL) geïnspireerd door Kunskapsskolan. In 2023 is GPL ook in leerjaar 3 gestart. Alleen leerjaar 4 volgt nu nog zijn reguliere weg.

Daarnaast biedt CSW Bestevaër drie leerjaren vrijeschoolonderwijs op mavo-, havo- en vwo-niveau. De vrijeschool heeft een eigen kernteam en een eigen kernteamleider.

Voor beide onderwijsconcepten is er een gedragen 'Why'. Het is resultaat van energie en inzet waar nu een aantal jaar aan gewerkt is, waarbij nu de fase van borging en doorzetten is aangebroken. Bij GPL is er focus op geloof dat gelijke kansen krijgen leidt tot ontwikkeling op een manier die passend is voor de leerling. Voor de vrijeschool geldt dat er een verbinding is met leiderschapsontwikkeling, waarbij collega's samen dragen en sturen.

In 2023 hebben we gewerkt aan de volgende onderwijskundige thema's met daarbij de verwijzing naar de ambities zoals opgenomen in ons schoolplan :

Heterogene groepen

Ambitie 2 'Meer inclusief onderwijs'

Er zijn structureel heterogene groepen in de onderbouw met flexibiliteit in het programma. De subsidie is ingezet om hetgeen we al doen te verbeteren.

De Nieuwe Leerweg

Ambitie 2 'Meer inclusief onderwijs'

Doelstellingen voor schooljaar 2022-2023 zijn niet behaald; vestiging Van de Perre heeft begin van het schooljaar een pilot gedraaid, maar de andere locaties zijn later het schooljaar betrokken. De visie is vervolgens in mei 2023 door alle locaties gezamenlijk opgesteld. Vervolgens stagneerde de landelijke ontwikkeling en werd deze uitgesteld. Mogelijk sluit vestiging Bestevaer in schooljaar 2024-2025 aan op de pilot van Van de Perre.

Basisvaardigheden

Ambitie 3 'Bevorderen van kansengelijkheid'

Met SOMtoday worden sessies gehouden om het systeem passend te maken aan het GPL onderwijs om zicht op ontwikkeling te vergemakkelijken.

Desalniettemin zijn er zorgen over ontwikkeling van de basisvaardigheden; hiertoe is een plan bij rekenen opgezet en is er extra Nederlands en wiskunde geboden. Leerlingen komen met steeds grotere achterstanden het VO binnen.

Eind schooljaar 2022-2023 is een dataset opgeleverd door een CSW-brede werkgroep. Daarin hebben we vanuit alle vestigingen m.b.v. docenten verzameld wat er per burgerschapsdomein wordt aangeboden op niveau en binnen welk leerjaar. Daarnaast blijken we ook aardig wat aanvullende burgerschapsactiviteiten aan te bieden. Een verdere doorontwikkeling heeft nog aandacht nodig.

Internationalisering

Ambitie 6 'Identiteit'

Nadat de Erasmus accreditatie is toegekend, zijn de mogelijkheden in grote lijnen verkend. De mogelijkheden en concretisering zijn aangehaald bij het team. Vervolgens heeft er jobshadowing in Zweden plaatsgevonden. Andere uitwisselingen staan zowel voor GPL als voor vrijeschool in 2024 op de planning.

Collegiale consultatie

Ambitie 8 'CSW-professional'

Collegiale consultaties hebben plaatsgevonden, zijn flexibel uit te voeren en deel van het ontwikkelleerproces van de docent.

Ondersteuningsstructuur

Ambitie 2 'Meer inclusief onderwijs'

Iedereen is op de hoogte van en gebruikt onze ondersteuningsstructuur. De pieken in de ondersteuningsstructuur rond de leerlingbesprekingen nemen af door preventiever te werken. De coaches en mentoren zijn meer in staat zelf uit te voeren, waardoor er preventiever te werk gegaan wordt. Hierdoor wordt er minder een beroep gedaan op de ondersteuning van de OCO en komen op dat zorgniveau de specifieke zorgvragen/-casussen. Daarbij hebben docenten workshops gevolgd m.b.t. basiskennis over leer- en gedragsproblemen.

Passend onderwijs

Op CSW Bestevaer volgen verhoudingsgewijs veel leerlingen met een extra ondersteuningsvraag onderwijs. Dat vraagt veel van het team. Om aan alle ondersteuningsbehoeften te voldoen, hebben we ook relatief een flink aantal uren besteed aan ondersteuning. Zo beschikken we over drie leerlingcoaches met elk hun eigen specialisme en hebben we een begeleider die in het verleden als ambulante begeleider in onze school werkte, maar nu in dienst van CSW is en die specifieke ondersteuning biedt. Om de hulp aan leerlingen met dyslexie te verbeteren, is er een dyslexie-coach. Daarnaast is er een aptus-maatwerklokaal, waarin een aantal arrangementen wordt aangeboden. Dit jaar is de beweging doorgezet van redelijk vaste arrangementen naar meer maatwerk. Ook worden in het lokaal steeds vaker leerlingen van andere CSW-vestigingen opgevangen als rebound-voorziening.

LOB

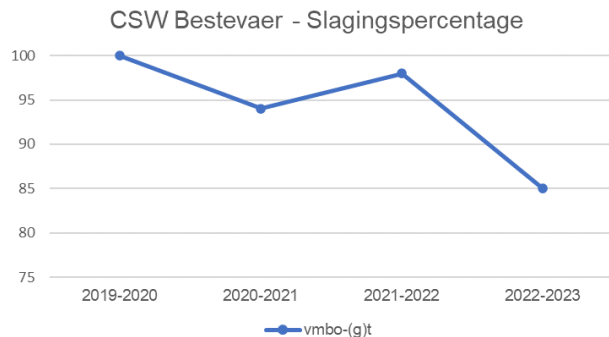
Op het gebied van LOB is er sprake geweest van uitval van de docent. Qua programma ligt het accent met name in de bovenbouw en minder in de onderbouw. LOB heeft minder prioriteit voor vergaande ontwikkeling

dan de overige onderwijsontwikkelingen. Bij vrijeschool is persoonsontwikkeling ondergebracht in periode-onderwijs waarbij Intergrid wordt ingezet.

Verantwoording examenresultaten

Het examenproces is goed verlopen, maar resultaten vielen voor een aantal vakken tegen.

Het wordt wel steeds lastiger om examen op school af te nemen i.v.m. de ruimte en de rust. Er wordt gezocht naar externe ruimte.

Verantwoording over resultaten schoolplan

Op CSW Bestevaer is structureel aandacht voor teamontwikkeling. Zowel het elkaar leren kennen, het werken aan een open aanspreekcultuur en het geven van ruimte voor het nemen van verantwoordelijkheden, zijn daarbij van belang. Intervisie is een vast onderdeel van onze jaarplanning. Er wordt gewerkt met drie coördinatoren die de afdelingsleider ondersteunen. Dit is nodig om voldoende tijd te kunnen blijven besteden aan de ontwikkeling van elk personeelslid.

Om te kunnen vaststellen of er voldoende progressie wordt geboekt in de ontwikkeling van GPL bij CSW Bestevaer, wordt een aantal criteria als leidraad gebruikt. Deze komen terug in de voortgangs- en evaluatiegesprekken. Er zijn concrete periodedoelen en criteria opgesteld die we voortdurend monitoren en bijstellen: deze zijn geïntegreerd in het teamplan.

De beschrijving van het teamplan GPL en vrijeschool heeft meer focus gekregen door te werken met bouwstenen die overkoepeld hetzelfde zijn, maar in uitwerking verschillen. Voor de vrijeschool geldt dat het mentoraat het belangrijkste aandachtspunt op dit moment is, maar pakt ook curriculumontwikkeling mee. GPL neemt dit in schooljaar 2024-2025 mee en richt zich in schooljaar 2023-2024 op de rollen van de docent. Hier is aan gewerkt middels teamsessies. Uitdaging bestaat uit het organiseren wat roostering en bekostiging vergt. In het VMO worden evaluatie- en ontwikkelsessies gehouden. Daarnaast is er een ontwikkelgroep en een denktank opgezet.

2.5 Nationaal Programma Onderwijs

Het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) is een investeringsprogramma van het kabinet om de gevolgen van de coronacrisis voor leerlingen op te vangen. De spil van het investeringsprogramma wordt gevormd door schooleigen programma's die scholen op basis van een eigen analyse van de situatie op de school opstellen. De verantwoording hiervan vindt jaarlijks plaats middels opname in het jaarverslag.

Dit is de derde keer dat er verslag wordt opgemaakt in het jaarverslag. Er hebben in hoofdlijnen tussenevaluaties plaats gevonden door de afdelingsleiders, directie en kwaliteitsmedewerker. Daaraan voorafgaand hebben er diverse evaluaties plaats gevonden door afdelingsleiders met mentoren, docenten en/of ondersteuners. Bij de tussen- en eindevaluatie hebben we gebruik gemaakt van de volgende diverse bronnen:

- De cijfers van de gemaakte toetsen.
- De resultaten van formatieve toetsen.
- Informatie uit de leerling besprekingen en overgangvergaderingen
- Informatie uit mentorgesprekken.
- De resultaten van het CITO volgsysteem.

In de teamvergaderingen zijn de teams geïnformeerd over de stand van zaken, waarbij doelen inmiddels in 2023 geïntegreerd waren in de teamplannen en op teamniveau niet meer zo zeer als 'NPO' werden aangeduid.

De doelen, zoals bij aanvang van het NPO vestigingsplan opgesteld, waren met name gericht op een periode van twee schooljaren (2021-2022 en 2022-2023), hetgeen de bestuurder besproken heeft in de MR. Voor het bepalen van de interventies is de menukaart ingezet. De menukaart kent 6 doelgebieden en betreffen interventies die in internationaal onderzoek effectief zijn gebleken of die een randvoorwaarde kunnen zijn om interventies te kunnen ondersteunen.

Voor 2023 geldt dat het laatste stukje van de gelden van dit investeringsprogramma zijn besteed aan activiteiten die al eerder waren gestart, zoals bijv. de verlengde schooldag en het bieden van ondersteuning aan leerlingen bij hiaten.

In het overzicht zijn de interventies en realisatie ervan opgenomen.

- A. Meer onderwijs (binnen of buiten reguliere schooltijden) om bij groepen leerlingen kennis en vaardigheden bij te spijkeren
- B. Effectievere inzet van onderwijs om kennis en vaardigheden bij te spijkeren
- C. Sociaal-emotionele en fysieke ontwikkeling van leerlingen
- D. Ontwikkeling van de executieve functies van leerlingen
- E. (Extra) inzet van personeel en ondersteuning
- F. Faciliteiten en randvoorwaarden

NPO Interventies 2023		
Interventie	Menukaart- code	Gerealiseerd?
Bestevaër		
Inzet van bijlessen n.a.v. onderwijsbehoeften (flexibel)	A,B	☒
Gepersonaliseerd leren (GPL) versterken en uitbreiden. Scholing voor een nieuwe groep docenten op GPL	B, D	☒
Verlengde schooldag	B, D	☒
Toorop		
De begeleiding is gericht op vakinhoud en executieve functies Extra begeleiding (frequentie verhogen) Externe begeleiding	B	In ontwikkeling
Professionalisering en uitbreiding leerlingbegeleiding; Leerlingen begeleiden volgens de opzet leerlingbegeleiding Creëren begeleidingsruimte Creëren en borgen van een positief leerklimaat Scholing van teamleden	C	☒
Van de Perre		
STER-uren / Bijles (op maat)	B, C	☒
Verlengde lesdag	B, C	☒
Registraties in SOM bijhouden	F	In ontwikkeling
Het verzuim in beeld & contact houden met leerlingen die thuis zitten.	B	☒
Training executieve vaardigheden voor mentoren.	E	In ontwikkeling
Training executieve vaardigheden of een andere noodzakelijke training voor leerlingen die dat nodig hebben.	B/C	☒
Voortzetten reguliere cyclus; om de 10 weken worden de resultaten bekeken en interventies bepaald.	B/C	☒

Hoofdstuk 3: Kwaliteit

Ontwikkeling van kwaliteitszorg

Het stelsel voor kwaliteitszorg is bij CSW in ontwikkeling. Om te kunnen peilen hoe het met onze kwaliteit gesteld staat en de kwaliteitscirkel rond te maken, hebben we de mogelijkheid om gebruik te maken van een aantal tools waaronder bijvoorbeeld SOM, CumLaude en Keuzevak. Uit deze tools kunnen managementinformatie, opbrengsten op de onderwijsindicatoren opgehaald worden, analyses gemaakt worden en kwartaalgesprekken gevoerd worden op alle niveaus: bestuursniveau, schoolniveau, afdelingsniveau, sectieniveau en het niveau van de medewerker.

Om doelgericht te kunnen werken aan het waarborgen van een gedegen basis en nodige verbeteringen te kunnen realiseren, wordt er gewerkt met plannen die zo veel mogelijk aan elkaar gekoppeld zijn. Zo is er op bovenschools-niveau een schoolplan met 8 ambities. Dit betreft een meerjarenplan. Daarnaast is er een jaarplan op bovenschools-niveau waar de speerpunten vanuit directie en bestuur worden beschreven. Op afdelingsniveau is er een teamplan. Dit geldt ook voor de afdelingen in het secundaire proces, zoals ICT (als onderdeel van bedrijfsvoering).

Het teamplan betreft een jaarplan voor een schooljaar. In de teamplannen worden proceseigenaren opgenomen en betrokkenen (bijvoorbeeld middels werkgroepen), die vanuit hun rol direct betrokken zijn bij de te realiseren doelstelling. Jaarlijks vindt er een evaluatie plaats, waarbij doelstellingen afgerond/aangescherpt of verlengd kunnen worden.

Binnen de secties worden er jaarlijks (voor 1 oktober) vakwerkplannen opgezet, die drie pijlers kennen:

- 1) Missie en (vak)visie,
- 2) Onderwijs (incl. PTO, PTA),
- 3) Professioneel werken

Bij de derde pijler worden de volgende onderdelen nader uiteen gezet: de organisatie, een resultatenanalyse, koppelingen met teamplan(nen), scholings- en/of ondersteuningsbehoeften, speerpunten/activiteitenplan en evaluatie.

Het bestuur en de verschillende vestigingen worden bij dit proces ondersteund door een beleidsmedewerker kwaliteit en onderwijs.

Door verschuivingen, ziekte en tijdelijke aanstellingen binnen de schoolleiding is er gedurende 2023 druk ontstaan en hebben verschuiving plaatsgevonden op verschillende niveaus en op alle vestigingen. Aan de ene kant leidden deze verschuivingen tot meer zicht op de secundaire processen en de noodzaak hier modernisering in aan te brengen. Aan de andere kant had dit dusdanig invloed op het primaire proces dat het voor verschillende rollen op locatie Van de Perre zoeken was waar en hoe te verbinden. Onderwijsontwikkeling kwam voor alle vestigingen vanaf maart 2023 onder de verantwoordelijkheid van de vestigingsdirecteur van Toorop en Bestevaër. Interim directeur en kwartiermaker van vestiging Van de Perre had de regie over professionalisering. Er ontstond een knip wat betreft het primaire en de secundaire processen.

Het voornemen om de diverse jaarkalenders van de processen (primair & secundair) te koppelen kwam on hold te staan, maar heeft bij aanvang van het schooljaar 2023-2024 met het aantreden van de interim bestuurder een vervolg gekregen.

De pilot met Riskchanger, een integraal software- en kennisplatform dat zich richt op het continu en kwalitatief monitoren van onderwijsinstellingen, is beëindigd. Door vertrek van de vestigingsdirecteur en de bestuurder is het traject halverwege afgebroken. Wanneer een nieuwe directeur en bestuurder zijn aangesteld, kan opnieuw overwogen worden dit traject op te pakken.

Aandachtspunt qua kwaliteitsbeleid betreft nog steeds het jaarlijks structureel evalueren van het schoolplan en de mogelijkheid daarbij om een bestuursagenda vast te stellen, het voeren van specifieke kwaliteitsonderzoeken (intern/extern), het uitvoeren van zelfevaluaties en het houden van visitaties.

Tevredenheidsonderzoeken & monitor sociale veiligheid

Ieder schooljaar nemen we het tevredenheidsonderzoek van Vensters onder leerlingen af bij leerjaar 1, leerjaar 3 en bij vwo ook leerjaar 5, om te kunnen monitoren hoe het met de tevredenheid en met de sociale veiligheid onder leerlingen gesteld is. Tweejaarlijks nemen we het tevredenheidsonderzoek van Vensters bij ouders af. Daarmee voldoen de scholen aan de wettelijke eis.

De tevredenheid richt zich op drie thema's: uitdaging voor alle leerlingen, brede vorming en eigentijds onderwijs. Sfeer en veiligheid is geclusterd in drie categorieën: welbevinden, ervaren sociale- en fysieke veiligheid en aantasting sociale- en fysieke veiligheid.

Bij CSW staat de afname in januari op de onderwijskwaliteitskalender, zodat we nog een half jaar de mogelijkheid hebben om te interveniëren. In juli wordt echter de landelijke benchmark pas vastgesteld; een landelijke vergelijking is dus pas later aan de orde. De resultaten van de monitor sociale veiligheid zijn gedeeld met de Inspectie en gepubliceerd op scholenopdekaart.nl.

De resultaten worden onder de aandacht gebracht van de schoolleiding en de ondersteuning-coördinatoren (OCO's) en zijn toegankelijk voor personeelsleden. De gewenste verbeteringen kunnen een nog prominere plaats krijgen binnen de teamoverleggen, bij de leerlingenraad en de MR.

Examencommissie

In februari 2023 heeft er een themaonderzoek 'Schoolexamens, kwaliteit van afname' door de inspectie gevonden gericht op het toezicht van scholen en bestuur op een zorgvuldig verloop van de afsluiting en welke eigen keuzes zij maken in de inrichting van het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA). Twee leden van de examencommissie zijn aangesloten bij de gesprekken.

Er was sprake van één herstelopdracht m.b.t. de PTA's van vwo; na terugkoppeling door de vestigingsdirecteur hebben de docenten deze verbeterd en werd het in orde bevonden.

In maart 2023 hebben drie leden deelgenomen aan de Cito Masterclass 'Kwaliteit van toetsen & examinering'. Eén van de belangrijkste conclusies was dat de samenstelling van de examencommissie beter kon en de examencommissie heeft dit kenbaar gemaakt aan de bestuurder. De huidige samenstelling werd op verzoek van de bestuurder aangehouden tot einde schooljaar 2022-2023.

Het duurde even voor een nieuw lid was gevonden, maar sinds november 2023 is de commissie opnieuw gevormd en compleet, bestaande uit een examensecretaris, een beleidsmedewerker kwaliteit & onderwijs en een vakdocent/decaan. Er was opnieuw afstemming nodig wat betreft de opdracht/taak van de examencommissie, zowel onderling als met de nieuwe bestuurder. Focus dient te liggen op de kerntaak van de examencommissie zoals omschreven in de handreiking van de VO-raad. Daar hoort bij dat de examencommissie kan ondersteunen bij een interne klachtenprocedure.

De examencommissie heeft verder gedurende 2023 een voorstel gedaan voor het examenreglement 2023-2024 en heeft de checklist PTA vanuit de VO-raad gebruikt als input voor het aandragen van een checklist aan de sectieleiders.

In november/december heeft een lid deelgenomen aan de Cito Masterclass 'Kwaliteit van toetsen & examinering'. Bevindingen en ambities vanuit deze bijeenkomst worden meegenomen in het jaarplan van de examencommissie.

Hoofdstuk 4: Personeel

Continue ontwikkeling

In het schoolplan 2022 – 2026 staat ontwikkeling van onze schoolorganisatie en die van onze medewerkers centraal.

De Missie van CSW luidt:

“CSW leidt jongeren op tot sociale zelfbewuste mensen die op een positief kritische wijze bijdragen aan een maatschappij waaraan zij zelf op verantwoorde wijze deelnemen.”

De wereldbevolking waar onze jongeren onderdeel vanuit maken blijft groeien. Dit leidt tot een complexer wordende samenleving, die veel uitdagingen kent.

Ook de CSW schoolorganisatie acteert in deze steeds complexer wordende maatschappij en gaat de uitdagingen aan die we op ons af zien komen. Denk hierbij aan ontwikkelingen zoals:

- Spanning op de arbeidsmarkt
- Schaarste op de woningmarkt
- De klimaatcrisis
- Toenemende spanningen in de wereld
- Afstemming van onderwijs op leerling behoefte
- Sociale ongelijkheid
- Borgen van een veilige werk- en leeromgeving

Het zijn ontwikkelingen die continue in beweging zijn en waar CSW op anticipeert. Hier is dan ook het HR beleid van CSW op gericht. Dit beleid richt zich namelijk op de ontwikkeling van de organisatie en de CSW Professional, waarbij onze docenten leren van en met elkaar door samenwerking, scholing, intervisie en collegiale consultatie.

Een aantal onderwerpen staat hierin centraal:

- Onderwijsontwikkeling
- Ontwikkeling van de CSW professional
- Leiderschapsontwikkeling
- Strategisch HRM beleid

Al deze aspecten zijn nodig om daadwerkelijk bij te dragen aan onze missie.

(Kwaliteits)ontwikkeling

Het werken aan onze missie zien wij als een proces van continue ontwikkelen. Zowel aan leerlingen als aan medewerkers biedt CSW hiertoe een uitdagende leeromgeving, waarin zij zich kunnen ontplooiën door talenten te ontwikkelen. CSW stimuleert excellentie.

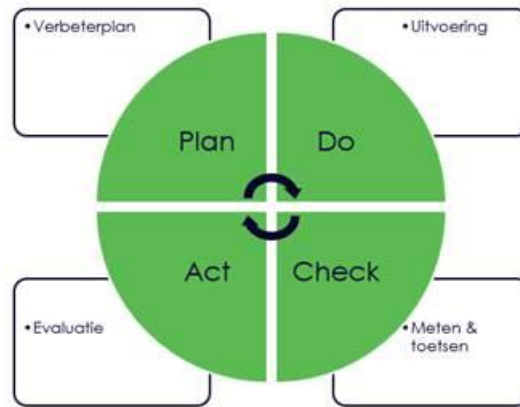
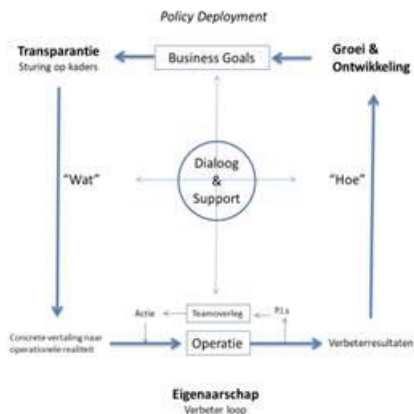
Eigenaarschap, verantwoordelijkheid dragen en samenwerking binnen de schoolorganisatie van CSW zijn belangrijke thema's die nodig zijn om de bijdrage aan onze maatschappij te kunnen leveren.

Om dit mogelijk te maken investeert CSW in leiderschapsontwikkeling om te komen tot verbindend en gespreid leiderschap. CSW zet dan ook in op het verder (door) ontwikkelen van de schoolleiding en andere leidinggevendenden.

Strategisch HRM

Het HR beleid van de CSW is faciliterend aan het behalen van de strategische doelstellingen van de schoolorganisatie. In 2022 zijn we met de schoolleiding een proces van continue ontwikkelen gestart, door:

1. Onze (strategische) doelen helder te formuleren en hierover te communiceren binnen onze schoolorganisatie.
2. Het door vertalen van onze doelen in de jaarplannen in de plannen van de:
 - a. Vestigingen;
 - b. teams; en
 - c. individuele medewerkers.
3. Het inrichten van onze overlegstructuur waarbij we aandacht geven aan het meten van voortgang en het maken van verbeter afspraken.
4. Deze verbeterdoelen vormen input voor groei en ontwikkeling van de organisatie.

Zoals ook bovenstaand model laat zien, zijn duidelijkheid en transparantie de basis voor dit proces van continue ontwikkelen. In het schooljaar 2022 / 2023 hebben we onderkend dat het hier op een aantal onderwerpen verbetering nodig was, zoals:

- (integrale) HR processen waren niet ingericht in het HR systeem
- Het functieboek voor de Onderwijs Ondersteunende functies was niet up to date
- De werk- en verloftijden registratie voor het OOP was niet duidelijk en werd niet eenduidig toegepast

In het jaarplan 2023 / 2024 hebben we dan ook voorzien in drie projecten die tot doel hebben om de nodige duidelijkheid te brengen, namelijk:

- Het up to date maken van het Functiehuis OOP
- Het inrichten en optimaliseren van de (integrale) HR processen
- Het in lijn brengen van de werk- en verloftijden regeling met de CAO en het borgen van een eenduidige toepassing

Hiermee staat er weer een solide basis om strategisch HRM verder in te richten, zoals:

- Strategische Personeels Planning
- Door ontwikkelen van de gesprekkencyclus
- Gespreid leiderschap
- Arbeidsmarktcommunicatie
- Versterken van in- en externe samenwerking

Talentontwikkeling

Om te kunnen anticiperen op de dynamiek van onze maatschappij en haar trends is het van belang dat de CSW schoolorganisatie in een modus van continue door ontwikkelen komt.

Daarom investeert CSW in de bewustwording onder management, leidinggevenden en medewerkers. Medewerkers moeten regie voeren over hun eigen loopbaan en continue blijven ontwikkelen om duurzaam inzetbaar te zijn en blijven.

Onze medewerkers hebben minimaal eens per jaar een functioneringsgesprek met hun leidinggevende gericht op hun professionele ontwikkeling.

Tijdens deze gesprekken komen onderwerpen aan bod / worden afspraken gemaakt over:

- Ambities & doelen van de organisatie
- Ambities & doelen van de individuele medewerkers
- Ontwikkeling en opleiding
- Werkplezier

Als onderbouwing van het functioneringsgesprek worden zo mogelijk de volgende instrumenten ingezet: een zelfevaluatie, een 360 graden feedback en een LED (leerlingen evalueren docenten). Ook de lesbezoeken worden als input voor het gesprek gebruikt.

Continue dialoog met onze medewerkers vindt CSW belangrijk, daarom wordt gewerkt aan een cultuur waarbinnen het geven van continue feedback vanzelfsprekend is. In het schooljaar 2024/2025 wordt de basis gelegd om de structuur van de gesprekkencyclus te verbeteren. Dit gaat verder bijdragen aan ontwikkeling van medewerkers en schoolorganisatie.

Aansluitend op de strategische pijler 'de CSW professional' volgen medewerkers verschillende opleidingen en ontwikkeltrajecten. Basis van deze ontwikkeltrajecten zijn individuele afspraken uit een persoonlijk ontwikkelplan.

Enkele voorbeelden zijn:

- Individuele opleidingstrajecten, zoals een (post) HBO of een Master, cursussen of studiedagen, management-ontwikkeltraject, expeditie leiderschap, behalen van een aanvullende lesbevoegdheid.
- Ontwikkeling van teams:
 - Vestiging Bestevaër;
 - Deze vestiging kenmerkt zich met haar onderwijsconcepten gepersonaliseerd leren en vrijeschool. In dit kader zijn docenten en teams getraind.
 - Mentoren training.
 - Vestiging van de Perre; Dit schooljaar zijn we gestart met brainstormsessies over onderwijsvernieuwing en ontwikkeling. In het schooljaar 2024/ 2025 zullen hier meer concrete ontwikkeltrajecten uit voortkomen.
- Gefinancierd met Erasmus Plus-subsidies hebben de volgende initiatieven plaatsgevonden:
 - Een kennisreis naar Zweden om de kennis op het gebied van Kunskapsskolan onderwijs te vergroten.
 - In het kader van Job Shadowing en European Citizenship hebben buitenland reizen plaatsgevonden voor vestigingen Toorop en Bestevaër.
- Trainingen (mede) verzorgd door eigen medewerkers: in het kader van leren van en met elkaar hebben collega's van de vestiging CSW Bestevaër bijvoorbeeld een training 'denken in doelen' georganiseerd waaraan 12 tot 18 collega's hebben deelgenomen.

Fluctuaties personeel/ flexibele schil.

Om als organisatie wendbaar te zijn in een maatschappij die continue verandert, hanteert CSW een flexibele schil. Hier wordt met name in het formatieproces actief op gestuurd.

Demografische ontwikkeling Walcheren en Zeeland

De langjarige prognose laat een daling van leerlingaantallen zien. Binnen de regio Zeeland wordt de samenwerking gezocht met de verschillende onderwijsorganisaties binnen alle onderwijskolommen.

Hiernaast verkent CSW actief de samenwerking met Mondia met het doel om kwalitatief goed onderwijs en keuze in onderwijs op Walcheren aan te kunnen blijven bieden. Hiermee beoogt CSW ook om te kunnen anticiperen op arbeidsmarktvragestukken.

Duurzame inzetbaarheid en werkdruk vermindering

De ontwikkeling van de CSW-professional is onderdeel van de strategische ambities van CSW. Het duurzaam inzetbaar zijn en blijven maakt integraal onderdeel uit van deze ontwikkeling.

In het kader van de werkdrukvermindering worden middelen ter beschikking gesteld aan CSW. Deze middelen bestaan uit collectieve en individuele middelen, beide voor 50%.

Voor het individuele deel wordt in het schooljaar 2024 / 2025 nieuw beleid geformuleerd. De basis voor dit beleid is de CAO VO, aanvullend hebben de docenten de mogelijkheid om vijf dagen vrij te nemen verspreid over het schooljaar.

Hoofdstuk 5: Samenwerking en Stakeholders

5.1 Samenwerking

Met de Mondia scholengroep

Het schooljaar 2023-2024 is het jaar waarin de CSW en de Mondia scholengroep definitief naar elkaar hebben uitgesproken met elkaar te willen gaan samenwerken in plaats van elkaar te blijven beconcurreren. Het gezamenlijke doel is het onderwijsaanbod op Walcheren breed en kwalitatief op peil te houden met het belang van de toekomstige leerlingen in de regio voor ogen. Deze samenwerking geven wij vorm vanuit onze gezamenlijke missie en visie.

De missie van onze samenwerking is dat we thuisnabij, kwalitatief goed onderwijs voor alle leerlingen met een zo breed mogelijk aanbod op Walcheren duurzaam willen realiseren.

Onze visie is dat wij onze maatschappelijke visie leidend laten zijn bij de organisatie van het onderwijs. Dat betekent dat we bij de samenstelling van het aanbod op de diverse locaties niet op basis van efficiency, maar primair vanuit onze maatschappelijke visie het onderwijs gaan organiseren, waarbij we de organiseerbaarheid en betaalbaarheid niet uit het oog verliezen. Deze visie brengt bijvoorbeeld voor de vmbo-locaties met zich mee, dat wij deze zo inrichten dat de theoretische en de beroepsgerichte leerwegen in de eerste twee leerjaren zoveel mogelijk samen onderwijs volgen, om zo bubbels te doorbreken en kanselijkheid en opstroom-mogelijkheden te bevorderen.

CSW participeert tevens in de volgende samenwerkingsverbanden:

Stichting Passend Voortgezet Onderwijs Walcheren (PVOW)

CSW participeert in het samenwerkingsverband met twee andere besturen op Walcheren: de Mondia Scholengroep en OZEO. PVOW is verantwoordelijk voor de invulling van passend onderwijs op Walcheren.

Binnen PVOW werkt de coördinator tevens als voorzitter van de Commissie Advisering en Toewijzing (CAT) en een aantal gedragswetenschappers. De CAT voor het VO op Walcheren is gehuisvest in het gebouw van ISKW aan de Griffioenstraat. CAT adviseert onderwijsarrangementen en geeft de toelaatbaarheidsverklaringen af voor leerlingen die een speciale ondersteuningsbehoefte hebben. Per 1 augustus is de functie van coördinator komen te vervallen. Om in alle gevallen een gelijkwaardige gesprekspartner te kunnen zijn en omdat de term de lading niet meer dekt van de taken en verantwoordelijkheden, is een directiepositie voor deze functionaris passender. Mevrouw De Winter is directeur PVOW.

ISKW (Internationale Schakelklas Walcheren)

Met de Mondia Scholengroep wordt de verantwoordelijkheid voor ISKW ingevuld. ISKW is een aparte stichting waarvan de bestuurders van CSW en Mondia samen het bestuur vormen. ISKW (Internationale Schakelklas Walcheren) heeft in 2023 onderwijs verzorgd aan zo'n 300 leerlingen die vanuit het buitenland kwamen. Dit aantal is toegenomen, hetgeen vooral is toe te schrijven aan de komst van vluchtelingen uit Oekraïne. In de gemeente Goes zal voor een nieuwe groep nieuwkomers een nieuwe opvanglocatie komen, waarvoor de ISKW het onderwijs zal verzorgen. Dat betekent voor de CSW een aanzienlijke extra inspanning voor HR.

Structuurgroepen

Het gaat hier om groepen waarin onderwijs wordt verzorgd voor leerlingen met een extra ondersteuningsvraag in vooral het autistisch spectrum. Dit is een tussenarrangement, tussen het regulier en het speciaal onderwijs in. Hierin werken Mondia en CSW samen.

Voortgezet Algemeen Volwassenen Onderwijs (vavo)

Met Scalda wordt onder andere samengewerkt in het kader van voortgezet algemeen volwassenen onderwijs (vavo). Leerlingen vanaf 16 jaar die in het regulier vo hun diploma mavo, havo of vwo niet kunnen behalen, kunnen op basis van uitbesteding hun diploma in één jaar binnen het vavo behalen. Deze

mogelijkheid bestaat vooral voor leerlingen die een diploma “sprokkelen” door alleen onvoldoende afgesloten vakken te volgen in het vavo.

Zeeuws Bestuurdersoverleg (ZBO)

Met collega-onderwijsinstellingen is er regelmatig overleg in het Zeeuws Bestuurdersoverleg waar alle Zeeuwse onderwijsthema's op alle onderwijsniveaus aan bod komen. De Zeeuwse bestuurders werken hierin nauw samen.

REA (Regionaal Educatieve Agenda)

Met de drie Walcherse gemeenten en de besturen van vo en mbo werd 3 à 4 keer per jaar overlegd in het REA. Binnen het REA wordt op een aantal onderwerpen het wettelijk verplichte OOGO (Op Overeenstemming Gericht Overleg) gevoerd. Dit jaar is een poging gedaan het overleg weer op niveau te brengen na het geringe aantal vergaderingen van vorig jaar. Dit is helaas nog niet helemaal gelukt. CSW heeft aangegeven dit zeer te betreuren. Overleg om samen invulling te geven aan onze maatschappelijke verantwoordelijkheid, met name op het gebied van onderwijs en zorg en voor de huisvesting, is zeer gewenst.

DCO (Diensten Centrum Onderwijs)

Binnen DCO werken alle Zeeuwse - ook twee niet-Zeeuwse - besturen samen. We kennen hier een platform P&O waar de hoofden P&O zaken met elkaar bespreken en afstemmen. Onder dit platform is ZeeProf geformeerd. ZeeProf inventariseert de scholingsbehoefte in het Zeeuwse voortgezet onderwijs en haalt deze scholing naar Zeeland. In het platform Inkoop wordt gezamenlijk ingekocht en aanbesteed. Het derde platform binnen DCO houdt zich bezig met kwaliteitsbeleid. Het platform beheer bespreekt beheerszaken zoals alle ontwikkelingen rondom de AVG. DCO verzorgt, in samenwerking met het primair onderwijs, ook de organisatie van de Zeeuwse onderwijisdag.

Het bestuur van DCO werkt aan de verdere doorontwikkeling van DCO in de overtuiging dat samenwerking voor alle betrokken besturen een meerwaarde heeft. De ledenvergadering ondersteunt dit beleid.

ZAOS (Zeeuwse Academische Opleidingsschool)

De Zeeuwse Academische Opleidingsschool organiseert met een viertal hogescholen de opleiding van leraren in Zeeland. ZAOS is ook actief betrokken bij de ontwikkelingen die binnen RAP (Regionale aanpak personeelstekort onderwijs) worden ondernomen. Met name de begeleiding van docenten in de inductiefase is een speerpunt. Ook de opleidingen hybride techniekopleider en hybride zorgopleider worden met medewerking van ZAOS vormgegeven.

RAP (Regionale aanpak personeelstekort onderwijs)

In het kader van de regionale arbeidsmarktproblematiek werd altijd Zeeuws-breed samengewerkt in RAP. De recente beleidsontwikkelingen vanuit Den Haag nopen tot het omvormen van RAP naar de Onderwijsregio's, waarvoor Zeeland in 2023 de status van voorloper heeft aangevraagd.

STOZ (Sterk Techniekonderwijs Zeeland)

Ook in het kader van de versterking van het techniekonderwijs wordt op Zeeuwse en op regionale schaal samengewerkt. Op Walcheren hebben CSW en de Mondia Scholengroep het techniekonderwijs voor de praktijklessen van vmbo-b/k samen met Scalda vormgegeven in Technum.

5.2 Horizontale verantwoording/stakeholderbeleid

Betrokken gemeenschap

CSW is een betrokken gemeenschap waarbinnen wij oog hebben voor elkaar. Communicatie is daarom ook luisteren naar de ander en elkaar serieus nemen. Leerlingen, ouders/verzorgers en personeelsleden hebben bijvoorbeeld medezeggenschap in het beleid van de school.

Communicatie met leerlingen

We informeren leerlingen via mededelingen door de mentor, teamleider en docenten, de Elektronische Leeromgeving (ELO), de intercom, de schoolgids en de website. Via het beveiligde digitale programma SOM-today kunnen leerlingen (en hun ouders/verzorgers) hun cijfers en roosters altijd bekijken.

De leerlingen worden vertegenwoordigd door een leerlingenraad en elke klas op CSW Toorop Talent College en op CSW Van de Perre heeft een klassenvertegenwoordiger. Ook neemt een aantal leerlingen deel aan de medezeggenschapsraad.

Communicatie met ouders/verzorgers, locatieraad- en klankbordgroepen

CSW vindt het belangrijk dat er een goede wisselwerking is tussen de school en de ouders/ verzorgers van onze leerlingen. Wij hebben immers een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Van de ouders/verzorgers verwachten wij een duidelijke betrokkenheid bij de school.

De mentor onderhoudt het contact en er worden informatieavonden georganiseerd over verschillende onderwerpen. CSW informeert ouders/verzorgers via e-mail, brieven en de website. Een overzicht van alle contactmomenten tussen de school en de ouders/verzorgers staat in de schoolgids. De schoolgids is te vinden op de website.

Iedere locatie heeft een locatieraad. De locatieraad vormt de schakel tussen de ouders/verzorgers en de school. Ook neemt een aantal ouders/verzorgers deel aan de medezeggenschapsraad. Leerlingen zijn tevens georganiseerd in een leerlingenraad.

Communicatie met toekomstige leerlingen en hun ouders/verzorgers

Voor de leerlingen van groep 8 en hun ouders/verzorgers worden in januari en februari voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd. Ook ontvangen zij een brochure met alle informatie van de school (één speciaal voor groep 8-leerlingen en één speciaal voor hun ouders/verzorgers). Via de website kunnen zij veel informatie krijgen over de school en elke vestiging organiseert, naast de voorlichtingsbijeenkomsten, een Open Dag.

Communicatie met personeel

Onze identiteit, en indirect ons imago, wordt bepaald door communicatie en symbolen, maar vooral door gedrag. Gedrag is een bijzonder sterke vorm van communicatie. Persoonlijk contact en eigen ervaringen wegen zwaar in de beeldvorming van onze doelgroepen over de school. Docenten en onderwijsondersteunend personeel hebben hierin een sleutelrol.

Iedere week wordt per vestiging een weekbericht verstuurd naar alle personeelsleden. In het weekbericht staan onder andere personeelszaken, beschrijvingen van projecten, nieuws van de directie of stafafdelingen en agendapunten voor de komende weken. In de personeelskamers hangen prikborden, er worden gezamenlijke studiedagen en vieringen georganiseerd en er vindt op verschillende niveaus overleg plaats. De gesprekscyclus door de leidinggevenden en hun medewerkers vormt een belangrijke bouwsteen in onze communicatie. Bij dit alles wordt niet vergeten dat alle informele contacten waarbij oprechte belangstelling voor elkaar wordt gedeeld van groot belang zijn voor de cultuur op CSW.

Communicatie met basisscholen

Een goede aansluiting op het basisonderwijs vinden wij heel belangrijk. Daarom onderhouden wij nauwe contacten met de basisscholen. Op bestuurlijk niveau komen de Walcherse scholen voor primair en voortgezet onderwijs een paar keer per jaar samen om tot onderlinge afstemming te komen. In het BoVo-overleg waarin basisonderwijs en voortgezet onderwijs zijn vertegenwoordigd, worden praktische zaken besproken en nadere afspraken gemaakt.

Hoofdstuk 6: Bedrijfsvoering

6.1 Ondersteunende afdelingen

Algemeen

Onder de ondersteunende afdelingen verstaan we de afdelingen financiële administratie, leerlingenadministratie, personeelsadministratie, roosterzaken, PR en ICT.

Voor organisaties met de omvang van CSW worden de facilitaire of ondersteunende diensten verricht door een relatief beperkt aantal mensen. Dit is voor een organisatie een risicovolle situatie. Bij ziekte of vertrek van een van de dragende krachten in de ondersteunende diensten is CSW kwetsbaar. CSW zoekt daarom naar wegen om dit risico te verkleinen. Dit doet CSW op verschillende manieren:

- Door een uitbreiding van taken kan de bemensing van een afdeling worden vergroot, waardoor de kwetsbaarheid afneemt. Dit zien we bijvoorbeeld bij financiën. CSW voert de administratie ook voor ISKW en PVOW.
- Door inhuur van externe deskundigheid, uitbesteding en samenwerking. Dit zien we bijvoorbeeld bij ICT, waar externe partijen het netwerk beheren en het systeembeheer op hoofdlijnen verzorgen. Ook bij de personeelsadministratie is een externe partij ingeschakeld voor de salarisverwerking.
- Door samenwerking. Dit zien we bijvoorbeeld bij ICT, financiën en personeelszaken. Hierbij wordt samengewerkt met de collega-school op Walcheren en wordt op Zeeuwse schaal samenwerking gezocht in DCO (Dienstencentrum Onderwijs). Een gezamenlijke backoffice op Zeeuwse schaal voor een of meer onderdelen van de facilitaire dienst is voor CSW zeker een optie die binnen DCO nader onderzocht kan worden. Verder wordt op het gebied van ICT waar relevant afgestemd en waar mogelijk samengewerkt met Mondia.

Om de professionalisering van de bedrijfsvoering te vergroten (betere afstemming en samenwerking tussen afdelingen binnen bedrijfsvoering, heldere structuren en verantwoordelijkheden, betere afstemming met onderwijs) is eind 2022 besloten om de rol 'hoofd bedrijfsvoering' weer in te vullen. Deze rol, die gedurende een aantal jaren niet ingevuld is geweest, wordt sinds eind 2022, op parttime basis ingevuld door dhr. J.W. van der Hart.

Financiële administratie

De afdeling financiën voert de administratie voor CSW, maar ook voor ISKW en PVOW. Verschillende eenvoudige processen zijn inmiddels geautomatiseerd. Zo is de verwerking van facturen bijna volledig digitaal, is de CSWinkel ingericht voor bestellingen van ouders en is de incasso deels uitbesteed. De afdeling is versterkt in de breedte. Dit maakt het mogelijk naast de administratie voor CSW ook de administraties voor ISKW en PVOW te voeren.

Om de betrouwbaarheid van tussentijdse informatie te vergroten, zijn eind 2022 voorbereidingen getroffen voor een zogenaamde maandafsluiting. Hiermee ontstaat een frequenter en betrouwbaarder inzicht in de tussentijdse cijfers op totaal- en vestigingsniveau.

In het najaar 2023 zijn voorbereidingen getroffen om de financiële administratie te gaan voeren in Afas, het systeem dat CSW al gebruikt voor HR- en salaris administratie. Naast de overgang van Exact naar Afas, betekent het ook dat de inkoopfactuurverwerking anders gaat lopen. Vanaf de live gang van Afas per 1 januari 2024 wordt voor factuurverwerking gebruik gemaakt van WhiteVision in plaats van SpendCloud. Deze implementatie trajecten hebben een grote inspanning vereist van de organisatie en moeten vanaf 2024 bij gaan dragen aan efficiëntere financiële processen en verbeterde management informatie.

Leerlingenadministratie

De afdeling leerlingenadministratie kent een aantal duidelijke piekmomenten gedurende een schooljaar. Dit heeft in het recente verleden verschillende keren tot spanning en een ongewenste werkdruk geleid. Door goede werkafspraken en een flexibele formatie voor de piekbelasting werkt de afdeling op dit moment naar alle tevredenheid. Een belangrijk aandachtspunt is de afstemming en informatie-uitwisseling met ondersteunende afdelingen zoals de personeelsadministratie, de formatie en het rooster. Met het hoofd van

de afdeling is geregeld werkoverleg. Ook maakt de leerlingenadministratie deel uit van het wekelijks ICT-overleg.

In 2023 zijn voorbereidingen getroffen om het aanmeldproces voor de groep 8 leerlingen te digitaliseren. Deze applicatie is in maart 2024 in gebruik genomen bij de inschrijvingen in de aanmeldweek.

Roosterzaken

De afdeling roosterzaken heeft zich de laatste jaren ontwikkeld tot een zelfstandige organisatie met medewerkers die zich gespecialiseerd hebben in roosterzaken. De kwaliteit van de afdeling is goed. Het belangrijkste doel voor de komende jaren is het stroomlijnen van processen in onderlinge samenhang. Dat wil zeggen dat er een goede afstemming is tussen formatie (Foleta), leerlingenadministratie (SomToday) en roosterzaken (Untis). Het is voor roosterzaken ook een opdracht de ontwikkelingen met betrekking tot de programmatuur roosterzaken goed te volgen om tijdig te kunnen inspelen op verbeteringen in het proces van roosterautomatisering.

Personeelsadministratie

De personeelsadministratie was voor wat de salarisverwerking betreft, ondergebracht bij Salure. Hiervoor wordt het programma Afas Profit gebruikt. In 2023 zijn de belangrijkste personeelsproces (waaronder contract mutaties, werk- en verlof en declaraties) gedigitaliseerd binnen Afas. Hierdoor is de omvang van incidentele mutatie en handmatige werkzaamheden binnen de salaris administratie sterk terug gedrongen. Per 1 juli 2023 is afscheid genomen van Salure en is de salaris administratie ondergebracht bij een derde partij: AvS.

Facilitaire dienst/conciërges

De inzet van de conciërges is op CSW centraal georganiseerd. Er is een hoofd facilitaire dienst die wekelijks werkoverleg voert en ervoor zorgdraagt dat er op alle vestigingen voldoende (gekwalificeerd) personeel aanwezig is. Bij ziekte of calamiteiten wordt het werkrooster zodanig aangepast dat de bezetting op alle vestigingen op orde blijft. De facilitaire dienst stuurt de schoonmaak aan, die op basis van een Zeeuws contract binnen DCO is afgesloten met een externe schoonmaakpartij. Ook de controle op schoonmaak is via DCO bij een aparte organisatie ondergebracht. Onderbezetting en ontoereikende interne afstemming bij de externe schoonmaakpartij, vereisten in 2023 veel aandacht om schoonmaak op het juiste niveau uitgevoerd te zien. Hier is (deels ook in DCO-bestand) vanuit facilitair en bedrijfsvoering strak op gestuurd.

Directiesecretariaat

Bestuur en directie worden ondersteund door de medewerkers van het directiesecretariaat.

6.2 Huisvesting

CSW beschikt qua onderwijshuisvesting over een drietal vestigingen:

- Van de Perre aan de Griffioenstraat in Middelburg
- Toorop Talent College aan de Generaal Eisenhowerlaan in Middelburg
- CSW Bestevaër aan het Bossenburghpad in Vlissingen

Op dit moment beschikt CSW deels over goede, degelijke en eigentijdse gebouwen die een groter aantal jaren "mee kunnen". Andere delen van CSW vragen echter veel aandacht. De vestiging Generaal Eisenhowerlaan en een gedeelte van de vestiging CSW Van de Perre zijn ruim 60 jaar oud en moeten in de komende jaren vervangen worden door (ver)nieuwbouw.

CSW is daarover in gesprek met de gemeente om te zien op welke wijze vervangende nieuwbouw gerealiseerd kan worden. In het Strategisch Huisvestingsplan (SHP) van de gemeente Middelburg staat de nieuwbouw voor het gebouwdeel CSW Van de Perre uit de zestiger jaren opgenomen voor 2027. De vestiging Toorop Talent College staat voor 2032 genoteerd. CSW heeft de gemeente verzocht de vervanging van de locatie Toorop naar voren te halen, zodat dit tegelijkertijd en in samenhang uitgevoerd kan worden met de vervangingsopgave voor de locatie Van de Perre. Begin 2024 is voor beide locatie een voorbereidingskrediet aangevraagd bij de gemeente Middelburg voor het jaar 2025.

Momenteel heeft de school de bovengenoemde drie vestigingen, die onderhouden moeten worden, en tevens een gezamenlijke locatie met Mondia voor het onderwijs voor de vestiging ISKW. Vanaf 2017 is

ISKW volledig gehuisvest in het voormalige OPDC-gebouw. Het gebouw is door middel van een flinke verbouwing in orde gemaakt om de leerlingen op een goede manier onderwijs te kunnen aanbieden. Ook is er een aantal noodgebouwen geplaatst om onderwijs de verzorgen aan leerlingen uit Oekraïne.

Kijkend naar de toekomst moeten we constateren dat het moderne onderwijs andere eisen aan onderwijsruimtes stelt dan vroeger het geval was. Er moet hierbij gedacht te worden aan binnenklimaat, infrastructuur, energieverbruik. Maar ook een veranderende visie op lesmethodes, voortschrijdend inzicht en aanpassingen van de onderwijspraktijk in de toekomst kunnen leiden tot andere behoeften, die niet of slechts gedeeltelijk in het meerjarenonderhoudsplan (MOP) zijn opgenomen.

In 2023 is een onderzoek uitgevoerd in hoeverre de panden Van de Perre en Toorop voldoen aan de minimale wettelijke en gebruikerseisen. Geconstateerde tekortkomingen zijn opgevolgd en voorbereidingen zijn getroffen: een klimaatprotocol is opgesteld en maatregelen zijn voorbereid om het binnenklimaat (ventilatie, hitte en koude) te verbeteren.

Het gebouw van CSW Bestevaër is nog jong en voldoet voorlopig uitstekend. Onze enige zorg is dat wanneer de groei van de laatste jaren in hetzelfde tempo blijft doorzetten, we geconfronteerd gaan worden met een tekort aan ruimte.

Naast de drie vestigingen huurt CSW tevens ruimtes in de Veerse Poort voor bewegingsonderwijs, en de sportvelden bij de sportlocatie De Sprong (gemeente Middelburg) en drie gymzalen in de Van der Veenstraat (bij de voormalige vestiging Churchillaan). De vestiging Bestevaër heeft een eigen ruimte voor bewegingsonderwijs.

Sinds augustus 2020 maakt het vmbo-techniek gebruik van de locatie Technum.

Gedurende het jaar 2023 heeft CSW diverse jaarlijkse onderhoudswerkzaamheden en reparatie werkzaamheden uitgevoerd bij de drie vestigingen. Het uitgangspunt is dat contracten en afspraken met leveranciers van goederen en diensten zoveel mogelijk voor CSW centraal worden afgesloten en gemaakt. Nieuwe contracten worden conform het inkoopbeleid aanbesteed en afgesloten.

Jaarlijks wordt het Meerjaren Onderhoudsplan (MOP) per vestiging geactualiseerd. De jaarlijkse onderhoudscyclus is hierdoor voor de komende 10 jaar in beeld. De MOP's zijn in lijn gebracht met de te verwachten exploitatieduur, uitgevoerd onderhoud en aanpassingen van de verschillende gebouwen. Op de Generaal Eisenhowerlaan worden lokalen gebruikt door Odyzee en de structuurgroepen.

De maatregelen die uit de duurzaamheidscheck zijn voorgesteld, zijn uitgevoerd op de vestigingen Bestevaër en Van de Perre, of opgenomen in de MOP voor deze vestigingen.

6.3 Duurzaamheid

Diverse materialen worden gescheiden gehouden van het overige vuil en apart afgevoerd. Dat zijn bijvoorbeeld:

- Batterijen
- Lampen
- Glas
- Oud papier
- Metaal

De energietransitie vraagt ook van CSW aandacht en beleid. Voor de gebouwen, waar dit gezien de te verwachten levensduur van deze gebouwen, interessant is, zijn zonnepanelen gelegd. Voor CSW Bestevaër zijn ze in 2019 gelegd. Voor CSW Van de Perre is dit in 2020 gerealiseerd. In het kader van de energietransitie zijn alle drie de gebouwen door deskundigen van "Energie voor Scholen" onderzocht om te helpen beleid met betrekking tot duurzaamheid te formuleren.

6.4 ICT

In het afgelopen jaar heeft de implementatie van ICT in het onderwijs opnieuw een belangrijke rol gespeeld. We hebben onze inspanningen gericht op het optimaliseren van ons gebruik van technologie om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren en leerlingen beter voor te bereiden op de digitale toekomst. Hieronder

volgt een samenvatting van onze belangrijkste ICT-gerelateerde prestaties en doelen voor het komende jaar.

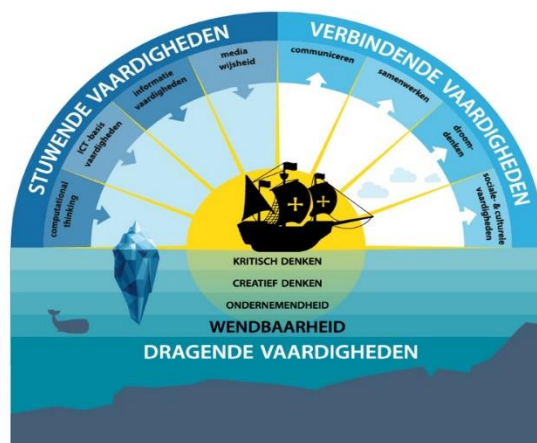
Infrastructuur

Het netwerk is robuust genoeg om meerdere online les- en samenwerkingsplatforms te ondersteunen, wat essentieel is voor het onderwijs. We blijven investeren in de infrastructuur om te zorgen dat deze voldoet aan de eisen van de moderne digitale samenleving.

Als actiepunt hebben wij opgenomen de internet verbinding in het komende schooljaar te verbeteren met een DDOS-wasstraat.

Digitalisering van lesmateriaal

We hebben in het afgelopen jaar ons lesmateriaal verder gedigitaliseerd om de leerervaring te verbeteren en docenten in staat te stellen om op een meer flexibele manier les te geven. We hebben geïnvesteerd in digitale leermiddelen die meer interactieve en gepersonaliseerde leerervaringen mogelijk maken. We hebben ons gericht op het verbeteren van de toegang tot digitale leermiddelen en het bevorderen van het gebruik ervan onder leerlingen en docenten (Som Connect). De ontwikkelingen in onze digitaal verbonden samenleving vragen of beter vereisen dat wij onze leerlingen naast het bijbrengen van vakkennis ook begeleiden bij het aanleren van vaardigheden die nodig zijn om op een goede manier te functioneren in deze samenleving. Het Columbus model geeft een goed overzicht van deze vaardigheden. Het efficiënt en veilig kunnen inzetten van het eigen device in combinatie met het online lesmateriaal en alle andere digitale tools die kunnen ondersteunen bij het leren, valt daar zeker onder. Maar ook het wendbaar kunnen omgaan met de veranderingen die de technologische vooruitgang, zoals ChatGPT, met zich meebrengt. Dit vraagt van ons personeel voldoende bagage om de leerlingen te kunnen helpen deze vaardigheden aan te leren.

Columbusmodel
van de 21^e eeuwse vaardigheden

Onderwijs op afstand

Met de pandemie als aanleiding hebben we ons volledig gericht op het ontwikkelen van een effectieve infrastructuur om onderwijs op afstand te geven (Microsoft Teams). In het afgelopen jaar hebben we daarom veel geïnvesteerd in hardware, waaronder nieuwe digiborden in de lokalen.

Toekomstige plannen

In het komende jaar zullen we ons richten op het verder verbeteren van ons gebruik van technologie in het onderwijs. We zullen blijven investeren in de infrastructuur en de ontwikkeling van digitale leermiddelen om de leerervaring te verbeteren en studenten voor te bereiden op de toekomst. We zullen ook werken aan het ontwikkelen van nieuwe vaardigheden bij onze docenten en studenten en het stimuleren van innovatie op het gebied van onderwijs.

Daarnaast willen we ons in het komende jaar ook richten op de ontwikkeling van digitale vaardigheden van zowel leerlingen als docenten, om ervoor te zorgen dat zij optimaal gebruik kunnen maken van de beschikbare technologieën.

Tot slot willen we benadrukken dat we ons blijven inzetten voor een veilige en verantwoorde omgang met ICT en dat we zorgvuldig omgaan met de privacy van onze leerlingen en docenten. We blijven ons richten op het bevorderen van digitale geletterdheid en het stimuleren van verantwoord gebruik van digitale middelen.

Al met al kijken we terug op een geslaagd jaar waarin we grote stappen hebben gezet op het gebied van ICT in het onderwijs en we zijn vastbesloten om ons in het komende jaar verder te ontwikkelen en te verbeteren.

6.5 Privacy / AVG

Vanaf 25 mei 2018 geldt in de hele EU de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Deze verving de toenmalige Wet Bescherming Persoonsgegevens (Wbp). De AVG, ook wel bekend als de General Data Protection Regulation (GDPR), is wetgeving die bedoeld is om de privacy van Europese burgers te beschermen.

De wet verplicht CSW er alles aan te doen wat redelijkerwijs verwacht mag worden om persoonsgegevens juist en veilig te verwerken en het uitlekken van gevoelige gegevens te voorkomen. Mocht dit onverhoopt toch gebeuren, dan geldt er een meldplicht voor datalekken en in het uiterste geval (bij laakbaar handelen) kan de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) boetes opleggen.

In 2023 hebben we geen meldingen ontvangen rondom datalekken. Dat wil uiteraard niet zeggen dat er mogelijk niet toch gegevens zijn gelekt. Soms zijn incidenten zo klein dat ze niet het melden waard zijn.

Hoofdstuk 7: Financieel beleid en resultaat

7.1 Financieel beleid

Het financiële beleid van CSW is erop gericht dat de continuïteit van het voortgezet onderwijs op Walcheren wordt gewaarborgd en dat de onderwijshuishouding ondersteund wordt door solide bedrijfsvoering middels optimale allocatie van middelen.

Doelen en resultaten:

Op basis van een vooraf gedefinieerde planning- en control-cyclus met een kadernota, begroting, meerjarenbegroting en diverse tussentijdse rapportages, wordt grip gehouden op de te behalen doelen en resultaten. Op trimesterbasis worden de financiële resultaten van de organisatie geanalyseerd en vergeleken met de begroting. Tevens wordt op die momenten een forecast opgesteld. Waar nodig en mogelijk vindt tussentijds bijsturing plaats.

Allocatie middelen:

Een vanzelfsprekend uitgangspunt voor CSW is dat een zo groot mogelijk aandeel van de financiële middelen direct ten goede te komt aan het onderwijs.

Dit betekent dat gestuurd wordt op een efficiënte bedrijfsvoering, waarbij de overhead afdracht optimaal (lees: passend en niet te hoog) is.

Verder geldt dat de verdeling van de middelen naar locatie plaatsvindt op basis van leerling aantal en dat op locatie niveau het uitgangspunt is dat de exploitatie sluitend op tenminste nihil is.

Meerjarenbegroting:

Jaarlijks wordt een meerjarenbegroting opgesteld. Deze meerjarenbegroting wordt per jaar geactualiseerd, zodat deze aansluit op de begroting en het meerjarig beleid. De meerjarenbegroting dient gezien te worden als richtinggevend. Hierin worden de leerlingaantallen voor de langere termijn in beeld gebracht en geprognostiseerd. De effecten van de vereenvoudigde bekostiging, afspraken met het samenwerkingsverband en andere actuele ontwikkelingen worden hierin doorgerekend.

De meerjarenbegroting en de verantwoording ervan zijn verderop in dit hoofdstuk weergegeven.

Treasurybeleid:

Het treasurystatuut van CSW is opgesteld in 2017 en vastgesteld door het Bestuur na goedkeuring door de Raad van Toezicht. Het statuut voldoet aan de regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016.

Overeenkomstig het treasurystatuut heeft CSW een zeer terughoudend treasurybeleid gevoerd. Concreet betekent dit:

- Het treasurybeleid is in 2023 conform ons treasurystatuut uitgevoerd.
- De liquiditeitsprognose laat zien dat onze liquiditeit de komende vier jaar ruim voldoende blijft.
- Er zijn geen geldleningen aangetrokken.
- Er zijn geen nieuwe beleggingen gedaan.
- Ons betalingsverkeer wordt kosteneffectief beheerd.
- Er wordt gebruik gemaakt van het systeem voor schatkistbankieren.
- We bewaken en beheersen de financiële risico's met behulp van ons risicomanagement.
- CSW heeft geen beleggingen of beleningen uitstaan.

De interne verantwoording over treasury-activiteiten vindt plaats door middel van de periodieke managementrapportages. Externe verantwoording vindt plaats door middel van het bestuursverslag. Op basis van de trimesterrapportages aan de Raad van Toezicht wordt aan de toezichthouder gerapporteerd.

7.2 Continuïteit en risicobeheersing

Voor wat betreft de continuïteit van de organisatie zijn de volgende twee zaken van belang. Allereerst is dat het meerjarenperspectief, hetgeen op basis van meerjarenbeleid alsmede verwachte ontwikkelingen tot uitdrukking gebracht wordt in de meerjarenbegroting. Voor de inhoud van en toelichting op de meerjarenbegroting wordt verwezen naar paragraaf 7.4. Op hoofdlijnen kan gesteld worden dat de ontwikkeling van de organisatie financieel stabiel is. Dit komt hoofdzakelijk doordat we geen grote wijziging in leerlingaantallen verwachten en dat de aanscherping van het taakbeleid (in schooljaar 2024-2025) en een gefundeerde evaluatie en aanpassing van de lestabel (ingående schooljaar 2025-2026) zal leiden tot een lagere directe formatie-inzet dan in schooljaar 2023-2024.

De tweede manier waarop we de continuïteit onderbouwen is middels het interne risicobeheersingsmodel, bestaande uit:

- Planning & control cyclus: CSW maakt gebruik van een solide planning- en control-cyclus gebaseerd op schoolplan, kadernota, begroting, meerjarenbegroting en diverse tussentijdse rapportages. Op trimesterbasis wordt een managementrapportage opgesteld die inzicht geeft in behaalde resultaten; waar nodig vindt bijsturing plaats. Bij de bespreking van de rapportages binnen de directie wordt tevens aandacht geschonken aan actuele ontwikkelingen. Dit vormt mede de basis voor het signaleren van en acteren op mogelijke risico's.
- Toezichtskader RvT: op basis van de visie en missie van CSW heeft de RvT een toezichtsvisie, -kader en toetsingskader opgesteld. In dit toezichtskader is besloten de wijze waarop de directeur-bestuurder periodiek verantwoording aflegt, hetgeen vervolgens de RvT in staat stelt goed toezicht te houden en zich daarmee een goed beeld van mogelijke risico's te vormen. De Raad kent ook een tweetal commissies (audit- en remuneratie-) die bijeenkomen voorafgaand aan de RvT-vergadering en/of als de P&C-cyclus daarom vraagt.
- Inrichting administratieve organisatie: binnen de administratieve organisatie zijn functiescheiding en control ingebouwd, passend bij de omvang van de organisatie. Waar nodig wordt gebruik gemaakt van externe expertise en/of wordt samengewerkt. Belangrijke voorbeelden op dit vlak zijn: uitbesteding salarisverwerking met afspraken over controles en verantwoordelijkheden, invulling van de functie (externe) controller, inzet IT-dienstverlener IT-Workz en diverse samenwerkingen in het (Zeeuwse) onderwijsveld.
- IT en beveiliging: de servers van CSW worden afgenomen via Azure. Microsoft Azure is een set cloudservices dat constant blijft groeien en waaraan continue nieuwe diensten worden toegevoegd. Het Microsoft Azure platform is gecertificeerd met onder andere ISO 27001; de standaard als het gaat om de betrouwbaarheid en veiligheid van IT-processen in een serverpark. Het certificaat verzekert CSW ervan dat de integriteit, vertrouwelijkheid en beschikbaarheid van de data gewaarborgd zijn. Om misbruik van het serverpark te voorkomen heeft IT-Workz, de system integrator voor CSW, aanvullend maatregelen getroffen. IT-Workz is ISO 27001 gecertificeerd. Hierin is o.a. opgenomen dat we werken met een autorisatiematrix. Afhankelijk van de functie van de medewerkers van CSW krijgen zij (beperkt) toegang tot gegevens. Dit is procedureel en in een matrix vastgelegd, welke regelmatig wordt bijgewerkt. De kans op ongeoorloofde toegang wordt hierdoor minimaal. Verder onderkent CSW het toegenomen belang van cybersecurity en informatiebeveiliging. In 2022 zijn voorbereiding getroffen om een gerichte audit hierop plaats te laten vinden in het jaar 2023, gericht op het beter identificeren van beveiligingsrisico's en te ondernemen maatregelen.
- Frauderisicoanalyse: ieder jaar wordt een rapportage met betrekking tot frauderisicoanalyse opgesteld en vastgesteld in het directieteamoverleg. In deze rapportage inventariseren we frauderisicofactoren. Er wordt ingeschat hoe groot het potentiële risico is van deze factoren. Alle interne beheersmaatregelen ter voorkoming van fraude worden hierbij vermeld.
- Door directie en stafleden is een risicoanalyse uitgevoerd met behulp van de web-based tool Risico- en impactmonitor van Riskchanger. Middels deze risicoanalyse zijn allerlei risico's besproken en voorzien van een kans en impact per aandachtsgebied, wat uiteindelijk leidt tot een kwantificering van deze risico's. Deze risicoanalyse resulteert in een benodigde risicobuffer van € 1.442.500.

De risicobuffer is als volgt verdeeld over de verschillende aandachtsgebieden:

Hoofdstuk	Bedrag risicobuffer
1 - Strategie en Beleid	€ 200.000
2 - Financiën	€ 165.000
3 - Personeel en Organisatie	€ 455.000
4 - ICT en Privacy	€ 227.500
5 - Onderwijskwaliteit	€ 225.000
6 - Huisvesting en Facilitair	€ 170.000
Netto Risicomonitor	€ 1.442.500

De grootste risico's bevinden zich binnen:

- Personeel en organisatie
 - Beschikbaarheid bevoegd en bekwaam personeel
 - Ontwikkelen en implementeren beleid (in samenwerking met de Zeeuwse Onderwijs Regio)
 - Ontwikkelen en implementeren van personeelsinstrumenten.
- ICT en privacy
 - Bewaking persoonsgegevens
- Onderwijskwaliteit
 - Handhaving kwaliteitssystemen
 - Geformaliseerd zorgbeleid

De risicobuffer op basis van deze risicoanalyse komt hoger uit dan de berekening van de Inspectie van het Onderwijs bij de bepaling van een eventueel bovenmatig eigen vermogen, zoals blijkt uit onderstaande berekening.

Berekening bovenmatig eigen vermogen	op basis van risicoanalyse	berekening inspectie
Totaal eigen vermogen	€ 4.425.723	€ 4.425.723
Privaat eigen vermogen	€ 9.000	€ 9.000
Publiek eigen vermogen	€ 4.416.723	€ 4.416.723
Normatief eigen vermogen:		
gebouw	€ 5.200.879	€ 5.200.879
overige materiele activa	€ 1.037.740	€ 1.037.740
opvang van risico's	€ 1.442.500	€ 1.314.999
Totaal normatief eigen vermogen	€ 7.681.119	€ 7.553.617
Bovenmatig eigen vermogen	nvt	nvt

Voor wat betreft investeringen en grote projecten geldt dat er per eind 2023 geen grote concrete projecten zijn gestart met een omvangrijke financiële impact. Wel zijn op hoofdlijnen plannen gevormd voor de (ver)nieuwbouw, hetgeen in komende jaren zijn beslag gaat krijgen. Verder zijn geen omvangrijke nieuwe contracten afgesloten in het jaar 2023.

7.3 Resultaat 2023

De resultatenrekening 2023 sluit met een tekort van € 52.000.

Bij het opmaken van de exploitatiebegroting 2023 is CSW uitgegaan van een tekort op het saldo baten en lasten van € 206.000.

	Werkelijk 2023 x 1.000 €	Begroting 2023 x 1.000 €	Werkelijk 2022 x 1.000 €
Baten			
Rijksbijdragen	28.513	25.530	25.971
Overige Overheidsbijdragen	65	63	65
Overige baten	2.472	1.658	1.704
Totaal baten	31.050	27.250	27.740
Lasten			
Personele lasten	20.824	19.636	19.733
Afschrijvingen	505	513	518
Huisvestingslasten	1.265	1.090	1.112
Overige materiële lasten	8.769	6.219	6.684
Totaal lasten	31.363	27.458	28.047
Financiële baten en lasten			
Financiële baten	295	8	26
Financiële lasten	34	6	7
Saldo financiële baten en lasten	261	2	19
Exploitatiesaldo	-52	-206	-288

De belangrijkste over- en onderschrijdingen ten opzichte van de begroting zijn als volgt te verklaren:

De werkelijke rijksvergoeding ligt in 2023 fors hoger dan in voorgaand jaar (+€ 2,5mio) en ruim boven de begrote bedragen voor het jaar 2023: +€ 3,0mio. De afwijking ten opzichte van de begroting is toe te schrijven aan de volgende twee hoofdredenen:

- De basis bekostiging is verhoogd met 5,8% op basis van loon- en prijsontwikkeling. Hierdoor is over 2023 circa € 1,2mio meer bekostiging ontvangen. Tegenover deze hogere bekostiging staan gestegen salariskosten als gevolg van de cao-indexatie met 10% per 1 juli 2023.
- Hogere instroom op het ISKW (samenhangend met meer vluchtelingen) resulteert in een fors hogere maatwerkbekostiging nieuwkomers, die bijna € 1,6mio hoger dan begroot uitkomen. Tegenover deze extra opbrengsten staat een rechtstreekse doorbetaling aan ISKW.

De overige baten zijn ruim € 0,8mio gunstiger dan begoot. Hiervan heeft € 250.000 betrekking op eenmalige en niet begrote bijdrage overhead vanuit ISKW. Daarnaast is de hogere bate toe te schrijven aan niet begrote projectopbrengsten zoals internationaliseringsprojecten en aan hogere cursusbijdragen van Zeeprof. Tegenover deze hogere project- en cursusbaten staan ook extra kosten

De personeelskosten liggen € 1,2mio hoger dan begroot, hetgeen samenhangt met de volgende hoofdredenen:

- Salarisindexatie als gevolg van cao-stijgingen per 1 juli 2023 resulteert in circa € 0,9mio extra personeelskosten.
- Toename van de voorziening langdurig zieken (netto +€ 0,3mio).
- De hogere inzet van PNIL wordt voor een belangrijk deel gecompenseerd door lagere inzet personeel in loondienst.

De hogere huisvestingslasten (bijna € 0,2mio) zijn deels toe te schrijven aan gestegen energieverbruik. Daarnaast overschrijden de onderhoudskosten de begroting door hoger dan voorziene en ongeplande kosten samenhangend met de relatief oude gebouw(de)len.

Overige lasten liggen € 2,6mio boven de begroting. Hieronder is opgenomen de doorbetaling aan ISKW van ontvangen middelen voor bekostiging nieuwkomers (€ 2,5mio). Daarnaast zijn de kosten van leermiddelen hoger dan begroot door verdere invoering van methoden die gebruik maken van blended learning (combinatie van folio en digitaal lesmateriaal) en hogere cursuskosten van Zeeprof.

De solvabiliteit (eigen vermogen + voorzieningen / totaal passiva) bedraagt per eind 2023 52% en is daarmee gedaald ten opzichte van eind 2022 (56%) maar ligt ruimschoots boven de signaleringsgrens van 30%.

De liquiditeit (vloттende activa / kortlopende schulden) bedraagt per eind 2023 1,75 en is daarmee gedaald ten opzichte van eind 2022 (1,82) maar ligt ruimschoots boven de signaleringsgrens van 0,75.

7.4 Meerjarenbegroting

In dit jaarverslag wordt een aanzet gemaakt met het in beeld brengen van majeure ontwikkelingen in de nabije toekomst en de gevolgen hiervan voor het resultaat en de vermogenspositie.

Het begrotingsproces van CSW wordt altijd gestart met het maken van een Kaderbrief. Hierin staan de belangrijkste uitgangspunten van het komende jaar en hoe deze financieel worden vertaald in een begroting. Op basis hiervan worden zowel de Jaarbegroting als de Meerjarenbegroting (5 jaar vooruit) gemaakt. Deze meerjarenbegroting kent een basisversie en een alternatief (conservatief) scenario. De variabele betreft het aantal leerlingen ten opzichte van de basisbegroting. Door te werken met kengetallen en ratio's kan een reëel beeld van elk scenario worden opgesteld.

Aangezien nog geen gedetailleerde uitwerking heeft plaatsgevonden voor wat betreft de (ver)nieuwbouw, die naar verwachting in deze meerjarige periode gerealiseerd wordt, is geen rekening gehouden met de effecten hiervan op balans en resultatenrekening.

Kengetallen

Personele bezetting in	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Bestuur / Management	8,2	8,5	9,0	9,0	9,0	9,0
Onderwijzend personeel	168,4	161,1	150,0	141,5	139,0	135,4
Ondersteunend personeel	44,6	45,6	44,9	44,4	43,9	43,4
Totaal	221,2	215,2	203,9	194,9	191,9	187,8
Leerlingenaantallen	2.165	2.126	2.062	2.053	2.045	2.010

Voor wat betreft de personele bezetting is rekening gehouden met de vaste verplichtingen aan zittend personeel.

Meerjarenbegroting

Balans	2023	2024	2025	2026	2027	2028
	x €1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
VASTE ACTIVA						
Materiële vaste activa	2.038	2.124	1.916	1.743	1.634	1.513
Financiële vaste activa	0	0	0	0	0	0
Totaal vaste activa	2.038	2.124	1.916	1.743	1.634	1.513
VLOTTENDE ACTIVA						
Voorraden	0	0	0	0	0	0
Vorderingen	1.248	755	755	755	755	755
Effecten	0	0	0	0	0	0
Liquide middelen	9.619	7.651	7.384	7.542	7.793	7.615
Totaal vlottende activa	10.867	8.406	8.139	8.297	8.548	8.370
Totaal activa	12.905	10.530	10.055	10.040	10.172	9.883
PASSIVA						
Eigen Vermogen						
Algemene reserve	2.536	2.436	2.026	2.084	2.247	2.357
Bestemmingsreserve	1.890	1.570	1.541	1.517	1.495	1.472
Totaal Eigen Vermogen	4.426	4.006	3.567	3.601	3.742	3.829
Voorzieningen	2.260	1.838	1.802	1.754	1.755	1.369
Langlopende schulden	0	0	0	0	0	0
Kortlopende schulden	6.219	4.686	4.686	4.685	4.685	4.685
Totaal passiva	12.905	10.530	10.055	10.040	10.182	9.883

Staat van baten/lasten	2023	2024	2025	2026	2027	2028
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
BATEN						
Rijksbijdragen	23.468	22.357	21.516	21.324	21.229	20.915
Overige baten	2.537	2.002	1.752	1.752	1.752	1.752
Totaal baten	26.005	24.359	23.268	23.076	22.982	22.667
LASTEN						
Personele lasten	20.824	20.041	19.003	18.326	18.190	17.930
Afschrijvingen	505	511	539	504	441	452
Huisvestingslasten	1.265	1.214	1.214	1.214	1.214	1.214
Overige lasten	3.724	3.181	3.069	3.067	3.065	3.053
Totaal lasten	26.318	24.947	23.825	23.111	22.910	22.649
Saldo baten en lasten	-313	-588	-557	-35	72	18
Saldo fin. baten en lasten	261	169	119	69	69	69
Totaal resultaat	-52	-420	-439	34	141	87

In het Bestuursverslag is een beleidsmatige uitwerking van de toekomstige ontwikkelingen geschetst vanuit verschillende invalshoeken. Deze ontwikkelingen hebben bijgedragen aan de cijfermatige weergave hierboven. De effecten van (ver)nieuwbouwplannen en een mogelijke nadere samenwerking met Mondia zijn niet doorgerekend in deze meerjarenbegroting.

Bij het opstellen van de meerjarenbegroting zijn inkomsten en lasten inzake Stichting ISK Walcheren buiten beschouwing gelaten.

Drs. C.A. Hylkema
Directeur-bestuurder a.i.

Middelburg, juni 2024

Hoofdstuk 8: Verslag Raad van Toezicht

Samenstelling en taken

De Raad van Toezicht bestond in 2023 (tijdelijk) uit zeven onafhankelijke leden uit verschillende maatschappelijke sectoren, die in het toezicht elkaar aanvullen op het terrein van onderwijs, personeel, financiën en bestuurlijke kennis en ervaring. Met het oog op het einde van de zittingstermijn van de heer Meijer zijn er n.a.v. de wervingsprocedure van een zesde lid twee kandidaten benoemd: de heren Aalberts en Dieleman.

Voor de Raad van Toezicht is een rooster van aftreden opgesteld. Leden van de Raad van Toezicht worden voor een periode van vier jaar benoemd en kunnen eenmaal voor vier jaar worden herbenoemd. De samenstelling van de Raad van Toezicht was in 2023 als volgt:

Naam	Benoemd per	Einde 1 ^o termijn	Einde 2 ^o termijn	Functie
De heer H. Meijer	01-01-2016	01-01-2020	01-01-2024	Lid
De heer J.S. de Regt	01-08-2018	01-08-2022	01-08-2026	Lid
Mevrouw drs. L.K. Kleinepier MBA	01-01-2019	01-01-2023	01-01-2027	Voorzitter
De heer A.G.C. de Fouw MBA Bc.	01-08-2020	01-08-2024	01-08-2028	Voorzitter
Mevrouw C. Wouters	01-01-2022	01-01-2026	01-01-2030	Lid
De heer Ir. J.J. Aalberts	01-01-2023	01-01-2027	01-01-2031	Lid
De heer Mr. C.W. Dieleman MME	01-01-2023	01-01-2027	01-01-2031	Lid

De verdeling van de portefeuilles binnen de Raad van Toezicht was in 2023 als volgt:

- L.K. Kleinepier, voorzitter en lid auditcommissie
- A.G.C. de Fouw, voorzitter en voorzitter remuneratiecommissie
- H. Meijer, lid
- J.S. de Regt, voorzitter auditcommissie en vertegenwoordiger in PVOW (tot 1 september 2023)
- C. Wouters, lid
- J.J. Aalberts, lid
- C.W. Dieleman, lid remuneratiecommissie

Met het vertrek van de voorzitter per 1 januari 2023 is het voorzitterschap als gezamenlijke functie ingevuld door de heer de Fouw en mevrouw Kleinepier. Ieder met verschillende aandachtsgebieden, waarbij de heer De Fouw extern en mevrouw Kleinepier intern aanspreekpunt is. Eind 2023 heeft mevrouw Wouters aangegeven de rol van toezichthouder niet meer te kunnen combineren met haar zakelijke en privé verplichtingen. Zij heeft met ingang van 1 januari 2024 de raad verlaten. Tevens is eind 2023 afscheid genomen van de heer Meijer wegens het bereiken van het einde van zijn termijn.

Vergaderingen

De Raad van Toezicht heeft in 2023 vijf keer vergaderd in aanwezigheid van de directeur-bestuurder. De agenda voor de vergadering wordt in overleg tussen de voorzitter van de Raad van Toezicht en de directeur-bestuurder opgesteld. Voorafgaand aan de vergadering vindt ter voorbereiding een overleg tussen uitsluitend de leden van de Raad van Toezicht plaats.

De Raad van Toezicht heeft 1 keer met elkaar gesproken onder begeleiding van een externe begeleider in het kader van intervisie en zelfevaluatie.

In de reguliere vergaderingen werden ter goedkeuring onderwerpen behandeld zoals de jaarverantwoording en jaarrekening 2022 met de accountantsverklaring, de toevoeging van het resultaat aan het vermogen, de

begroting en de fraude-risico factoren. Tussenrapportages zijn in de auditcommissie besproken en ter kennis gebracht van de Raad van Toezicht.

Ter informatie werden stukken behandeld zoals de directieverslagen, de meerjarenraming, het kwaliteitsbeleid, samenwerkingen in het Zeeuws onderwijs, de huisvestingsplannen, de examenresultaten, de aanmeldingscijfers, de leerlingenaantallen in relatie tot de krimp in het zorggebied. De Code Goed Onderwijsbestuur (VO-raad) en de Toezichtvisie & toezichtskader, die de Raad van Toezicht eind 2022 heeft vastgesteld, zijn uitgangspunt voor de agendering en behandeling van de bespreekstukken in de Raad van Toezicht. In de jaarkalender zijn de essentiële stukken voor een goed toezichtkader benoemd, ter agendering en bespreking.

Ontwikkelingen binnen CSW

In het tweede kwartaal van 2023 is bekend geworden dat mevrouw Vader - de directeur-bestuurder die benoemd was per 1 augustus 2022 - vanwege persoonlijke omstandigheden de CSW per einde schooljaar zou verlaten. Hierdoor is vanaf eind april een zoektocht gestart naar een tijdelijke invulling van deze positie met ingang van het nieuwe schooljaar 2023-2024. Wij zijn content dat deze in mei 2023 gevonden is in de persoon van Mevrouw Christine Hylkema. Daarmee was de tijdelijke invulling voor het schooljaar 2023-2024 geborgd met een interim-directeur-bestuurder. In het vierde kwartaal van 2023 is tevens de wervingsprocedure opgestart voor de benoeming van een vaste directeur-bestuurder. De renumeration- en benoemingsadviescommissie (BAC) heeft zich bij deze procedure laten ondersteunen door een extern bureau. De benoemingsprocedure is voorjaar 2024 succesvol afgerond.

Jaarlijkse evaluatie

In september 2023 heeft de Raad van Toezicht met een externe begeleider en adviseur haar jaarlijkse evaluatie-bijeenkomst gehouden. In 2021 is de wens uitgesproken om een volgende stap te zetten, het concept van dynamische governance verder uit te diepen en deze uit te werken in een concept-toezichtvisie. Deze is eind 2022 opgeleverd en vastgesteld en heeft ook als basis gediend voor het wervingsproces t.b.v. de nieuwe Raad van Toezicht-leden. In de sessie heeft er naast de zelfevaluatie o.b.v. de governance rollen een verdiepende dialoog plaatsgevonden over de rol van de Raad van Toezicht.

Samenwerking

Ook de samenwerkingsverbanden in het Zeeuwse onderwijs zijn een vast agendapunt en iedere vergadering wordt een actuele stand van zaken besproken. In 2023 heeft de samenwerking met Mondia bijzondere aandacht gehad. De directeur-bestuurder heeft in 2023 een voorverkenning laten uitvoeren naar mogelijke samenwerkingsvormen van VO-scholen van CSW en Mondia op Walcheren. De Raad van Toezicht heeft hierop gereflecteerd. Ondanks dat er op dit moment geen directe bedrijfseconomische noodzaak is om met andere organisaties samen te werken, vermindert samenwerking kwetsbaarheid en kan samenwerking behulpzaam zijn om thuisnabij kwalitatief goed onderwijs met behoud van de huidige profielen en eventuele gewenste nieuwe profielen op Walcheren duurzaam te borgen. In 2023 heeft uit hoofde hiervan een prettige en constructieve kennismaking plaatsgevonden met de Raad van Toezicht van Mondia. In 2024 zullen de directeur-bestuurders van beide organisaties het proces van mogelijke samenwerking tussen CSW -Mondia verder verkennen.

Passend onderwijs

Passend Onderwijs was tot augustus 2023 een vast punt op de agenda waarbij iedere vergadering de stand van zaken werd besproken.

In 2022 is binnen PVOW o.a. op basis van opmerkingen van de onderwijsinspectie besloten om te komen tot een meer onafhankelijke Raad van Toezicht. Dit heeft ertoe geleid dat de vertegenwoordigers van zowel Mondia als CSW (i.c. de heer J.S. de Regt) en Ozeo per 31 augustus 2023 zijn afgetreden als lid van de Raad van Toezicht van PVOW. Via een openbare benoemingsprocedure zijn twee onafhankelijke leden van de Raad van Toezicht gezocht. De voorzitter van de Raad van Toezicht van PVOW was al eerder als onafhankelijk lid van deze Raad van Toezicht benoemd.

Vanwege deze wijziging in de governancestructuur van PVOW zijn ook de statuten in 2023 aangepast.

Contacten met de MR en werkbezoeken

De Raad van Toezicht heeft mede door de wisseling van bestuurder en in de Raad van Toezicht formeel maar eenmaal vergaderd met de MR. Wel is er frequent contact geweest met de MR naar aanleiding van onder andere het vertrek van de directeur-bestuurder, het aantrekken van de interim-directeur-bestuurder.

Verder hebben er werkbezoeken plaatsgevonden op alle vestigingen van de CSW te weten: Toorop Talent College, Van de Perre en Bestevaër. Van de werkbezoeken is door de deelnemende leden schriftelijk verslag uitgebracht aan de voltallige Raad van Toezicht. In het kader van de samenwerking met Mondia hebben we als gezamenlijke Raden van Toezicht ook een werkbezoek gebracht aan Technum.

Financieel toezicht en allocatie van middelen

Wat financieel toezicht betreft werden de viermaands-rapportages besproken. Zowel de viermaands-rapportages als de jaarrekening, de uitvoering van de aanbevelingen in de accountantsrapportage en de begroting werden door de auditcommissie in reguliere vooroverlegbijeenkomsten besproken met de controller van CSW, het hoofd financiën en de directeur-bestuurder. De auditcommissie bracht verslag uit aan de Raad van Toezicht en gaf een behandelingsadvies. De begroting en jaarstukken werden in de Raad van Toezicht besproken in aanwezigheid van de controller. Bij de bespreking van de jaarstukken was ook de accountant aanwezig.

Ook in 2023 heeft in navolging op het jaar 2022 de auditcommissie extra aandacht besteed aan de bedrijfsvoering binnen CSW met speciale aandacht voor de processen en de personele bezetting. Via tijdelijke en meer structurele oplossingen zijn vooral in 2023 hierin verbeteringen aangebracht. Verder heeft de auditcommissie extra aandacht besteed aan de financiële verwerking van de in de afgelopen jaren ontvangen NPO-gelden en de gevolgen hiervan voor realisatie 2023. De Raad van Toezicht heeft geconstateerd dat de overheidsmiddelen op een doelmatige manier zijn aangewend.

Tenslotte heeft de Raad van Toezicht controle uitgevoerd op de naleving van Wet Normering Topinkomens met betrekking tot de directeur-bestuurder.

In 2023 heeft de Raad van Toezicht besloten een nieuwe accountant aan te wijzen. Accountantsbureau Deloitte had aangegeven de werkzaamheden voor CSW te willen beëindigen. Nadat diverse bureaus zijn benaderd heeft de Raad van Toezicht gekozen voor Wijs Accountants, onderdeel van Crowe Foederer.

Hoofd- en nevenfuncties Raad van Toezicht CSW 2023

	Organisatie	Functie
Mevrouw drs. L.K. Kleinepier MBA	Kleinepier Interim Consultancy CSW	Eigenaar Voorzitter RvT en lid auditcommissie (bezoldigd)
De heer A.G.C. de Fouw MBA Bc.	Rabobank Kring Zuidwest Nederland CSW Stichting North Sea Port Promotion Council Stichting Dockwize	Directeur Klant & Sales Support (bezoldigd) Voorzitter RvT en voorzitter remuneratiecommissie (bezoldigd) Lid dagelijks bestuur en penningmeester (onbezoldigd) Lid bestuur (onbezoldigd)
De heer H. Meijer	CSW Delta Cultureel (Museum Veere)	Lid RvT (bezoldigd) IT-beheerder (bezoldigd)
De heer J.S. de Regt	CSW PVOW (Stichting Passend Voortgezet Onderwijs Walcheren) (tot 1 september) FOV (Federatie Ondernemersverenigingen Veere)	Lid RvT en voorzitter auditcommissie (bezoldigd) Lid RvT namens CSW-, tevens lid auditcommissie (bezoldigd) Voorzitter (bezoldigd)

	Organisatie	Functie
	Stichting hulpfonds medewerkers Consumentenbond JdR management Brassband Crescendo Oostkapelle POZV (Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Zeeuws- Vlaanderen)	Penningmeester (onbezoldigd) Eigenaar Voorzitter (onbezoldigd) Lid RvT, tevens voorzitter audit-commissie (bezoldigd)
Mevrouw C.K. Wouters	PZEM Middelburg Rabobank Zeeuwse Delta CSW	Compliance & Contract Manager en Privacy Officer (bezoldigd) Lid ledenraad (bezoldigd) Lid RvT (bezoldigd)
De heer Ir. J.J. Aalberts	Aannemingsbedrijf Fraanje, ZPF CSW PKN Arnemuiden	Teamleider Projectontwikkeling (bezoldigd) Lid RvT (bezoldigd) Jeugdoudersling (onbezoldigd)
De heer Mr. C.W. Dieleman MME	BMC CSW	Managing consultant (bezoldigd) Lid (bezoldigd)

De Raad van Toezicht heeft geconstateerd dat hoofd- en nevenfuncties van de leden van de Raad niet van tegenstrijdig belang zijn.

Woord van dank

Het afgelopen jaar hebben alle betrokkenen bij de CSW wederom een enorme inspanning en betrokkenheid getoond- zeker in een jaar waar er binnen een kort tijdsbestek bestuurlijke wijzigingen hebben plaatsgevonden. De Raad van Toezicht is trots op alle medewerkers van CSW en dankt de docenten, leidinggevenden en het onderwijsondersteunend personeel voor hun gezamenlijke en grote inzet.

Namens de Raad van Toezicht,

Loura Kleinepier

Alex de Fouw

Hoofdstuk 9: Medezeggenschapsraad

Het jaar 2023 was wederom een jaar met een belangrijke wijziging: directeur-bestuurder mevr. M. Vader nam in juli afscheid van de CSW en werd opgevolgd door mevr. C. Hylkema. Verder is de samenstelling van de MR redelijk hetzelfde gebleven t.o.v. 2022.

In een informeel vooroverleg tussen directeur-bestuurder en de voorzitter en secretaris van de MR krijgt de agenda van de komende vergadering vorm. De directeur-bestuurder is steeds aanwezig in een gezamenlijk gedeelte van de vergadering. Daar wordt toelichting gegeven op voorliggende vraagstukken en worden beleidsontwikkelingen voorgelegd. Aansluitend worden in afwezigheid van de directeur-bestuurder de adviezen geformuleerd en wordt al dan niet ingestemd met de voorliggende vragen.

Het betreft in 2023 onder andere de volgende zaken:

Concept-Exploatiebegroting 2023	Examenreglement VMBO-HAVO-VWO 2023-2024
Statuut MR 2023-2024	Conceptplanning schoolvakantie 2023-2024
Leerlingenstatuut 2022-2024	Schoolplan 2022 – 2026 (geactualiseerde versie)
Examenreglement 2023	
Geactualiseerde versie van het pestprotocol.	
Klokkenluidersregeling VO.	
Formatiebeleidsplan 2023-2024	
Meerjarenbegroting 2022-2025	
Invulling ontwikkeltijd 2023-2024	
Invullen Persoonlijk Budget (PB) 2023-2024	
Formatiebeleidsplan CSW 2023-2024	

We hebben voor de vakantie afscheid genomen van een ouder (mevr. Meijers-Lindenberg) en een leerling (dhr. S. van de Putte)

De samenstelling van de MR is in de onderstaande tabel weergegeven:

<u>Personeelsgeleding:</u>	<u>Oudergeleding:</u>
Dhr. J.J. de Witte (voorzitter)	Mw. V Pieters
Dhr. S. Huisson (secretaris)	Mw. M Meijers-Lindenberg (tot juli 2023)
Mw. J. Krieger	Dhr. R. Geevers
Dhr. W. Stikma	Dhr. L.T. de Baan
Dhr. A. Keur	
Mw. J. Dominicus	<u>Leerlinggeleding:</u>
Dhr. W. Mingelen	Mw. S. de Ruiter
Mw. J. Goudswaard-Moerland	Dhr. S van de Putte (tot juli 2023)
	Dhr. J. Lindhout
	Dhr. N. Treurniet (vanaf december 2023)

Jaarrekening

Balans per 31-12-2023

Staat van baten en lasten over 2023

Kasstroomoverzicht over 2023

Toelichting op de jaarrekening

Resultaatsbestemming

Gebeurtenissen na balansdatum

WNT / bezoldiging van bestuurders en toezichthouders

JAARSTUKKEN 2023

Stichting voor Christelijk
Voortgezet Onderwijs op Walcheren

Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs op Walcheren te Middelburg

A.1.1 BALANS PER 31 DECEMBER 2023 (Na verwerking resultaatbestemming)

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
<i>VASTE ACTIVA</i>		
1.1.2 Materiële vaste activa		
Gebouwen en terreinen	1.000.665	1.164.107
Inventaris en apparatuur	999.799	1.034.760
Overige materiële vaste activa	35.829	39.389
In uitvoering en vooruitbetalingen	<u>2.112</u>	<u>-</u>
Totaal vaste activa	----- 2.038.405	----- 2.238.256
<i>VLOTTENDE ACTIVA</i>		
1.2.1 Voorraden	224	406
1.2.2 Vorderingen		
Debiteuren	634.504	154.381
Rekeningen-courant verbonden partijen	106.095	43.271
Overige vorderingen	222.743	752.744
Overlopende activa	<u>322.059</u>	<u>405.736</u>
Totaal vorderingen	1.285.401	1.356.132
1.2.4 Liquide middelen	<u>9.618.790</u>	<u>7.923.289</u>
Totaal vlottende activa	----- 10.904.415	----- 9.279.827
	<u>12.942.820</u>	<u>11.518.083</u>

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€
2.1 EIGEN VERMOGEN		
Algemene reserve	1.620.520	2.251.753
Bestemmingsreserves (publiek)	2.592.002	2.011.371
Bestemmingsreserves (privaat)	9.000	9.900
Statutaire reserve	<u>204.201</u>	<u>204.201</u>
	4.425.723	4.477.225
2.2 VOORZIENINGEN		
Personele voorzieningen	1.632.898	1.386.112
Onderhoudsvoorziening	<u>626.534</u>	<u>560.673</u>
	2.259.432	1.946.785
2.4 KORTLOPENDE SCHULDEN		
Rekeningen-courant verbonden partijen	2.872.396	1.374.325
Crediteuren	502.692	309.471
Belastingen en premies sociale verzekeringen	930.945	873.800
Schulden terzake van pensioenen	246.517	265.545
Overige schulden	351.627	771.249
Overlopende passiva	<u>1.353.488</u>	<u>1.499.683</u>
	6.257.665	5.094.073
	<u><u>12.942.820</u></u>	<u><u>11.518.083</u></u>

Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs op Walcheren te Middelburg

A.1.2 Staat van baten en lasten over 2023

	<u>2023</u>	<u>Begroting 2023</u>	<u>2022</u>
	€	€	€
3 BATEN			
3.1 Rijksbijdragen	28.513.411	25.530.261	25.970.954
3.2 Overige Overheidsbijdragen en -subsidies	64.958	62.550	64.944
3.5 Overige baten	<u>2.471.553</u>	<u>1.657.611</u>	<u>1.703.824</u>
Totaal baten	31.049.922	27.250.422	27.739.722
4 LASTEN			
4.1 Personeelslasten	20.824.214	19.636.034	19.733.241
4.2 Afschrijvingen	505.165	513.215	517.803
4.3 Huisvestingslasten	1.264.575	1.090.199	1.111.839
4.4 Overige lasten	<u>8.768.544</u>	<u>6.218.804</u>	<u>6.684.484</u>
Totaal lasten	<u>31.362.498</u>	<u>27.458.252</u>	<u>28.047.367</u>
Saldo baten en lasten	312.576-	207.830-	307.645-
6.1 Financiële baten	294.765	7.500	26.222
6.2 Financiële lasten	<u>33.691</u>	<u>6.000</u>	<u>6.711</u>
6 Saldo financiële baten en lasten	261.074	1.500	19.511
Resultaat	<u><u>51.502-</u></u>	<u><u>206.330-</u></u>	<u><u>288.134-</u></u>

Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs op Walcheren te Middelburg

A.1.3 Kasstroomoverzicht 2023

	2023	2022
	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo baten en lasten	312.576-	307.645-
Aanpassingen voor:		
Afschrijvingen	505.165	517.803
Mutaties voorzieningen	312.647	306.966
	817.812	824.769
Veranderingen in vlottende middelen		
- Voorraden	182	182-
- Vorderingen	70.731	513.733-
- Schulden	1.163.592	2.016.538
	1.234.505	1.502.623
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	1.739.741	2.019.747
Ontvangen interest	294.765	26.222
Betaalde interest	33.691	6.711
	261.074	19.511
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	2.000.815	2.039.258
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings materiële vaste activa	305.314-	301.181-
Desinvesteringen materiële vaste activa	-	-
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	305.314-	301.181-
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
	-	-
Mutatie liquide middelen	<u>1.695.501</u>	<u>1.738.077</u>
Beginstand liquide middelen	7.923.289	6.185.212
Mutatie liquide middelen	1.695.501	1.738.077
Eindstand liquide middelen	<u>9.618.790</u>	<u>7.923.289</u>

A 1.4 Toelichting op de jaarrekening

Algemeen

Activiteiten

De activiteiten van de Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs op Walcheren te Middelburg bestaan uit het verzorgen van christelijk voortgezet onderwijs op Walcheren. Het KvK-nummer van de Stichting is 40311143.

Verbonden partijen

De Stichting Passend Voortgezet Onderwijs Walcheren en Stichting ISK Walcheren zijn verbonden partijen.

Er is geen sprake van beleidsbepalende invloed door de Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs op Walcheren. Consolidatie heeft om deze reden niet plaatsgevonden. Een overzicht van de benodigde toelichting om verbonden partijen is in model E opgenomen.

De Stichting Passend Voortgezet Onderwijs Walcheren realiseert een samenhangend geheel van ondersteuningsvoorzieningen binnen en tussen alle scholen op Walcheren, zodanig dat leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doormaken en dat leerlingen die (extra) ondersteuning behoeven een zo passend mogelijke plaats in het onderwijs krijgen. De Stichting ISK Walcheren is een samenwerkingsverband welke onderwijs verstrekt aan asielzoekers en niet-Nederlands-taligen. De leerlingen stonden ingeschreven aan één van de deelnemende scholen. Met ingang van schooljaar 2021-2022 worden alle leerlingen ingeschreven bij CSW.

De school vergoedt de samenwerkingsverbanden die van het Rijk ontvangen bekostiging voor de ingeschreven leerlingen en eventuele bekostiging van vergoedingen waarvoor de school als kassierschool optreedt.

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening over 2023 is opgesteld conform de richtlijnen van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en overeenkomstig de verslaggevingsvoorschriften en bepalingen zoals weergegeven in Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. Tevens is Richtlijn 660 van de Raad voor de Jaarverslaggeving gevolgd. In deze richtlijn zijn voor de sector presentatie-, waarderings- en verslaggevingsvoorschriften opgenomen.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva gewaardeerd volgens het kostprijsmodel.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de continuïteitsveronderstelling.

Rapporteringsvaluta

De bedragen in de tabellen worden gepresenteerd in euro's.

Vergelijkende cijfers

De cijfers voor 2022 zijn, waar nodig, geherrubriceerd om vergelijkbaarheid met 2023 mogelijk te maken. De wijziging van de presentatie heeft geen invloed op het eigen vermogen en het resultaat.

Schattingen

Bij het opstellen van de jaarrekening dient het bestuur, overeenkomstig algemeen geldenden grondslagen, bepaalde schattingen en veronderstellingen te doen die mede bepalend zijn voor de opgenomen bedragen. De feitelijke resultaten kunnen van deze schattingen afwijken.

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten, zoals vorderingen en schulden, als financiële derivaten verstaan. Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost. Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs op Walcheren maakt geen gebruik van derivaten.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs op Walcheren beoordeelt op iedere balansdatum dat er een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien aanwijzingen aanwezig zijn, wordt het actief afgeboekt naar de lagere realiseerbare waarde.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname. Indien belangrijke bestanddelen van een materieel vast actief van elkaar te onderscheiden zijn en verschillen in gebruiksduur of verwachte gebruikspatroon, worden deze afzonderlijk afgeschreven.

Schoolgebouwen

De door de stichting beheerde schoolgebouwen zijn juridisch wel, doch economisch geen eigendom van de stichting. Deze gebouwen dienen, wanneer ze niet meer conform de bestemming worden gebruikt, om niet aan de gemeente te worden overgedragen.

Voor de kosten van periodiek groot onderhoud wordt een voorziening gevormd. Deze voorziening is opgenomen onder de overige voorzieningen aan de passiefzijde van de balans.

Voorraden

Voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere netto-opbrengstwaarde. Deze lagere netto-opbrengstwaarde wordt bepaald door individuele beoordeling van de voorraden.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen en overlopende activa worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde.

Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Liquide middelen die niet ter directe beschikking staan worden verwerkt onder de vorderingen. Liquide middelen die gedurende langer dan 12 maanden niet ter directe beschikking staan van de Stichting worden verwerkt onder de financiële vaste activa.

Eigen vermogen

Algemene reserve

De algemene reserve betreft de exploitatiereserve.

Deze reserve is gevormd door middelen verkregen van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen en vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van de school. Het is formeel een schuld aan het rijk, die bij beëindiging van de exploitatie van de school moet worden terugbetaald aan het rijk.

Bestemmingsreserves (publiek)

De publieke bestemmingsreserves betreffen de reserve fluctuaties personeel, de reserve afschrijving investeringen, de reserve vernieuwingen V.O., de reserve BAPO-spaarverlof, de reserve Passend Onderwijs, de reserve goede doelen, de reserve NPO, de reserve Structuurgroepen, de reserve Via-Bit en de reserve Zeeprof.

Reserve fluctuaties personeel

Tal van interne en externe factoren spelen een rol bij het opstellen van prognoses voor het leerlingenaantal. Teneinde fluctuaties op te vangen wordt hiervoor gereserveerd tot een saldo ter hoogte van 4% van de rijksvergoeding.

Reserve afschrijvingen investeringen

Deze reserve is ter dekking van de afschrijvingskosten investeringen gedaan met eigen middelen.

Reserve vernieuwingen V.O.

Deze gelden worden ingezet voor het toekennen van extra taakuren c.q. onderwijsvernieuwende aanpassingen.

Reserve Bapo-spaarverlof

Deze reserve dient ter egalisatie van de salariskosten van vervanging, als gevolg van opname van uitgesteld Bapo-verlof. De hoogte van de reserve wordt bepaald door reeds opgebouwde rechten.

Reserve Passend Onderwijs

Deze reserve dient ter dekking van tekorten die ontstaan bij de Stichting Passend Voortgezet Onderwijs Walcheren als gevolg van teruglopende bekostiging. De eenmalige uitkering uit het eigen vermogen van Stichting Bovenschoolse Voorzieningen Walcheren (voorheen Stichting Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs Walcheren) wordt hiervoor gereserveerd.

Reserve goede doelen

Deze reserve kan worden gebruikt ter aanvulling van de opbrengsten van goede doelen acties .

Reserve Nationaal Programma Onderwijs

In 2021, 2022 en 2023 zijn middelen ontvangen vanuit de Regeling Nationaal Programma Onderwijs. De reserve wordt gevormd voor de op balansdatum niet bestede NPO-gelden.

Reserve Structuurgroepen

Met ingang van 1 januari 2021 is de Stichting Bovenschoolse Voorzieningen Walcheren opgeheven en zijn de activiteiten van deze stichting overgenomen door de Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs op Walcheren. De verantwoordelijkheid voor de activiteiten wordt gedeeld met de Stichting voor Openbaar Voortgezet Onderwijs op Walcheren. De reserve wordt gebruikt voor de egalistatie van de financiële resultaten op de activiteiten van CSW Structuurgroepen.

Reserve Via-Bit

In 2021 is in samenwerking met de Stichting voor Openbaar Voortgezet Onderwijs op Walcheren een nieuw onderwijszorgarrangement ViaBit gestart. De reserve dient ter egalistatie van de financiële resultaten op dit zorgarrangement.

Reserve Zeeprof

Deze reserve dient ter egalistatie van de financiële resultaten op de activiteiten van het scholingsplatform voor Zeeuwse docenten en onderwijsondersteunende medewerkers in het Voortgezet Onderwijs.

Bestemmingsreserve (privaat)

De private bestemmingsreserve betreft de reserve boekenfonds.

Reserve boekenfonds

Deze reserve is gevormd voor exploitatierisico's verbonden aan het boekenfonds. Het saldo van deze reserve dient 25% van de waarde van de boekenvoorraad te bedragen

Vorzieningen

De voorzieningen worden, tenzij anders vermeld, gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting nodig zijn om de desbetreffende verplichting af te wikkelen. Indien het effect van de tijdswaarde van geld materieel is en betrouwbaar kan worden berekend, zijn de voorzieningen opgenomen tegen de contante waarde van de verplichting.

Vorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen.

Onderhoudsvoorziening

De voorziening ter gelijkmatige verdeling van lasten voor groot onderhoud van gebouwen wordt bepaald op basis van de te verwachten kosten over een periode van 10 jaar. De voorziening wordt lineair opgebouwd. Het uitgevoerde onderhoud wordt ten laste van deze voorziening gebracht. De onderhoudsvoorziening wordt opgenomen tegen nominale waarde. Voor verslagjaar 2023 wordt nog gebruik gemaakt van de overgangsregeling.

Spaarverlof

De voorziening spaarverlof is gevormd voor personeelsleden die gedurende 4 of meer schooljaren 60 klokuren hebben gespaard en dit in een aaneengesloten periode gaan opnemen. De voorziening spaarverlof wordt opgenomen tegen nominale waarde.

Levensfasebewust personeelsbeleid

De voorziening levensfasebewust personeelsbeleid is gevormd in verband met verplichtingen die samenhangen met de mogelijkheid om jaarlijks toegekende uren persoonlijk budget te sparen en op te nemen. De voorziening levensfasebewust personeelsbeleid is opgenomen tegen nominale waarde.

Jubilea

Op basis van Richtlijn 271 van de Raad voor de Jaarverslaggeving is een voorziening opgenomen voor verplichtingen uit hoofde van toekomstige uitkeringen bij ambtsjubilea van personeelsleden. De voorziening is opgenomen tegen de contante waarde van de toekomstige uitbetalingen en is afhankelijk van de ingeschatte blijfkans, gemiddelde salarisstijging en disconteringsvoet (3,5%). De werkelijke jubilea-uitkeringen worden ten laste van deze voorziening gebracht. De voorziening jubilea is opgenomen tegen contante waarde.

Werkloosheidsuitkeringen

Deze voorziening is gevormd ter dekking van toekomstige verplichtingen inzake werkloosheidsuitkeringen van oud-werknemers. De voorziening is tegen nominale waarde opgenomen.

Langdurig zieken

De voorziening langdurig zieken is gevormd voor de loondoorbetalingsplicht aan langdurig zieken tot en met het tweede ziektejaar. De voorziening is tegen nominale waarde opgenomen.

Eigen risicodragers WGA

In 2021 is Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs op Walcheren eigen risicodragers voor de WGA geweest. In het kader van het eigen risicodragerschap zijn per balansdatum voorzieningen getroffen voor de verwachte uitkeringsverplichtingen inzake WGA. De voorziening is opgenomen tegen nominale waarde.

Kortlopende schulden

Dit betreffen schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar. Kortlopende schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

Overlopende passiva

De overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Bij de bepaling van het exploitatieresultaat gelden de volgende beginselen: lasten (en baten) zijn toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

Rijksbijdragen

De ontvangen (normatieve) rijksbijdrage en de niet-geoordeelde OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten.

Geoordeelde OCW-subsidies met een vrij besteedbaar overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waar nog geen activiteiten voor zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Geoordeelde OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn nog niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

Overige Overheidsbijdragen en -subsidies

Overige exploitatiesubsidies worden ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde lasten komen/waarin de opbrengsten zijn gederfd/waarin het exploitatietekort zich heeft voorgedaan.

Overige baten

Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet zijn verstrekt door het Ministerie van OCW/EZ, gemeenten, provincie of andere overheidsinstellingen. De overige baten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Personeelslasten

Onder de personeelslasten worden de lasten opgenomen van de personeelsleden die in dienst zijn van de rechtspersoon, alsmede de overige personeelslasten die betrekking hebben op onder andere het inhuren van extra personeel, scholingskosten en bedrijfsgezondheidszorg.

Pensioenen

De Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs op Walcheren heeft voor haar werknemers een pensioenregeling. De regeling wordt gefinancierd door afdrachten aan het bedrijfstakpensioenfonds ABP. De pensioenverplichtingen uit de regelingen worden gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de winst- en verliesrekening verantwoord.

Aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst wordt beoordeeld of en zo ja welke verplichtingen naast de betaling van de jaarlijkse aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie op balansdatum bestaan. Deze additionele verplichtingen, waar onder eventuele verplichtingen uit herstelplannen van de pensioenuitvoerder, leiden tot lasten voor de Stichting en worden in de balans opgenomen in een voorziening.

ABP

Deze regeling wordt onder het Nederlandse pensioenstelsel gefinancierd door afdrachten aan de Stichting Pensioenfonds ABP. De Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs op Walcheren is verplicht aangesloten bij het ABP.

De opbouw van de pensioenaanspraken wordt steeds in het betreffende kalenderjaar afgefinancierd door middel van (tenminste) kostendekkende premiebetalingen. De pensioenregeling is een middelloonregeling met - voor zowel actieve als inactieve deelnemers (slapers en gepensioneerden) - voorwaardelijke toeslagverlening. De toeslagverlening is afhankelijk van het beleggingsrendement.

De jaarlijkse opbouw van de pensioenaanspraken in 2023 was, evenals in 2022, gedifferentieerd, op basis van het ABP Pensioenreglement. De jaarlijkse premie die voor rekening komt van de werkgever bedraagt tenminste 12,67% van het pensioengevend salaris. De hoogte van de premie wordt jaarlijks vastgesteld door het bestuur van het pensioenfonds op basis van de dekkingsgraad en de verwachte rendementen.

Sinds begin 2015 spreken we van de beleidsdekkingsgraad, zijnde het gemiddelde van de laatste 12 dekkingsgraden. De dekkingsgraad van het ABP was, volgens de nieuwe regels, op 31 december 2023 volgens opgave van het fonds 110,5% en de beleidsdekkingsgraad was 113,9%. Het ABP zit hiermee onder de minimaal vereiste dekkingsgraad van 128%. Op basis van het uitvoeringsreglement heeft de Stichting bij een tekort in het fonds geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan door hogere toekomstige premies. Volgens het herstelplan van het ABP, welke is ingediend bij De Nederlandsche Bank voor 1 juli 2015 wordt verwacht dat er geen maatregelen genomen hoeven te worden die de werkgevers of deelnemers raken. Volgens dit plan zou ABP binnen 12 jaar boven de vereiste ratio van 128% zitten.

Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn gerelateerd aan de aanschafwaarde van de desbetreffende materiële vaste activa. In het jaar van investeringen wordt afgeschreven op basis van de door het bestuur vastgestelde termijnen:

Uitbreidingen/Verbouwingen	25 of 10 jaar	(4-10%)
Nieuwbouw	40 jaar	(2,5%)
Kantoor-, praktijk- en theoriemeubelen	10 jaar	(10%)
Technische apparatuur en machines	10 jaar	(10%)
Verzorgingsmaterialen	10 jaar	(10%)
Hardware	5 jaar	(20%)
iPhones / iPads	3 jaar	(33%)
Telefooninstallatie	10 jaar	(10%)
Huurboeken	4 jaar	(25%)

Huisvestingslasten

Onder de huisvestingslasten worden de uitgaven voor huisvesting opgenomen. De lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige lasten

De overige lasten hebben betrekking op uitgaven die voortvloeien uit aangegane afspraken dan wel noodzakelijk zijn voor het geven van onderwijs en worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben. Accountantskosten, verantwoord onder de overige lasten, zijn opgenomen volgens het stelsel van baten en lasten.

Financiële baten en lasten

De rentebaten en -lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende rente-opbrengsten en -lasten.

Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode.

Kasstromen in vreemde valuta worden omgerekend tegen gemiddelde koersen. Koersverschillen inzake geldmiddelen worden afzonderlijk in het kasstroomoverzicht getoond.

Ontvangen interest worden opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde interest wordt opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Transacties waarbij geen ruil van geldmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, worden niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betaling van de leasetermijnen uit hoofde van het financiële leasecontract wordt voor het gedeelte betrekking heeft op de aflossing als een uitgave uit financieringsactiviteiten aangemerkt en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de interest als een uitgave uit operationele activiteiten.

Toelichting op de onderscheiden posten van de balans

1.1.2 Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn als volgt nader te specificeren:

	1.1.2.1 Gebouwen en terreinen	1.1.2.3 Inventaris en apparatuur	1.1.2.4 Andere vaste bedrijfsmiddelen	1.1.2.5 In uitvoering en vooruitbetalingen	Materiële vaste activa
	€	€	€	€	€
Aanschafprijs op 01-01-2023	8.188.560	4.546.472	127.061	-	12.862.093
Afschrijvingen cumulatief 01-01-2023	<u>7.024.453</u>	<u>3.511.712</u>	<u>87.672</u>	-	<u>10.623.837</u>
Boekwaarde per 01-01-2023	1.164.107	1.034.760	39.389	-	2.238.256
Mutaties:					
Investerings 2023	1.800	278.655	22.747	2.112	305.314
Afschrijvingen 2023	165.242	313.616	26.307	-	505.165
Desinvesteringen 2023	-	149.088	44.574	-	193.662
Afschrijvingen over desinvesteringen	-	149.088-	44.574-	-	193.662-
Gereedgemaakte investeringen	-	-	-	-	-
	163.442-	34.961-	3.560-	2.112	199.851-
Aanschafprijs op 31-12-2023	8.190.360	4.676.039	105.234	2.112	12.973.745
Afschrijvingen cumulatief 31-12-2023	<u>7.189.695</u>	<u>3.676.240</u>	<u>69.405</u>	-	<u>10.935.340</u>
Boekwaarde per 31-12-2023	<u>1.000.665</u>	<u>999.799</u>	<u>35.829</u>	<u>2.112</u>	<u>2.038.405</u>

De gehanteerde afschrijvingspercentages zijn:

- *Gebouwen en terreinen*
 - Grond 0%
 - Uitbreidingen/Verbouwingen 4-10%
 - Nieuwbouw 2,5%
- *Inventaris en apparatuur*
 - Kantoor-, praktijk- en theoriemeubelen 10%
 - Technische apparatuur en machines 10%
 - Verzorgingsmaterialen 10%
 - Hardware 20%-33%
 - Telefooninstallatie 10%
 - Schoolboeken 25%

De andere vaste bedrijfsmiddelen betreffen de schoolboeken. De schoolboeken worden steeds voor één schooljaar in bruikleen gegeven aan de leerlingen.

Het activeringsbeleid is erop gericht de investeringen met een waarde groter dan € 500,- te activeren.

1.2.1 Voorraden

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
- werkboeken	224	224
- emballage	-	182
	<u>224</u>	<u>406</u>

1.2.2 Vorderingen

1.2.2.1 Debiteuren

Het saldo van de debiteuren kan als volgt worden gespecificeerd:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Huren en detacheringen	607.884	141.242
Vordering op leerlingen	53.975	41.170
	<u>661.859</u>	<u>182.412</u>
Af: voorziening voor dubieuze vorderingen op leerlingen	<u>27.355</u>	<u>28.031</u>
	<u>634.504</u>	<u>154.381</u>

Het verloop van de voorziening voor dubieuze vorderingen op leerlingen is als volgt:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Saldo per 1 januari	28.031	24.433
Onttrekking	8.299	1.138
Dotatie	7.623	4.736
Stand per 31 december	<u>27.355</u>	<u>28.031</u>

1.2.2.5 Rekening-courant verbonden partijen

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Stichting Passend Voortgezet Onderwijs Walcheren	106.095	43.271
	<u>106.095</u>	<u>43.271</u>

Dit betreft een vordering op de Stichting Passend Voortgezet Onderwijs Walcheren. Dit is een samenwerkingsverband tussen Christelijke Scholengemeenschap Walcheren, Mondia Scholengroep en Stichting OZEO.

1.2.2.10 Overige vorderingen

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Compensatie transitievergoedingen	-	23.386
Rekening-courant Stichting Ozeo	62.084	81.693
Rekening-courant Scheldemonst College	26.484	4.419
Overige vorderingen	134.175	643.246
Totaal nog te ontvangen bedragen	<u>222.743</u>	<u>752.744</u>

Overlopende activa

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
1.2.2.12 Vooruitbetaalde kosten	224.018	381.673
1.2.2.14 Te ontvangen interest	98.041	24.063
	<u>322.059</u>	<u>405.736</u>

Alle onder 1.2 Vorderingen opgenomen bedragen hebben een looptijd van < 1 jaar.

1.2.4 Liquide middelen

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
1.2.4.1 Kasmiddelen:		
Kas Centrale Administratie	2.524	8.588
Kas Eisenhowerlaan	287	413
Kas Coortelaan	139	1.502
	<u>2.950</u>	<u>10.503</u>

1.2.4.2 Tegoeden op bank- en girorekeningen:

RABOBANK rekening-courant	180-	-
RABOBANK rekening-courant inzake ouderbijdragen	39.445	45.256
Kruisposten	4.998	102
	<u>44.263</u>	<u>45.358</u>

1.2.4.3 Schatkistbankieren:

Ministerie van Financiën rekening-courant	<u>9.571.577</u>	<u>7.867.428</u>
Totaal liquide middelen	<u>9.618.790</u>	<u>7.923.289</u>

Alle liquide middelen staan ter vrije beschikking aan de Stichting.

2.1 Eigen vermogen

	Saldo per 1-1-2023	Bestemming resultaat boekjaar	Overige mutaties 2023	Saldo per 31-12-2023
	€	€	€	€
2.1.1.1 Algemene reserve	2.251.753	51.502-	579.731-	1.620.520
2.1.1.2 Bestemmingsreserves (publiek)	2.011.371	-	580.631	2.592.002
2.1.1.3 Bestemmingsreserve (privaat)	9.900	-	900-	9.000
2.1.1.8 Statutaire reserve	204.201	-	-	204.201
	<u>4.477.225</u>	<u>51.502-</u>	<u>-</u>	<u>4.425.723</u>

De posten van het eigen vermogen zijn als volgt te specificeren:

2.1.1.1 Algemene reserve

De algemene reserve betreft de exploitatiereserve.

Deze reserve is gevormd door middelen verkregen van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen en vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van de school. Het is formeel een schuld aan het rijk, die bij beëindiging van de exploitatie van de school moet worden terugbetaald aan het rijk.

Het verloop van de exploitatiereserve kan als volgt worden weergegeven:

	<u>2023</u>
	€
Saldo per 01-01-2022	2.251.753
Af: resultaat boekjaar	51.502-
Overige mutaties:	
Resultaatbestemming:	
- overboeking naar de reserve fluctuaties personeel	168.222-
- overboeking van de reserve afschrijvingen investeringen als gevolg van gerealiseerde afschrijvingen	39.594
- overboeking van de reserve BAPO-spaarverlof	6.059
- overboeking naar de reserve NPO	319.913-
- overboeking naar de reserve Structuurgroepen	89.782-
- overboeking naar de reserve Via-Bit	28.404-
- overboeking naar de reserve Zeeprof	19.963-
- overboeking van de reserve boekenfonds	900
	<u>579.731-</u>
Saldo per 31 december	<u>1.620.520</u>

2.1.1.2 Bestemmingsreserves (publiek)

De publieke bestemmingsreserves betreffen de reserve fluctuaties personeel, de reserve afschrijving investeringen, de reserve vernieuwingen V.O., de reserve BAPO-spaarverlof, de reserve Passend Onderwijs, de reserve goede doelen, de reserve NPO, de reserve Structuurgroepen, de reserve Via-Bit en de reserve Zeeprof.

Reserve fluctuaties personeel

Tal van interne en externe factoren spelen een rol bij het opstellen van prognoses voor het leerlingenaantal. Teneinde fluctuaties op te vangen wordt hiervoor gereserveerd tot een saldo ter hoogte van 4% van de rijksvergoeding.

Het verloop van de reserve fluctuaties personeel kan als volgt worden weergegeven:

	<u>2023</u>
	€
Saldo per 1 januari	649.322
Resultaatbestemming:	
- overboeking ten laste van de exploitatiereserve	168.222
	<u>817.544</u>

Reserve afschrijvingen investeringen

Deze reserve is ter dekking van de afschrijvingskosten investeringen gedaan met eigen middelen.

Het verloop van de reserve investeringen kan als volgt worden weergegeven:

	<u>2023</u>
	€
Saldo per 1 januari	256.677
Resultaatbestemming:	
- overboeking ten gunste van de exploitatiereserve als gevolg van gerealiseerde afschrijvingen	39.594-
	<u>217.083</u>

Reserve vernieuwingen V.O.

Deze gelden worden ingezet voor het toekennen van extra taakuren c.q. onderwijsvernieuwende aanpassingen.

Het verloop van de reserve vernieuwingen V.O. kan als volgt worden weergegeven:

	<u>2023</u>
	€
Saldo per 31 december conform 1 januari	<u>143.638</u>

Reserve Bapo-spaarverlof

Deze reserve dient ter egalisatie van de salariskosten van vervanging, als gevolg van opname van uitgesteld Bapo-verlof. De hoogte van de reserve wordt bepaald door reeds opgebouwde rechten.

Het verloop van de reserve Bapo-spaarverlof kan als volgt worden weergegeven:

	<u>2023</u>
	€
Saldo per 1 januari	6.059
Resultaatbestemming:	
-overboeking naar de exploitatiereserve	6.059-
	<u>-</u>

Volgens de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving is het niet toegestaan om een voorziening voor toekomstige BAPO-kosten en spaar-BAPO aan te houden. De jaarlijkse kosten van BAPO-gebruik dienen als periodelasten in de jaarrekening verwerkt te worden.

Reserve Passend Onderwijs

Deze reserve dient ter dekking van tekorten die ontstaan bij de Stichting Passend Voortgezet Onderwijs Walcheren als gevolg van teruglopende bekostiging. De eenmalige uitkering uit het eigen vermogen van Stichting Bovenschoolse Voorzieningen Walcheren (voorheen Stichting Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs Walcheren) wordt hiervoor gereserveerd.

Het verloop van de reserve Passend Onderwijs kan als volgt worden weergegeven:

	<u>2023</u> €
Saldo per 31 december conform 1 januari	<u><u>71.373</u></u>

Reserve goede doelen

Deze reserve kan worden gebruikt ter aanvulling van de opbrengsten van goede doelen acties .

Het verloop van de reserve investeringen kan als volgt worden weergegeven:

	<u>2023</u> €
Saldo per 31 december conform 1 januari	<u><u>17.933</u></u>

Reserve Nationaal Programma Onderwijs

In 2021, 2022 en 2023 zijn middelen ontvangen vanuit de Regeling Nationaal Programma Onderwijs. De reserve wordt gevormd voor de op balansdatum niet bestede NPO-gelden.

Het verloop van de reserve NPO kan als volgt worden weergegeven:

	<u>2023</u> €
Saldo per 1 januari	595.867
Resultaatbestemming: -overboeking van de exploitatiereserve	319.913
Saldo per 31 december	<u><u>915.780</u></u>

Reserve Structuurgroepen

Met ingang van 1 januari 2021 is de Stichting Bovenschoolse Voorzieningen Walcheren opgeheven en zijn de activiteiten van deze stichting overgenomen door de Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs op Walcheren. De verantwoordelijkheid voor de activiteiten wordt gedeeld met de Stichting voor Openbaar Voortgezet Onderwijs op Walcheren. De reserve wordt gebruikt voor de egalistatie van de financiële resultaten op de activiteiten van CSW Structuurgroepen.

Het verloop van de reserve Structuurgroepen kan als volgt worden weergegeven:

	<u>2023</u> €
Saldo per 1 januari	120.751
Resultaatbestemming: -overboeking van de exploitatiereserve	89.782
Saldo per 31 december	<u><u>210.533</u></u>

Reserve Via-Bit

In 2021 is in samenwerking met de Stichting voor Openbaar Voortgezet Onderwijs op Walcheren een nieuw onderwijszorgarrangement ViaBit gestart. De reserve dient ter egalisatie van de financiële resultaten op dit zorgarrangement.

Het verloop van de reserve Via-Bit kan als volgt worden weergegeven:	<u>2023</u> €
Saldo per 1 januari	123.661
Resultaatbestemming: -overboeking van de exploitatiereserve	28.404
Saldo per 31 december	<u><u>152.065</u></u>

Reserve Zeeprof

Deze reserve dient ter egalisatie van de financiële resultaten op de activiteiten van het scholingsplatform voor Zeeuwse docenten en onderwijsondersteunende medewerkers in het Voortgezet Onderwijs.

Het verloop van de reserve Zeeprof kan als volgt worden weergegeven:	<u>2023</u> €
Saldo per 1 januari	26.090
Resultaatbestemming: -overboeking van de exploitatiereserve	19.963
Saldo per 31 december	<u><u>46.053</u></u>

2.1.1.3 Bestemmingsreserve (privaat)

De private bestemmingsreserve betreft de reserve boekenfonds.

Reserve boekenfonds

Deze reserve is gevormd voor exploitatierisico's verbonden aan het boekenfonds. Het saldo van deze reserve dient 25% van de waarde van de boekenvoorraad te bedragen

Het verloop van de reserve boekenfonds kan als volgt worden weergegeven:	<u>2023</u> €
Saldo per 1 januari	9.900
Resultaatbestemming: - overboeking naar de exploitatiereserve	900-
Saldo per 31 december	<u><u>9.000</u></u>

2.1.1.8 Statutaire reserve

De statutaire reserve betreft het Stichtingskapitaal.

Een specificatie van het Stichtingskapitaal kan als volgt worden gegeven:

Stichtingskapitaal

	<u>2023</u> €	<u>2022</u> €
Saldo per 31 december conform 1 januari	<u><u>204.201</u></u>	<u><u>204.201</u></u>

Bij akte van fusie in 1992 is bepaald dat de drie fuserende schoolbesturen elk f 150.000,- (=€ 68.067,03) aan eigen vermogen zouden inbrengen.

Resultaatbestemming

Het voorstel is om het resultaat over 2023 ad € 51.502,- negatief als volgt te bestemmen, dit is als zodanig verwerkt in de jaarrekening.

	<u>2023</u>
	€
Onttrekking aan de exploitatiereserve	51.502-
	<u>51.502-</u>
Overige mutaties bij de resultaatbestemming:	
	<u>2023</u>
	€
<u>Exploitatiereserve:</u>	
Overboeking naar de reserve fluctuaties personeel	168.222-
Overboeking van de reserve afschrijvingen investeringen wegens gerealiseerde afschrijvingen	39.594
Overboeking van de reserve BAPO-spaarverlof	6.059
Overboeking naar de reserve NPO	319.913-
Overboeking naar de reserve Structuurgroepen	89.782-
Overboeking naar de reserve Via-Bit	28.404-
Overboeking naar de reserve Zeeprof	19.963-
Overboeking van de reserve boekenfonds	900
	<u>579.731-</u>
<u>Reserve fluctuaties personeel:</u>	
Overboeking van de exploitatiereserve	168.222
	<u>168.222</u>
<u>Reserve afschrijvingen investeringen</u>	
Overboeking naar de exploitatiereserve wegens gerealiseerde afschrijvingen	39.594-
	<u>39.594-</u>
<u>Reserve BAPO-spaarverlof</u>	
Overboeking naar de exploitatiereserve	6.059-
	<u>6.059-</u>
<u>Reserve NPO:</u>	
Overboeking van de exploitatiereserve	319.913
	<u>319.913</u>
<u>Reserve Structuurgroepen</u>	
Overboeking van de exploitatiereserve	89.782
	<u>89.782</u>
<u>Reserve Via-Bit</u>	
Overboeking van de exploitatiereserve	28.404
	<u>28.404</u>
<u>Reserve Zeeprof</u>	
Overboeking van de exploitatiereserve	19.963
	<u>19.963</u>
<u>Reserve boekenfonds</u>	
Overboeking naar de exploitatiereserve	900-
	<u>900-</u>

Resultaatbestemming 2022

De jaarrekening 2022 is door het bestuur vastgesteld in de vergadering van 21-06-2023. Het bestuur heeft de bestemming van het resultaat vastgesteld conform het daartoe gedane voorstel.

2.2 Voorzieningen

	Stand per 1-1-2023	Dotaties	Onttrekkingen	Stand per 31-12-2023	Kortlopende deel < 1 jaar	Langlopende deel > 1 jaar
2.2.1 Personele voorzieningen:						
Voorziening spaarverlof	91.170	20.867-	18.076-	52.227	18.576	33.651
Levensfasebewust personeelsbeleid	649.734	122.119	78.377-	693.476	100.956	592.520
Voorziening jubilea	305.990	29.706	49.497-	286.199	16.841	269.358
Voorziening werkloosheidsuitkeringen	41.515	29.374	22.083-	48.806	37.001	11.805
Voorziening langdurig zieken	-	374.425	-	374.425	272.556	101.869
Voorziening Eigen risicodragers WGA	297.703	-	119.938-	177.765	77.291	100.474
	<u>1.386.112</u>	<u>534.757</u>	<u>287.971-</u>	<u>1.632.898</u>	<u>523.221</u>	<u>1.109.677</u>
2.2.3 Onderhoudsvoorziening						
Onderhoudsvoorziening	560.673	65.861	-	626.534	173.862	452.672
	<u>560.673</u>	<u>65.861</u>	<u>-</u>	<u>626.534</u>	<u>173.862</u>	<u>452.672</u>
Totaal	<u>1.946.785</u>	<u>600.618</u>	<u>287.971-</u>	<u>2.259.432</u>	<u>697.083</u>	<u>1.562.349</u>

2.2.1 Personele voorzieningen

2.2.1.2 Voorziening spaarverlof

Het personeel kan opteren voor deelname aan de regeling spaarverlof. Ter bekostiging van de vervanging gedurende de periode van opname van spaarverlof worden middelen gereserveerd.

Het verloop van de voorziening spaarverlof kan als volgt worden weergegeven:

	<u>2023</u> €
Saldo per 1 januari	91.170
Onttrekking wegens opname spaarverlof	18.076-
Vrijval	20.867-
Saldo per 31 december	<u>52.227</u>

2.2.1.2 Voorziening levensfasebewust personeelsbeleid

De voorziening levensfasebewust personeelsbeleid is gevormd in verband met verplichtingen die samenhangen met de mogelijkheid om jaarlijks toegekende uren persoonlijk budget te sparen en op te nemen.

Het verloop van de voorziening levensfasebewust personeelsbeleid kan als volgt worden weergegeven:

	<u>2023</u> €
Saldo per 1 januari	649.734
Onttrekking wegens opname verlof	36.266-
Dotatie	122.119
Vrijval	42.111-
Saldo per 31 december	<u>693.476</u>

2.2.1.4 Voorziening jubilea

Het personeel heeft bij een 25-jarig en 40-jarig overheidsdienstverband recht op een jubileumgratificatie. Ter bekostiging van deze uitgestelde personeelsbeloning worden middelen gereserveerd.

Het verloop van de voorziening jubilea kan als volgt worden weergegeven	2023
	€
Saldo per 1 januari	305.990
Onttrekking wegens jubileumgratificaties	25.982-
Dotatie	29.706
Vrijval	23.515-
Saldo per 31 december	<u>286.199</u>

In de dotatie is begrepen een bedrag van € 10.710,- voor oprenting van de voorziening. De disconteringsvoet bedraagt 3,5%.

2.2.1.5 Voorziening werkloosheidsuitkeringen

Deze voorziening is gevormd ter dekking van toekomstige verplichtingen inzake werkloosheidsuitkeringen van oud-werknemers

Het verloop van de voorziening werkloosheidsuitkeringen kan als volgt worden weergegeven	2023
	€
Saldo per 1 januari	41.515
Onttrekking	22.083-
Dotatie	29.374
Saldo per 31 december	<u>48.806</u>

2.2.1.6 Voorziening langdurig zieken

De voorziening langdurig zieken is gevormd voor de loondoorbetalingsplicht aan langdurig zieken tot en met het tweede ziektejaar. De voorziening is tegen nominale waarde opgenomen.

Het verloop van de voorziening langdurig zieken kan als volgt worden weergegeven	2023
	€
Saldo per 1 januari	-
Dotatie	374.425
Saldo per 31 december	<u>374.425</u>

2.2.1.7 Voorziening Eigen risicodragers WGA

In 2021 is Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs op Walcheren eigen risicodragers voor de WGA geweest. In het kader van het eigen risicodragerschap zijn per balansdatum voorzieningen getroffen voor de verwachte uitkeringsverplichtingen inzake WGA. De voorziening is opgenomen tegen nominale waarde.

Het verloop van de voorziening Eigen risicodragers WGA kan als volgt worden weergegeven:	2023
	€
Saldo per 1 januari	297.703
Onttrekking	119.938-
Saldo per 31 december	<u>177.765</u>

2.2.3 Onderhoudsvoorziening

Deze voorziening wordt gevormd ter egalisatie van de kosten verbonden aan meerjarig onderhoud aan materiële vaste activa

Het verloop van de onderhoudsvoorziening kan als volgt worden gegeven

	Stand per 1-1-2023	Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval	Stand per 31-12-2023	Kortlopende deel < 1 jaar	Langlopende deel > 1 jaar
Gebouw							
Elzenlaan 4	221.953	26.198	-	-	248.151	134.581	113.570
Elzenlaan 2	20.379	2.196	-	-	22.575	10.710	11.865
Gen. Eisenhowerlaan 25	133.794	-	-	-	133.794	-	133.794
Bossenburghpad 10	184.547	37.467	-	-	222.014	28.571	193.443
	<u>560.673</u>	<u>65.861</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>626.534</u>	<u>173.862</u>	<u>452.672</u>

2.4 Kortlopende schulden

2.4.2 Rekening-courant verbonden partijen

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Stichting ISK Walcheren	2.872.396	1.374.325
	<u>2.872.396</u>	<u>1.374.325</u>

2.4.8 Crediteuren

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Saldo per 31 december	<u>502.692</u>	<u>309.471</u>

2.4.9 Belastingen en premies sociale verzekeringen

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Loonheffing december en 13e maand	925.169	873.438
Omzetbelasting	5.776	362
	<u>930.945</u>	<u>873.800</u>

2.4.10 Schulden terzake van pensioenen

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Pensioenpremie december en 13e maand	246.517	265.545
	<u>246.517</u>	<u>265.545</u>

2.4.12 Overige schulden (kortlopend)

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Overige schulden (kortlopend)	351.627	771.249
	<u>351.627</u>	<u>771.249</u>

Overlopende passiva

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
2.4.14 Vooruitontvangen subsidies O,C en W	138.989	257.140
2.4.16 Vooruitontvangen bedragen	346.107	392.419
2.4.17 Vakantiegeld en vakantiedagen	795.076	705.250
2.4.19 Overige overlopende passiva	73.316	144.874
	<u>1.353.488</u>	<u>1.499.683</u>

De onder 2.4 Kortlopende schulden opgenomen bedragen hebben een looptijd van < 1 jaar.

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

Christelijke Scholengemeenschap Walcheren neemt samen met een andere school voor Voortgezet Onderwijs deel in de Stichting ISK Walcheren (voorheen Stichting Neveninstroomproject "Het Molenwater"). Het voortbestaan van de Stichting is afhankelijk van politieke beslissingen. De samenwerkende partners stellen zich garant om de nodige financiële middelen te verstrekken voor het betalen van de schulden op het moment dat deze opeisbaar zijn tot op zijn minst 31 december 2023.

De Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs op Walcheren, Stichting Ozeo en de Stichting voor Openbaar Voortgezet Onderwijs op Walcheren hebben in 2021 met de Stichting Passend Voortgezet onderwijs Walcheren (PVOW) een samenwerkingsovereenkomst gesloten. De overeenkomst is bedoeld om een samenhangend geheel van ondersteuningsvoorzieningen in de regio Walcheren te realiseren. In deze overeenkomst is een bepaling opgenomen dat indien en voor zover de Rijksbekostiging ten behoeve van het passend onderwijs niet toereikend is om de activiteiten van Stichting PVOW te financieren, bespreken de verbonden partijen gezamenlijk in hoeverre de Onderwijsorganisaties gehouden zijn een aanvullende bijdrage te doen aan Stichting PVOW. Een besluit tot het doen van een aanvullende bijdrage kan slechts unaniem worden genomen.

In 2011 heeft Christelijke Scholengemeenschap Walcheren samen met Nehalennia Stedelijke Scholengemeenschap een gebruiksovereenkomst afgesloten voor 10 jaar inzake de sportaccommodatie "De Sprong", die is ingegaan met de oplevering in mei 2012. Dit contract is in 2022 stilzwijgend met 5 jaar verlengd.

De totale jaarlijkse vergoeding die beide scholen betalen is € 162.627,- en zal jaarlijks worden geïndexeerd met de consumentenprijsindex. Er wordt voor de verdeling van de huur over beide scholen een verdeelsleutel gehanteerd, gebaseerd op de verhouding leerlingen HAVO/VWO van beide scholen.

In 2018 heeft CSW een nieuw contract afgesloten voor glasvezelverbindingen met een onbepaalde looptijd (minimaal 5 jaar). De jaarlijkse vergoeding bedraagt ca € 53.600,- per jaar en is ingegaan met oplevering van de nieuwe express-route per medio juni 2019 (totaalbedrag resterende looptijd € 22.300,-).

In 2020 heeft CSW een 10-jarig huurcontract voor het Technum afgesloten. De jaarlijkse huurvergoeding bedraagt ca € 124.600,- (totaalbedrag resterende looptijd € 820.100,-).

In 2020 heeft CSW een 5-jarig contract voor tuinonderhoud afgesloten. De jaarlijkse vergoeding bedraagt ca € 36.800,- (totaalbedrag resterende looptijd € 36.800,-).

In 2021 heeft CSW een 4-jarig contract voor het beheer van het (W)Lan netwerk afgesloten. De jaarlijkse vergoeding bedraagt ca € 32.600,- per jaar (totaalbedrag resterende looptijd € 21.700,-).

In 2022 heeft CSW een 3-jarig schoonmaakcontract afgesloten tegen een jaarlijkse vergoeding van ca. € 247.500,-. Dit contract is gestart op 1 januari 2023 (Totaalbedrag resterende looptijd € 495.000,-).

In 2022 heeft CSW een 5-jarig leasecontract voor multifunctionals afgesloten tegen een jaarlijkse vergoeding van ca. € 14.400,-. Dit contract start op 1 januari 2023 (Totaalbedrag resterende looptijd € 57.600,-).

In 2022 heeft CSW een 3-jarig contract voor dienstverlening inzake digitale werkplekken en identity management afgesloten tegen een jaarlijkse vergoeding van ca. € 130.900,-. Dit contract is gestart op 1 januari 2023. (Totaalbedrag resterende looptijd € 261.900,-).

In 2023 heeft CSW een contract afgesloten voor het onderhoud op de software van de leerlingenadministratie. Deze overeenkomst is voor onbepaalde tijd en kan jaarlijks worden opgezegd. De jaarlijkse vergoeding bedraagt ca € 97.600,- (totaalbedrag resterende looptijd € 97.600,-).

In 2023 heeft CSW een 2-jarig contract voor sanitaire voorzieningen afgesloten. De jaarlijkse vergoeding bedraagt ca € 27.900,- (totaalbedrag resterende looptijd € 27.900,-).

In 2023 heeft CSW een 4-jarig contract voor roostersoftware afgesloten. De jaarlijkse vergoeding bedraagt ca € 12.500,- (totaalbedrag resterende looptijd € 41.700,-).

In 2023 heeft CSW een 5-jarig leasecontract voor een bedrijfsauto afgesloten. De jaarlijkse vergoeding bedraagt ca € 6.700,- (totaalbedrag resterende looptijd € 29.500,-).

TOELICHTING OP DE AFZONDERLIJKE POSTEN VAN DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

3.1 Rijksbijdragen

		2023	Begroting 2023	2022
		€	€	€
3.1.1 Rijksbijdragen O,C en W				
Basisbekostiging 2023	100002810-2	20.094.862	18.845.928	-
Overgangsbekostiging 2023	100002019-2	226.518	214.181	-
Basisbekostiging 2022	1187344-2	-	-	18.879.776
Overgangsbekostiging 2022	1190789-4	-	-	285.574
		<u>20.321.380</u>	<u>19.060.109</u>	<u>19.165.350</u>

In 2022 is de vereenvoudiging van de bekostiging ingevoerd. In 2023 is de basisbekostiging verhoogd met 5,76% op basis van de kabinetsbijdrage voor de loon- en prijsontwikkeling. Dit verklaart tevens de afwijkingen ten opzichte van de begroting.

3.1.2 Overige subsidies O,C en W

Verm. verr. collectieve uitkeringskosten 2023 resp 2022	100003299-2	190.002-	182.134-	187.781-
Subsidie studieverlof 2022	diverse	27.728	32.025	19.806
Subsidie zij-instroom 2022	1279309-1	10.658	10.000	-
Afrekening uitkeringskosten 2023 resp. 2022	POR 202311 000036	36.599	-	37.643
Verm. materieel bij uitputting zware ondersteuning Swv 22	1208464-2	-	-	864-
Resultaatafhankelijke bekostiging VSV VO vast 23 resp 22	-	-	17.500	17.500
Verrekening uitkeringskosten, art 96n WVO 23 resp 22	diverse	55.530-	70.000-	65.650-
Corr. maatwerkbekostiging Nieuwkomers VO 2021	diverse	-	-	45.879
AB werkdrukverlichting VO 2023	100005820-2	807.378	-	-
Maatwerkbekostiging nieuwkomers VO 2023 resp 2022	diverse	3.482.087	2.285.777	1.876.296
Prestatiesubsidie VSV VO variabel 2022	1288565-1	-	-	13.500
Res.afh. bek. VSV niet uitgeputte middelen 2021	1308090-1	-	-	3.550
Extra AB eerste opvang nieuwkomers VO 2022	1254559-1	-	-	681.062
Corr. Maatwerkbekostiging nieuwkomers VO 2022	diverse	189.520	-	-
Res.afh. bek. VSV niet uitgeputte middelen 2022	1375087-1	6.605	-	-
Aanvullende bekostiging scholen NPO VO 2022	1306717-1	1.156.132	1.156.132	825.808
AB lln met risico onderwijsachterstand NPO VO 22	1211291-1	-	-	144.879
AB lln met risico onderwijsachterstand NPO VO 22-23	1307497-1	206.130	206.130	147.236
AB beroepsgericht onderwijs NPO VO 2022	1212911-1	-	-	66.260
AB leerlingen in de gemengde leerweg 2023 resp. 2022	100004550-2	61.760	57.753	53.261
Strat. personeelsbeleid, begeleiding en verzuim 23 resp. 22	100005550-2	307.466	1.157.922	1.215.898
AB wegens bijzondere omstandigheden	1283048-1	-	-	118.902
Subsidie studieverlof 2021	diverse	-	-	35.402
Subsidie zij-instroom 2021	1164729-1	5.833	-	25.833
Resultaatafhankelijke bekostiging VSV VO variabel 2021	1184103-1	-	-	3.750
Resultaatafhankelijke bekostiging VSV VO variabel 2023	1373918-1	9.750	14.000	-
Subsidie studieverlof 2023	diverse	9.034	24.995	-
Aanvullende bekostiging eindexamens VO 2022	1282186-1	-	-	43.498
Aanvullende bekostiging afgelegde herkansingen VO 2021	1241120-1	-	-	7.582
Res.afh. bek. VSV niet uitgeputte middelen 2020	1188165-1	-	-	81
Aanv. bek. Uitv. arbeidsmarkttoelage NPO PO en VO	AMT40304VO	94.881	-	35.640
Subsidie doorstroom vmbo-mbo	DMBO21006	-	-	15.225
Wettelijke rente voor verlate bekostiging 2022	1216348-1	-	-	19
Str. voorkomen onnodig zittenblijven VO 2021-2023	VOZ21119	-	-	15.000
Str. voorkomen onnodig zittenblijven VO 2021-2023	VOZ21226	-	-	15.000
Heterogene brugklassen Perre	SHB10475	56.253	58.333	43.747
Heterogene brugklassen Toorop	SHB10086	75.506	58.333	24.494
Heterogene brugklassen Bestevaër	SHB10028	54.819	58.333	45.181
Internationalisering funderend onderwijs 2023 resp 2022	IFO23095	14.250	-	2.039
Sterk Techniek Onderwijs Zeeland		315.618	138.400	152.464
Totaal overige subsidies O,C en W		<u>6.682.475</u>	<u>5.023.499</u>	<u>5.478.140</u>

In 2023 zijn meer overige subsidies O,C en W ontvangen dan begroot. De hogere Maatwerkbekostiging Nieuwkomers VO heeft met name te maken met de hogere tussentijdse instroom van nieuwkomers op het ISKW, tevens is in 2023 een forse nabetaaling op de maatwerkbekostiging nieuwkomers 2022 ontvangen. De aanvullende bekostiging Arbeidsmarkttoelage is niet begroot, maar wordt eveneens doorgestort naar het ISKW.

In 2023 is fors geïnvesteerd in Sterk Techniek Onderwijs Zeeland, hierdoor valt de ontvangen bijdrage hoger uit dan in 2022, maar ook hoger dan begroot voor 2023.

In 2022 zijn diverse bekostigingen uit hoofde van het Nationaal Programma Onderwijs ontvangen, die in schooljaar 2022-2023 zijn beëindigd. Hierdoor vallen de ontvangen bekostigingen inzake NPO in 2022 hoger uit dan in 2023.

3.1.3.3 Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdrage Samenwerkingsverbanden

Ondersteuningsbekostigingen	1.509.556	1.446.653	1.327.464
Totaal ontvangen doorbetalingen Rijksbijdrage Samenwerkingsverbanden	<u>1.509.556</u>	<u>1.446.653</u>	<u>1.327.464</u>
Totaal rijksbijdragen	<u>28.513.411</u>	<u>25.530.261</u>	<u>25.970.954</u>

De ondersteuningsbekostigingen vanuit het Samenwerkingsverband vallen door prijsbijstellingen in 2023 hoger uit dan begroot.

3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies	2023	Begroting 2023	2022
	€	€	€
3.2.2.3 Overige overheden			
Bijdrage huur Technum	51.750	51.750	51.750
SDE+subsidies zonnepanelen	-	-	1.904
WSW-uitkering	13.208	10.800	11.290
	<u>64.958</u>	<u>62.550</u>	<u>64.944</u>

3.5 Overige baten	2023	Begroting 2023	2022
	€	€	€
3.5.1 Verhuur onroerende zaken	63.184	48.112	44.435
3.5.2 Detachering personeel	593.117	462.597	497.001
3.5.5 Ouderbijdragen	546.922	494.701	414.088
3.5.8 Verkoop (onderwijs)materialen	2.546	2.500	23.476
3.5.10 Overige	1.265.784	649.701	724.824
	<u>2.471.553</u>	<u>1.657.611</u>	<u>1.703.824</u>

Er is in 2023 meer aan overige baten ontvangen dan begroot wegens hogere inkomsten uit detacheringen, ouderbijdragen en overige inkomsten.

De ouderbijdragen vallen hoger uit dan in 2022, omdat er in 2022 nog steeds bijdragen uit NPO aan de excursies / reizen zijn gedaan.

De onder "overige" opgenomen opbrengsten van projecten, o.a. diverse internationaliseringsprojecten, vallen hoger uit dan begroot, evenals de cursusbijdragen van Zeeprof. In 2023 is een uitkering van € 250.000,- uit de algemene reserve van ISKW ontvangen.

4.1	Personeelslasten	2023	Begroting 2023	2022
		€	€	€
	Brutolonen en salarissen	15.071.258	14.322.435	14.349.211
	Sociale Lasten	1.851.487	1.748.668	1.760.527
	Pensioenpremies	2.095.654	2.476.205	2.332.490
4.1.1	Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten	<u>19.018.399</u>	<u>18.547.308</u>	<u>18.442.228</u>
	Personeel niet in loondienst	708.240	259.366	326.484
	Dotatie voorziening jubilea	29.706	28.644	71.024
	Dotatie voorziening spaarverlof	-	-	8.815
	Dotatie voorziening levensfasebewust personeelsbeleid	122.119	258.903	172.445
	Dotatie voorziening werkloosheidsuitkeringen	29.374	-	5.552
	Dotatie voorziening langdurig zieken	374.425	-	297.703
	Overige	973.904	618.300	814.258
4.1.2	Overige personele lasten	<u>2.237.768</u>	<u>1.165.213</u>	<u>1.696.281</u>
	Uitkeringen	123.115-	-	83.544-
	onttrekking voorziening spaarverlof	38.943-	-	30.582-
	onttrekking voorziening levensfasebewust personeelsbeleid	78.377-	35.086-	29.804-
	onttrekking voorziening jubilea	49.497-	18.643-	43.037-
	onttrekking voorziening langdurig zieken	-	-	170.627-
	onttrekking voorziening werkloosheidsuitkeringen	22.083-	22.758-	47.674-
	onttrekking voorziening eigen risicodragers WGA	119.938-	-	-
4.1.3	Af: ontvangen vergoedingen	<u>431.953-</u>	<u>76.487-</u>	<u>405.268-</u>
		<u>20.824.214</u>	<u>19.636.034</u>	<u>19.733.241</u>
		<u>2023</u>	<u>Begroting 2023</u>	<u>2022</u>
	Gemiddeld totaal aantal personeelsleden in fte	<u>221,2050</u>	<u>229,1993</u>	<u>228,7357</u>

Formatie 2023: directie 8,2085 fte, O.P. 168,3507 fte, O.O.P. 44,6458 fte en schoonmaak 0,0000 fte.

Formatie 2022: directie 9,0000 fte, O.P. 177,9450 fte, O.O.P. 41,7907 fte en schoonmaak 0,0000 fte.

De lonen en salarissen zijn ten opzichte van 2022 fors gestegen. Dit komt, ondanks een lagere formatieve inzet in 2023, mede door de effecten van de nieuw afgesloten CAO.

Er is door diverse ontwikkelingen in de organisatie fors meer personeel ingeleend dan in 2022.

De overige personele lasten zijn ten opzichte van 2022 gestegen. Dit betreft met name de wervingskosten voor de directeur-bestuurder, vestigings- en afdelingsdirecteur CSW van de Perre. Tevens is een premie betaald voor de afkoop van het eigenrisicodragerschap WGA over de jaren 2022 en 2023. Hierdoor zijn de kosten van personele verzekeringen ten opzichte van 2022 gestegen. Tevens zijn de kosten van uitkeringen ten laste van de WGA aan oud-personeelsleden die tijdens het eigenrisicodragerschap WGA zijn toegekend ten opzichte van 2022 gestegen. Verder wordt er ten opzichte van 2022 meer gebruik gemaakt van de uitruilmogelijkheden op het gebied van reiskosten en de mogelijkheden die de WKR biedt.

De uitkeringen zijn in 2023 ten opzichte van 2022 gestegen, er zijn met name meer zwangerschapsuitkeringen ontvangen.

De lonen en salarissen zijn ten opzichte van de begroting 2023 sterk gestegen. Dit komt, ondanks een lagere formatieve inzet in 2023, mede door de effecten van de nieuw afgesloten CAO.

In de begroting 2023 is rekening gehouden met een totale inzet van 234,15 fte over de periode januari tot en met juli 2023 en 213,78 fte voor augustus tot en met december 2023. De werkelijke inzet over de periode januari tot en met juli 2023 bedroeg 227,5309 fte en over de periode augustus tot en met december 2023 212,3487 fte. De lagere inzet wordt met name veroorzaakt doordat de begrote ruimte voor ziektevervangingen in 2023 grotendeels niet is ingezet.

Er is door diverse ontwikkelingen in de organisatie fors meer personeel ingeleend dan begroot.

De overige personeelskosten overstijgen de begroting. Dit komt onder andere doordat er meer aan scholing wordt uitgegeven dan begroot, door o.a. studiereizen in het kader van internationalisering, scholing directie en leiderschapsontwikkeling.

De reis- en verblijfkosten vallen hoger uit dan begroot, doordat er steeds meer van de uitruilmogelijkheden gebruik wordt gemaakt.

De kosten van personele voorzieningen overschrijden de begroting, omdat de afkoop van het eigenrisicodragerschap WGA niet was begroot, tevens is er meer uitgekeerd aan oud-werknemers uit hoofde van de WGA dan begroot.

De uitkeringen vallen in 2023 hoger uit dan begroot. Dit betreft de zwangerschapsuitkeringen, deze zijn in 2023 niet begroot. De vrijval van de voorziening langdurig zieke werknemers, de voorziening jubilea, de voorziening spaarverlof en de voorziening levensfasebewust personeelsbeleid vallen hoger uit dan begroot.

4.2.2 Afschrijvingen op materiële vaste activa	<u>2023</u>	<u>Begroting 2023</u>	<u>2022</u>
	€	€	€
Gebouwen	165.242	168.714	163.948
Inventaris en apparatuur	313.616	309.377	321.144
Overige materiële vaste activa	26.307	35.124	32.711
	<u>505.165</u>	<u>513.215</u>	<u>517.803</u>

De afschrijvingen op overige materiële vaste activa betreffen de afschrijvingen op de voorraad leenboeken. Als gevolg van de verdere invoering van digitale lesmethoden dalen de investeringen in leenboeken en derhalve ook de afschrijvingen.

4.3 Huisvestingslasten	<u>2023</u>	<u>Begroting 2023</u>	<u>2022</u>
	€	€	€
4.3.1 Huur	318.820	286.512	288.001
4.3.3 Klein onderhoud en exploitatie	224.974	190.000	280.488
4.3.4 Energie en water	355.160	268.886	230.501
4.3.5 Schoonmaakkosten	282.806	280.350	233.762
4.3.6 Heffingen	16.954	19.339	17.256
4.3.7 Dotatie onderhoudsvoorziening	65.861	45.112	61.831
	<u>1.264.575</u>	<u>1.090.199</u>	<u>1.111.839</u>

De huren zijn in 2023 ten opzichte van 2022 gestegen, doordat op er meer gebruik is gemaakt van de Gerrit van der Veenstraat.

Met ingang van 2019 wordt het groot onderhoud aan de lokalenflat van CSW van de Perre en de locatie CSW Toorop niet meer voorzien, maar wordt alleen het noodzakelijke onderhoud gepland in verband met toekomstige (ver)nieuwbouw. Dit "pappen en nathouden" begint te knellen. Op CSW van de Perre zijn toiletgroepen gerenoveerd en op CSW Toorop zijn de pompen in de stookruimte vervangen.

De kosten van Energie en water zijn sterk gestegen, enerzijds door hogere tarieven voor gas en elektriciteit, anderzijds doordat het verbruik sterk is toegenomen. Inmiddels zijn de installaties opnieuw afgesteld en zijn de schakelklokken geherprogrammeerd. De schoonmaakkosten zijn ten opzichte van 2022 gestegen als gevolg van een aanbesteding voor een nieuw schoonmaakcontract. In de begroting 2023 was hier reeds rekening mee gehouden.

4.4 Overige lasten	<u>2023</u>	<u>Begroting 2023</u>	<u>2022</u>
	€	€	€
4.4.1 <u>Administratie- en beheerslasten</u>			
Automatiseringskosten	486.175	448.285	451.943
Administratie en beheer	518.850	330.485	399.704
Controlekosten jaarrekening	62.696	45.000	53.714
	<u>1.067.721</u>	<u>823.770</u>	<u>905.361</u>

De kosten van administratie en beheer zijn ten opzichte van 2022 gestegen door de advieskosten van externen (AFAS en gebouwenscan), hogere vergoeding voor de Raad van Toezicht en gestegen automatiseringskosten en accountantskosten.

De automatiseringskosten vallen hoger uit dan begroot, dit komt met name door een overschrijding op het gebied van consultancy. De kosten van administratie en beheer vallen tevens hoger uit dan begroot, door extra advieskosten van externen en de niet begrote hogere vergoeding voor de Raad van Toezicht.

De controlekosten jaarrekening in 2023 en 2022 betreffen honoraria inzake controle van de jaarrekening 2023 resp. 2022.

4.4.2 <u>Inventaris en apparatuur</u>			
Inventariskosten	96.019	53.900	56.956
	<u>96.019</u>	<u>53.900</u>	<u>56.956</u>

De hogere kosten van inventarissen betreft met name inventarissen voor de inrichting van D&P-lokalen ten laste van STOZ-gelden.

4.4.3	<u>Leer- en hulpmiddelen</u>			
	Niet methodegebonden licentiekosten	52.496	40.678	46.792
	Vakbudgetten	223.754	184.287	164.772
	Overige exploitatiekosten	691.918	444.347	453.736
	Boekenfonds/leermiddelen	770.977	631.500	755.569
		<u>1.739.145</u>	<u>1.300.812</u>	<u>1.420.869</u>

De kosten van leer- en hulpmiddelen vallen hoger uit dan in 2022. Dit betreft onder andere de kosten van vakbudgetten en onderwijskundige projecten en de organisatiekosten van cursussen Zeeprof.

De kosten van leermiddelen zijn in 2023 ten opzichte van 2022 toegenomen. Dit heeft te maken met de verdere invoering van methoden die gebruik maken van blended learning (combinatie van folio en digitaal lesmateriaal)

De kosten van leer- en hulpmiddelen vallen hoger uit dan begroot. Er is aan niet methodegebonden licentiekosten meer uitgegeven dan begroot en de uitgaven aan vakbudgetten overstijgen de begroting vanwege extra aanschaf van verbruiks materialen voor het Technum (STOZ). De organisatiekosten cursussen Zeeprof overschrijden de begroting. De kosten van leer- middelen overschrijden de begroting wegens de verdere invoering van methodes die gebruik maken van blended learning

4.4.5	<u>Overige</u>			
	Kosten ten laste van ouderbijdragen	606.152	542.673	542.748
	Bijdrage St. ISK Walcheren	5.044.710	3.401.349	3.638.287
	Kosten uitbesteding leerlingen	131.012	83.100	72.642
	Overige	83.785	13.200	47.621
		<u>5.865.659</u>	<u>4.040.322</u>	<u>4.301.298</u>

De kosten ten laste van ouderbijdragen zijn in 2023 ten opzichte van 2022 gestegen, er worden weer meer excursies er schoolreizen georganiseerd dan eerder in verband met Covid mogelijk was.

De bijdrage aan ISK Walcheren is gestegen ten opzichte van 2022, door een stijging van het aantal ingeschreven leerlingen in 2023 250 en in 2022 124. Tevens werden hogere vergoedingen inzake maatwerkbekostiging nieuwkomers VO, arbeidsmarkttoelage en nagekomen maatwerkbekostiging nieuwkomers VO 2022 doorbetaald.

De kosten ten laste van ouderbijdragen zijn in 2023 ten opzichte van de begroting gestegen. Er zijn meer excursies er schoolreizen georganiseerd dan begroot.

De bijdrage aan ISK Walcheren is gestegen ten opzichte van de begroting, dit komt met name door de hogere maatwerkbekostiging Nieuwkomers die hoger uitvalt dan begroot, mede door een nabetaling over 2022. Tevens vallen de door te betalen bijdragen door prijscompensatie hoger uit en is de doorbetaling van de arbeidsmarkttoelage niet begroot

Totaal overige lasten	<u>8.768.544</u>	<u>6.218.804</u>	<u>6.684.484</u>
-----------------------	------------------	------------------	------------------

6 Financiële baten en lasten

	<u>2023</u>	<u>Begroting 2023</u>	<u>2022</u>
	€	€	€
6.1	<u>Financiële baten</u>		
6.1.1	Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	294.765	7.500
		<u>294.765</u>	<u>26.222</u>
6.2	<u>Financiële lasten</u>		
6.2.1	Rentelasten en soortgelijke kosten	33.691	6.000
		<u>33.691</u>	<u>6.711</u>

De financiële baten vallen hoger uit dan in 2022, omdat er pas sinds het 3e kwartaal 2022 door het Ministerie van Financiën weer rente vergoed over de tegoeden op schatkistbankieren. Deze rentevergoeding is in de loop van 2023 sterker gestegen dan begroot.

De financiële lasten zijn ten opzichte van 2022 sterk gestegen. Met ingang van 2023 wordt er weer rente vergoed over de schuld in rekening-courant aan ISKW. Deze rentevergoeding is voor 2023 niet begroot.

Resultaatbestemming

Voor de resultaatbestemming willen wij verwijzen naar de toelichting op het Eigen Vermogen.

Model E

Overzicht verbonden partijen

Naam	Juridische Vorm	Statutaire zetel	Code activiteiten	Eigen Vermogen 31-12-2022 EUR	Resultaat 2022 EUR	Baten 2022 Eur	Art 2:403	Deelname %	Consolidatie
Stichting Passend Voortgezet Onderwijs Walcheren	Stichting	Middelburg	Overige (4)	264.146	445.776	7.983.000	Nee	33,33%	Nee
Stichting ISK Walcheren	Stichting	Middelburg	Overige (4)	1.836.717	1.623.322	4.328.923	Nee	50,00%	Nee

Naam	Omschrijving doelstelling	Samenstelling van bestuur en directie
Stichting Passend Voortgezet Onderwijs Walcheren	Het organiseren van zoveel mogelijk ondersteuning binnen de reguliere VO-scholen. Niettemin zal een groep leerlingen altijd aangewezen blijven op onderwijs in speciale voorzieningen. Het verstrekken van onderwijs van hoge kwaliteit, met voor alle leerlingen een bij hun mogelijkheden passende onderwijssteuning.	Bestuur: Voorzitter: Dhr. F. Neefs, Mondia Scholengroep. Penningmeester: Dhr. F. van Esch, Ozeo
Stichting ISK Walcheren	Het verstrekken van onderwijs aan asielzoekers en niet-Nederlandstaligen, die als leerling staan ingeschreven aan één van de deelnemende scholen, met als oogmerk de instroom in het reguliere onderwijs, danwel opname in de Nederlandse samenleving voor te bereiden. Het verrichten van alle verdere handelingen, die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn	Bestuur: Voorzitter: Mevr. C.A. Hijlkema, CSW Secretaris: Dhr. F. Neefs, Mondia Scholengroep

MODEL G Verantwoording subsidies

G1 Subsidies waarbij eventueel niet aangewende deel van de subsidie, mits de activiteiten volledig zijn uitgevoerd, kan worden besteed aan andere activiteiten waarvoor bekostiging wordt verstrekt

Omschrijving	Toewijzing		De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidieverplichtingen geheel uitgevoerd en afgerond
	Kenmerk	Datum	
Subsidie zij-instroom 2021	1164729-1 116639999	20-8-2021	Ja
Subsidie zij-instroom 2022	1279309-1	22-8-2022	Onderhanden
Subsidie Lerarenbeurs 2022	1278151-1	22-08-2022	Ja
Subsidie Lerarenbeurs 2022	1279786-1	20-09-2022	Ja
Subsidie Lerarenbeurs 2022	1285803-1	22-11-2022	Ja
Subsidie Lerarenbeurs 2023	1349417-1	22-08-2023	Onderhanden
Subsidie Lerarenbeurs 2023	1366887-2	21-11-2023	Onderhanden
Structureel voorkomen onnodig zittenblijven VO 2021-2023	VOZ21226	09-06-2021	Nee
Structureel voorkomen onnodig zittenblijven VO 2021-2023	VOZ21119	21-05-2021	Nee
Internationalisering funderend onderwijs	IFO23095	18-01-2023	Ja
Heterogene brugklassen Perre	SHB10475	08-02-2022	Ja
Heterogene brugklassen Toorop	SHB10086	08-02-2022	Ja
Heterogene brugklassen Bestevaër	SHB10028	08-02-2022	Ja
Praktijkgerichte Havo	PHAVO23092	15-08-2023	Onderhanden

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich na de balansdatum geen omstandigheden voorgedaan met belangrijke financiële gevolgen die niet in de jaarrekening zijn verwerkt, of andere gebeurtenissen die een dermate grote invloed hebben dat ze hier zouden moeten worden genoemd.

Vermelding inzake WNT

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op de Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs op Walcheren van toepassing zijnde regelgeving: Regeling normering topinkomens OCW-sectoren. Het bezoldigingsmaximum in 2023 voor de Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs op Walcheren is € 173.000. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband.

Complexiteitspunten

Complexiteitspunten totale baten	6
Complexiteitspunten aantal leerlingen, deelnemers of studenten	2
Complexiteitspunten aantal onderwijssoorten of sectoren	3
Totaal aantal complexiteitspunten	11
Bezoldigingsklasse	D
Bezoldigingsmaximum	€ 173.000
Afwijkende bezoldigingsklasse	n.v.t.

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling

Gegevens 2023		
bedragen x € 1	M.J. Vader	M.T.A. Dechamps
Functiegegevens	directeur-bestuurder	directeur-bestuurder a.i.
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 - 31/07	01/08 - 31/08
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0000	1,0000
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 79.012,00	€ 7.936,00
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 13.194,00	€ 1.426,00
<i>Subtotaal</i>	€ 92.206,00	€ 9.362,00
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 100.482,00	€ 14.693,00
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	€ -	€ -
Bezoldiging	€ 92.206,00	€ 9.362,00
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2022		
bedragen x € 1	F.C. van der Knaap	M.J. Vader
Functiegegevens	directeur-bestuurder	directeur-bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 - 31/07	01/08 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0000	1,0000
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 83.217	€ 49.979
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 13.129	€ 9.382
<i>Subtotaal</i>	€ 96.346	€ 59.361
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 97.578	€ 70.422
Bezoldiging	€ 96.346	€ 59.361

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 tm 12

bedragen x € 1	C.A. Hijlkema	
	Gegevens 2023	Gegevens 2022
Functiegegevens	directeur-bestuurder	
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/09 - 31/12	
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	4	
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	623	
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 212	€ 206
Maxima op basis van de normbedragen per maand	€ 118.000	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 118.000	
Bezoldiging (alle bedragen exclusief BTW)		
Bezoldiging in de betreffende periode	€ 115.724	
Totale bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 tm 12	€ 115.724	
-/- overschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag	€ 0	
Totale bezoldiging, exclusief BTW	€ 115.724	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	

Gegevens 2023							
bedragen x € 1	A.G.C. de Fouw	J.S. de Regt	L.K. Kleinepier	J.J. Aalberts	H. Meijer	C.K. Wouters	E. Dieleman
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Bezoldiging							
Bezoldiging	€ 5.750,00	€ 5.000,00	€ 5.750,00	€ 5.000,00	€ 5.000,00	€ 5.000,00	€ 5.000,00
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 25.950,00	€ 17.300,00	€ 25.950,00	€ 17.300,00	€ 17.300,00	€ 17.300,00	€ 17.300,00
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Bezoldiging	€ 5.750,00	€ 5.000,00	€ 5.750,00	€ 5.000,00	€ 5.000,00	€ 5.000,00	€ 5.000,00
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2022							
bedragen x € 1	A.W. Smit	J.S. de Regt	L.K. Kleinepier	A.G.C. de Fouw	H. Meijer	C.K. Wouters	
Functiegegevens	voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid	
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 - 31-12	01/01 - 31-12	01/01 - 31-12	01/01 - 31-12	01/01 - 31-12	01/02 - 31-12	
Bezoldiging							
Bezoldiging	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 1.500	€ 1.500	€ 1.500	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 25.200	€ 16.800	€ 16.800	€ 16.800	€ 16.800	€ 15.373	

Ondertekening door bestuurder en toezichhouders

Vastgesteld door:

C.A. Hijlkema
directeur bestuurder

Goedgekeurd door de Raad van Toezicht,

A.G.C. de Fouw
Voorzitter

L.K. Kleinepier
Voorzitter

J.S. de Regt
lid

J.J. Aalberts
lid

E. Dieleman
lid

Middelburg, 19 juni 2024

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de Raad van Toezicht van Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs op Walcheren

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs op Walcheren te Middelburg gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs op Walcheren op 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2023 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2023;
2. de staat van baten en lasten over 2023; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs op Walcheren, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT plichtige instellingen alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. Deze andere informatie bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en op grond van de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen paragraaf 2.2.2. 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheid van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude;
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede balansmutaties, die van materieel belang zijn;
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Eindhoven, 28 juni 2024
Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

drs. A.A.J. Vogels RA

Bijlagen

Bijlage 1

GEGEVENS OVER DE RECHTSPERSOON

Bevoegd gezag nummer: 40304

Statutaire naam : Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs op Walcheren

Juridische vorm: Stichting

KvK nummer: 40311143

Webadres: www.cswalcheren.nl

Sector: Voortgezet Onderwijs

Statutair adres: Grifioenstraat 17

Postcode/plaats: 4334 BK Middelburg

Postadres: Postbus 541

Postcode/plaats: 4330 AM Middelburg

Telefoon: 0118-652100

Fax: 0118-652109

E-mail: info@cswalcheren.nl

Contactpersoon: C.A. Hijlkema

Telefoon: 0118-652100

Fax: 0118-652109

Brinnummer: 03XS

Naam: Christelijke Scholengemeenschap Walcheren

Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs op Walcheren te Middelburg

Bijlage 2: Exploitatieoverzicht CSW Structuurgroepen 2023

	<u>2023</u>	<u>Begroting 2023</u>	<u>2022</u>
	€	€	€
3 BATEN			
3.1 Rijksbijdragen	383.580	381.295	362.761
3.5 Overige baten	<u>227.154</u>	<u>244.413</u>	<u>273.871</u>
Totaal baten	610.734	625.708	636.632
4 LASTEN			
4.1 Personeelslasten	466.336	545.138	526.959
4.2 Afschrijvingen	15.652	15.524	19.466
4.3 Huisvestingslasten	16.884	13.500	13.500
4.4 Overige lasten	<u>22.080</u>	<u>76.958</u>	<u>25.278</u>
Totaal lasten	<u>520.952</u>	<u>651.120</u>	<u>585.203</u>
Saldo baten en lasten	89.782	25.412-	51.429
6.1 Financiële baten	-	-	3
6.2 Financiële lasten	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>156</u>
6 Saldo financiële baten en lasten	-	-	153-
Resultaat	<u><u>89.782</u></u>	<u><u>25.412-</u></u>	<u><u>51.276</u></u>

Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs op Walcheren te Middelburg

Bijlage 3: Exploitatieoverzicht CSW ViaBit 2023

	<u>2023</u>	<u>Begroting 2023</u>	<u>2022</u>
	€	€	€
3 BATEN			
3.1 Rijksbijdragen	4.297	7.367	6.070
3.5 Overige baten	<u>128.451</u>	<u>100.000</u>	<u>150.778</u>
Totaal baten	132.748	107.367	156.848
4 LASTEN			
4.1 Personeelslasten	62.815	51.646	37.377
4.2 Afschrijvingen	-	-	-
4.3 Huisvestingslasten	9.054	9.000	8.920
4.4 Overige lasten	<u>32.475</u>	<u>31.900</u>	<u>34.116</u>
Totaal lasten	<u>104.344</u>	<u>92.546</u>	<u>80.413</u>
Saldo baten en lasten	<u><u>28.404</u></u>	<u><u>14.821</u></u>	<u><u>76.435</u></u>

